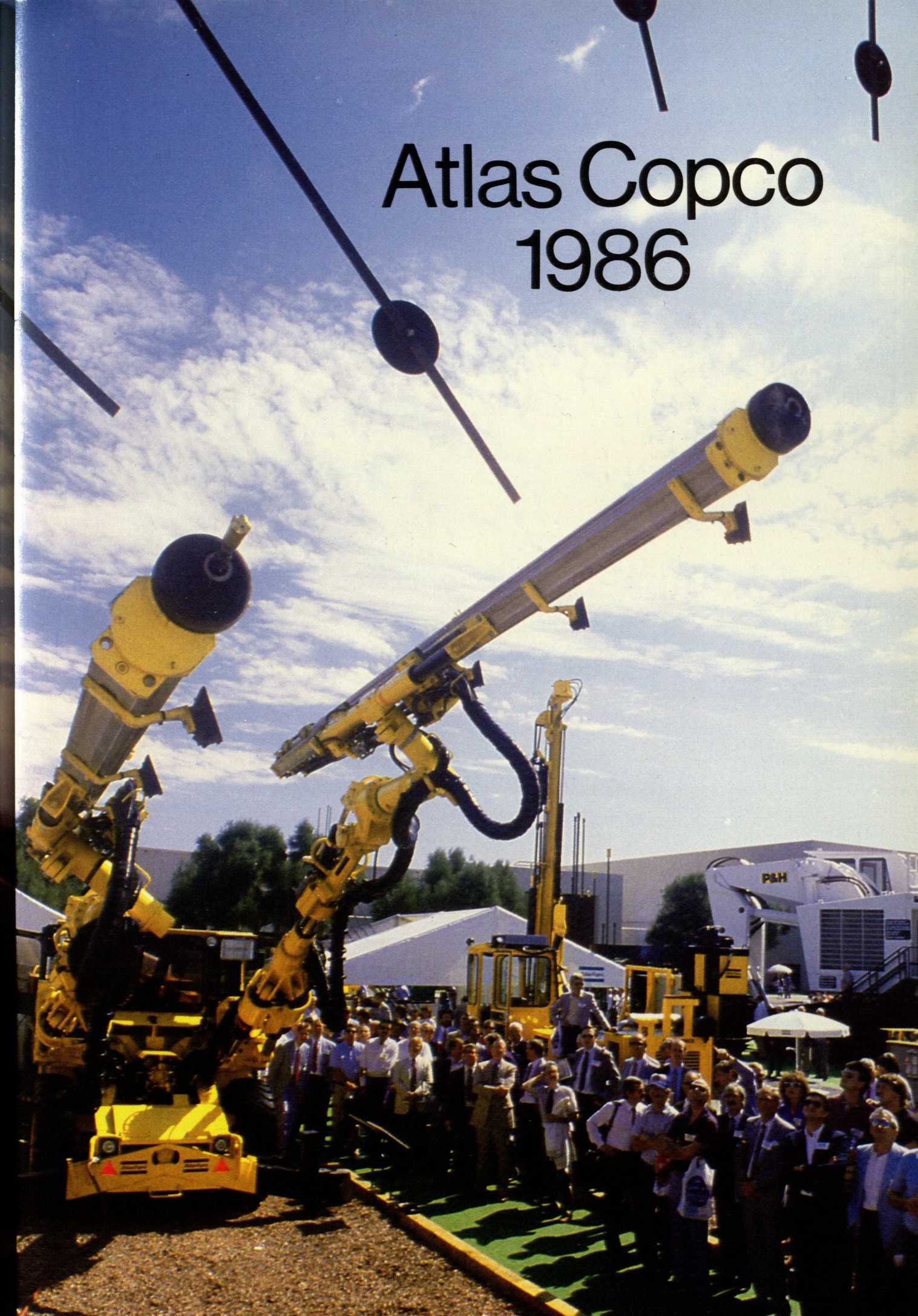

Atlas Copco 1986

INNEHÅLL

Atlas Copco idag	2
Styrelsens redogörelse för verksamheten 1986	5
Atlas Copco-gruppen:	
Resultaträkning	10
Balansräkning	11
Finansieringsanalyser	12
Atlas Copco AB:	
Resultaträkning	13
Balansräkning	14
Bokslutskommentarer	15
Redovisningsprinciper	15
Ränte- och valutarisken	17
Nukostnadsredovisning	18
Noter och definitioner	20
Aktier och andelar	29
Förslag till vinstdisposition	30
Revisionsberättelse	30
VDs kommentar	32
Atlas Copco Airpower	35
Atlas Copco MCT	39
Atlas Copco Tools	43
Monsun-Tison	47
Berema	51
Personal	54
Förädlingsvärde	54
Årets säljare	55
Atlas Copcos produktivitetsutveckling	56
Atlas Copco-aktien	58
5 år i sammandrag	61
Styrelse	62
Företagsledning	64
Organisation	65

KALLELSE TILL BOLAGSSTÄMMA

Aktieägarna i Atlas Copco Aktiebolag kallas härmed till ordinarie bolagsstämma tisdagen den 28 april 1987 kl 17.00 på Grand Hôtel Royal, Vinterträdgården, Stallgatan 4, Stockholm.

Rätt till deltagande

Rätt att delta i bolagsstämman har aktieägare, som dels är införd i den av Värdepapperscentralen VPC AB förda aktieboken för bolaget *torsdagen den 16 april 1987*, dels *senast torsdagen den 23 april 1987 kl 16.00* till bolaget anmäler sin avsikt att delta i bolagsstämman.

Anmälan om deltagande

Anmälan om deltagande i stämman kan ske skriftligt under adress Atlas Copco AB, 105 23 Stockholm, eller per telefon 08/743 80 00.

Utdelning

Styrelsen föreslår en utdelning till aktieägarna av 7:00 SEK per aktie. Styrelsen har som avstämningsdag beslutat föreslå den 4 maj 1987. Beslutar bolagsstämman enligt förslaget beräknas utdelningen komma att utsändas av VPC den 11 maj 1987.

Adressändring

VPC hämtar automatiskt adressändringar genom den vanliga flyttningsanmälan som görs på posten. Den som önskar har dock möjlighet att hos VPC registrera en affärsadress i stället för folkbokföringsadressen.

Omslagsbilden

Vid den internationella gruv-mässan i Las Vegas demonstrerade Atlas Copco eftertryckligt sin position som ledande leverantör till gruv- och anläggningsmarknaden. Ett flertal världsnyheter presenterades för de 10 000 besökare som kom till Atlas Copcos utställningsområde.

EKONOMISK INFORMATION FRÅN ATLAS COPCO

Atlas Copco publicerar för 1987 följande ekonomiska rapporter:
Verkställande direktörens tal vid bolagsstämman..... 28 april
Rapport över första kvartalet mitten av maj
Rapport över första halvåret slutet av augusti
Rapport över de tre första kvartalen mitten av november
Bokslutskommuniké för 1987 februari 1988
Årsredovisning för 1987 början av april 1988

Följande trycksaker kan beställas från Atlas Copco AB, Information, 105 23 Stockholm:

- Atlas Copco årsredovisning på engelska
- Atlas Copco Nytt/Special (kvartalstidskrift för Atlas Copcos aktieägare, som skriftligen anmäler att de önskar erhålla tidskriften).

1986

Försäljning

Den fakturerade försäljningen ökade med 3 procent till 10 351 MSEK (10 062)

Resultat

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 730 MSEK (828)

Investeringar

Investeringarna uppgick till 507 MSEK.
Utbyggnad har bl.a skett av Airpowers huvudfabrik i Belgien

Nya produkter

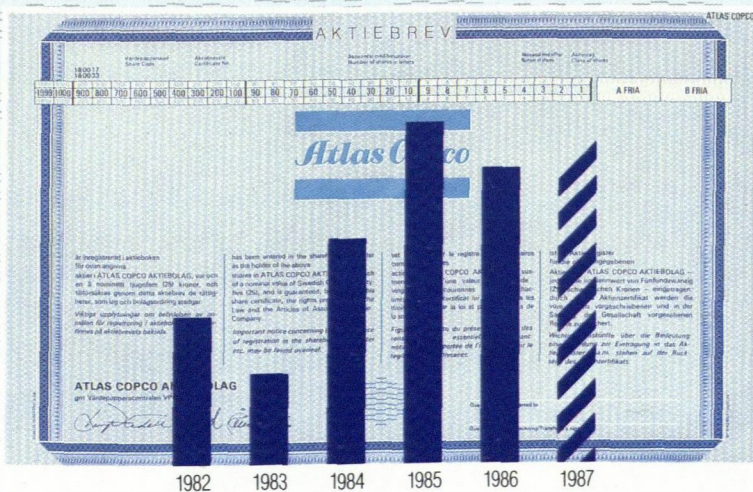
Generatorer för transportabel energi, kompressorer med elektroniska styrsystem, helautomatisk tunnelrigg och nya ergonomiska verktyg med inbyggd elektronik är några av de produkter som introducerades på världsmarknaden under 1986

Utdelning och vinst per aktie

Styrelsen föreslår en utdelning av 7:00 SEK (6:50) per aktie.
Vinsten per aktie blev 14:75 SEK (17:05)

Prognos

För 1987 väntas ökade marknadsandelar i kombination med den fortgående rationaliseringsprocessen leda till en resultatförbättring

Uttecklingen av vinst per aktie

Atlas Copco idag

ATLAS COPCO är nu det ledande företaget i världen inom de flesta av Gruppens traditionella affärslinjer kompressorer, gruv- och entreprenadutrustning, industriautomation och industriell produktionsutrustning.

Under senare år har Atlas Copco-gruppen också etablerat sig på teknikområden, som öppnar nya tillväxtmöjligheter. Sådana områden är tex gaskompression, brytning av lösa bergarter inkl kol samt industriell automation.

Atlas Copco eftersträvar att med sina produkter och sin specialistkompetens höja kundernas produktivitet. I ökande omfattning erbjuds därför kompletta systemlösningar och långsiktiga serviceåtaganden.

Fem divisioner ansvarar för utveckling, tillverkning och marknadsföring. Tillverkning sker vid 32 fabriker i 14 länder.

Atlas Copco har en väl utvecklad marknadsorganisation som säljer företagets ca 3.000 produkter och tjänster till 250.000 registrerade kunder via egna säljbolag i 50 länder. Dessutom marknadsförs Gruppens produkter och tjänster av fristående distributörer i ytterligare 85 länder. Atlas Copco International AB har ansvaret för försäljningen i länder där Atlas Copco ej har egna säljbolag.

I vissa marknader har Atlas Copco Tools, Berema och Monsun-Tison bildat separata säljbolag. Därigenom kan försäljningsarbetet i än högre grad inriktas på marknader och kundgrupper med stor potential.

The logo consists of the text "Atlas Copco" in a blue, italicized serif font, centered between two horizontal blue bars of equal length.

Atlas Copco

Atlas Copco Airpower

Atlas Copco Airpower n v
Boomsesteenweg 957
B-2610 WILRIJK-ANTWERPEN
Belgien
Tel: +32-3-8702111

Divisionens affärsidé är att utveckla, tillverka och marknadsföra stationära och transportabla kompressorer, både i standard- och specialutförande,

■ för att förse bla läkemedels-, livsmedels- och bryggeriindustri, textil- och elektronikindustri samt andra processindustrier med ren tryckluft i produktionen.

■ som ekonomisk och säker energikälla i bla gruvor, stenbrott, byggnadsindustri och på offshore-plattformar samt för sandblästring.

■ för att förse verkstäder med luft för sprutmålning, drift av verktyg, automatisering, instrumentering etc.
■ för inbyggnad i tryckeri, förpacknings- och sorteringsmaskiner mm.
■ för framställning av industrigaser.

Atlas Copco MCT

Atlas Copco MCT AB
10484 Stockholm
Tel: 08-7438000

Divisionens affärsidé är att från en ledande position inom dess traditionella teknik- och marknadsområden utveckla, tillverka och marknadsföra produkter och tjänster

■ till bygg- och anläggningsentreprenörer för väg- och vattenbyggnad, tunneldrivning, demolering etc.

■ till kunder inom gruvindustrin för produktionsborrning ovan och under jord, ortdrivning, sprängning, skrotning, utlastning och bergförstärkning.

■ till stenbrottsindustrin samt kol- och lösbergsbrytning.

Atlas Copco Tools

Atlas Copco Tools AB
Box 81510
10482 Stockholm
Tel: 08-7439500

Divisionens affärsidé är utveckling, tillverkning och marknadsföring av industriverktyg och system

■ för materialbearbetning som borrning, slipning etc inom den mekaniska verkstadsindustrin.
■ för montering av bla motorer inom bilindustrin med avancerad

datorbaserad övervakning och styrning och för en mångfald lätta monteringar inom elektronik-, flyg- och vitvaruindustrin.

■ för rostskyddsbehandling och sprutmålning av grövre stålkonstruktioner, karosser och conveyorburet gods.

Monsun-Tison

Monsun-Tison AB
Box 817
50110 Borås
Tel: 033-169100

Monsun-Tisons affärsidé är utveckling, tillverkning och marknadsföring av hydrauliska och pneumatiska komponenter för mobila styrsystem och industriell automation

■ som elektrohydrauliska styrsystem till skogsmaskiner, grävmaskiner, kranar etc.

■ som pneumatiska komponenter för automatisering av förpackningsmaskiner, maskiner för livsmedelsindustrin, materialhantering, fordon etc.

Berema

Berema AB
Box 1286
17125 Solna
Tel: 08-290170

Berema-gruppens affärsidé är

■ att tillverka, marknadsföra och distribuera lätta industriprodukter samt

■ att förvärva och utveckla företag inom sidoområden som är av intresse för Atlas Copco.
■ att företagen skall vara ledande inom sin nisch samt verka självständigt under eget namn.
Beremaföretagens kunder återfinns

inom lätt entreprenadverksamhet, gatukontor, parkförvaltningar, järnvägar, försvar och civilförsvar samt vattenborrning. I Berema-gruppen ingår också rostfria produkter för storkök och byggindustri, andningsfilter och luftfilter för fordon, pressutrustning för Compact Discs samt geofysiska och industriella mätinstrument.

Avancerad elektronik finns idag i många av Atlas Copcos produkter och system. Exempel är målningsrobotar, monterings- och automatiseringssystem, kompressorövervakning och automatiska bergborr-aggregat. Bilden visar hyttinteriören på ett helautomatiskt borraraggregat vilket kan borra upp hela borraralvan utan ingrepp av operatör.

Styrelsens redogörelse för verksamheten 1986

MSEK om ej annat anges

ATLAS COPCO-GRUPPEN

Atlas Copco-gruppens fakturering under 1986 uppgick till 10 351 MSEK (10 062), vilket är en ökning med 3 procent jämfört med föregående år. Av gruppens fakturering hänförs sig 91 procent till marknader utanför Sverige.

Orderingången steg med 2 procent till 10 629 MSEK (10 400).

Atlas Copco-gruppens resultat efter finansiella intäkter och kostnader, men före extraordinära poster, bokslutsdispositioner och skatter minskade med 12 procent till 730 MSEK (828). Resultatet motsvarar 7,1 procent (8,2) av faktureringen.

	1986	1985
Fakturering	10 351	10 062
Orderingång	10 629	10 400
Värdeökning, %	+ 2	+ 9
Volymökning, %	+ 3	+ 3
Resultat efter finansiella poster	730	828

UTDELNING OCH PROGNOIS

Styrelsen föreslår en utdelning av 7:00 SEK per aktie (6:50).

För 1987 bedömer företagsledningen att marknadsinsatser som vidtogs under 1986 och som planeras för 1987 kommer att ge ökade marknadsandelar. Detta i kombination med den fortgående rationaliseringsprocessen väntas leda till en resultatförbättring. Valutakursutvecklingen och politiska beslut kan dock medföra störningar.

MARKNADSUTVECKLING

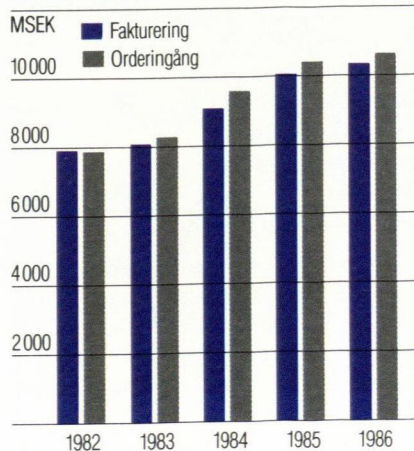
Under 1986 ökade tillverkningsindustrins produktion i Västeuropa. Däremot noterades en stagnation i USA och Japan liksom i de flesta utvecklingsländer.

Effekten av fallande oljepriser och räntenivåer varierade under året från land till land och från bransch till bransch. Totalt sett blev effekten på världsekonomin emellertid positiv med bl.a. lägre inflation.

Atlas Copcos industrikompressorer, som försör industrier inom alla branscher med tryckluft för kraftöverföring samt för process- och instrumentbruk, noterade stora framgångar, särskilt i Frankrike, Italien, USA och Brasilien. Även gaskompressorerna mötte ökad efterfrågan på industrimarknaderna. Dessutom steg försäljningen av verktyg och monteringsystem, i synnerhet till västtysk, italiensk och svensk verkstadsindustri. Försäljningen till industrin utgör nu 50 procent av Gruppens totala fakturering.

Efter en nedgång, som varat i flera år, fick bygg- och anläggningssektorn under året ett visst uppsving i industriländerna. I utvecklingsländerna kännetecknades marknaden däremot av fortsatt stagnation. De avgörande faktorerna var stärkta resp. försvagade finanser inom offentliga sektorn, som direkt eller indirekt finansierar huvuddelen av anläggningsmarknaden.

FAKTURERING OCH ORDERINGÅNG

Försäljningen av bergborrustning för ovanjordsbruk samt av transportabla kompressorer visade en markant ökning. Särskilt stark var efterfrågan i Frankrike, Norge, Schweiz och Brasilien. Västeuropa representerar nu mer än hälften av Gruppens försäljning till bygg- och anläggningsmarknaden. Denna utgör ca 38 procent av den totala faktureringen.

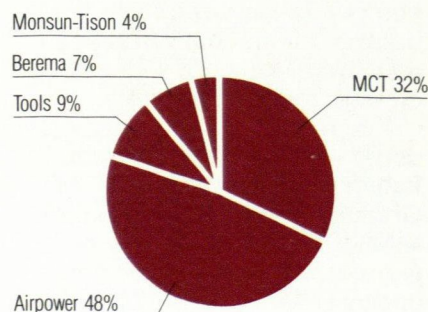
Världens mineralproduktion har stagnerat, vilket huvudsakligen beror på att dagens tillväxtindustrier förbrukar mindre metallråvaror än traditionella industrigrenar. Detta har bidragit till att gruvindustrin är mindre benägen till nyinvesteringar. Under 1986 fortsatte dock produktionen att växa i vissa utvecklingsländer, där malmexport är den dominerande inkomstkällan. Gruppen ökade sin försäljning till guld- och koppargruvor i södra Afrika och Latinamerika. Gruvindustrin svarar för ca 12 procent av Gruppens totala fakturering.

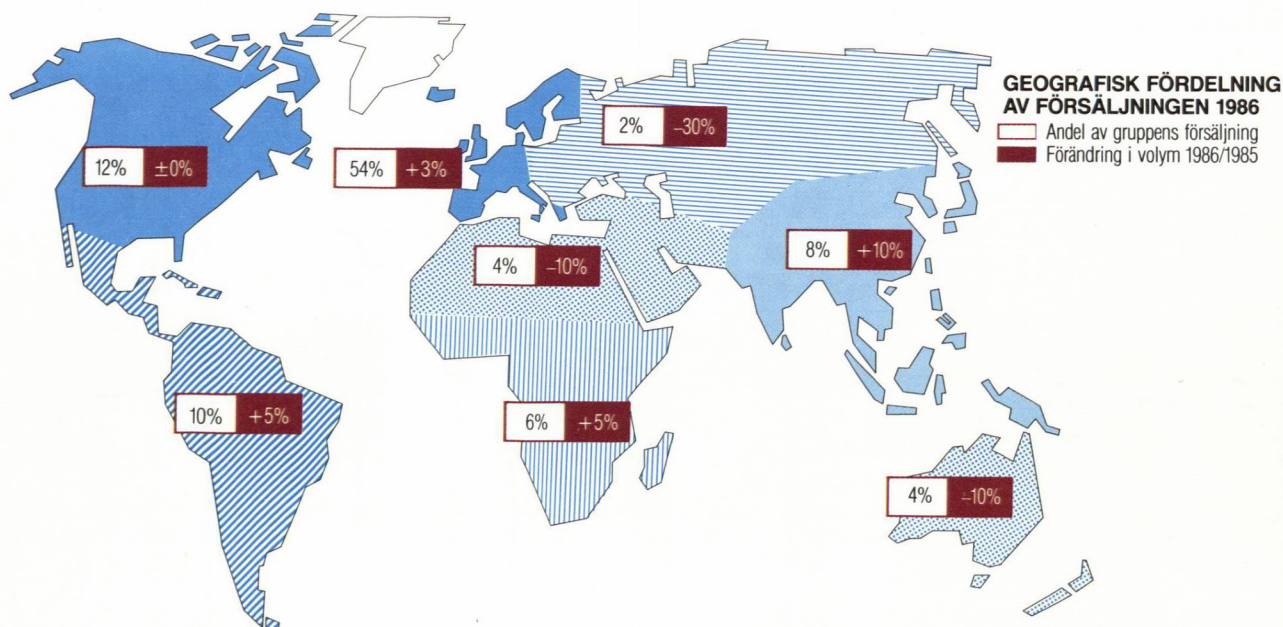
SÄLJBOLAG

Tack vare sin världsomfattande säljorganisation har Atlas Copco skaffat sig en mycket stark ställning och är den ledande leverantören i branschen på de flesta marknader.

Under 1986 steg den fakturerade försäljningen med 3 procent. Detta återspeglar förhållandet att stigande valutakurser i vissa länder inte kunde uppväga de fallande kurserna på viktiga markna-

FAKTURERING PER DIVISION

der vars valutor är starkt knutna till den amerikanska dollarn. Om valutakurserna på Gruppens marknader i genomsnitt legat kvar på 1985 års nivå skulle faktureringen till slutkund, omräknad till SEK, blivit 6 procent högre.

Av ovanstående världskarta framgår den procentuella fördelningen av faktureringen 1986. Under 1980-talet har en markant förskjutning av försäljningen skett till Västeuropa och Ostasien. Försäljningen i de flesta utvecklingsländer i Latinamerika, Afrika och Mellanöstern har däremot minskat.

I Västeuropa, där utvecklingen under 1986 var positiv, noterade säljbolagen i Frankrike, Italien, Sverige, Norge och Spanien de största säljframgångarna. På utomeuropeiska marknader visade säljbolagen i framför allt Brasilien men även i Kina och södra Afrika en stark försäljningstillväxt.

I de fyra största europeiska länderna – Västtyskland, Frankrike, Italien och Storbritannien – har Gruppen relativt goda marknadsandelar, medan de ännu är begränsade i USA och Japan, med undantag för vissa produktlinjer. Dessa sex länder representerar 60 procent av världsmarknaden och utgör därför den viktigaste fram-

tida tillväxtpotentialen. Gruppen har höga marknadsandelar i de flesta utvecklingsländer och medelstora industriländer samt på de stora gruvmarknaderna Canada, Australien och södra Afrika.

På den svenska marknaden har en omstrukturering av försäljningen genomförts. Den svenska försäljningsverksamheten överfördes vid årsskiftet till MCT- och Tools-divisionerna samt till ett nybildat bolag, Atlas Copco Compressor AB, som kommer att bedriva försäljning av stationära kompressorer. I samband härmed har uthyrningsverksamheten i HAMEK AB avyttrats.

RESULTAT

	1986	1985
Vinstmarginal, %	7,1	8,2
Avkastning på sysselsatt kapital, %	16,0	18,9
Avkastning på eget riskbärande kapital, %	13,8	15,8

Definitioner sid 20

Atlas Copco-gruppens resultat efter finansiella intäkter och kostnader uppgick till 730 MSEK (828). Vinstmarginalen uppgick till 7,1 procent (8,2). Vinst per aktie efter schablonskatt blev 14:75 SEK

(17:05). Beräknat efter full skatt uppgick vinst per aktie till 16:15 SEK (17:35).

Avkastningen före skatt på sysselsatt kapital minskade från 18,9 procent till 16,0 procent, vilket med drygt 5 procentenheter överstiger den genomsnittliga räntenivån i de länder där bolaget är verksamt. På eget riskbärande kapital uppgick avkastningen efter betald skatt till 13,8 procent (15,8).

Trots en treprocentig ökad säljvolym nådde varken resultat eller avkastning på såväl sysselsatt som eget kapital upp till 1985 års nivå.

Anledningen härtill är främst den för Atlas Copco-gruppen ogynnsamma valutautvecklingen.

En betydande del av Gruppens tillverkning sker i länder vars valuta steg under 1986, framför allt Belgien och Västtyskland. En stor del av försäljningen sker emellertid i länder med valutor knutna till USD och GBP, som under året sjönk i värde.

Detta medförde lägre bruttomarginaler på många väsentliga marknader och kunde ej helt kompenseras genom prishöjningar eller kostnadsminskningar i tillverknings- och säljledet.

Stora insatser gjordes under året för rationalisering av produktionen samt omstrukturering av

DIVISIONERNAS RESULTAT OCH AVKASTNING

	Resultat ¹⁾		Avkastning ²⁾ %	
	1986	1985	1986	1985
Airpower	431	450	19	22
MCT	118	185	10	15
Tools	108	91	23	22
Berema	26	47	10	16
Monsun-Tison	47	55	22	31
Totalt	730	828	16	19

¹⁾ Efter finansnetto
²⁾ På sysselsatt kapital

FAKTURERING OCH RESULTAT PER KVARTAL

	Fakturerings		Resultat	
	1986	1985	1986	1985
Kvartal 1	2264	2347	197	202
Kvartal 2	2687	2656	227	220
Kvartal 3	2390	2303	101	123
Kvartal 4	3010	2756	205	283
Totalt	10351	10062	730	828

organisationen. Detta gäller speciellt i Airpower- och Berema-divisionerna.

Den högre investeringsnivån under året innebar att planenliga avskrivningar ökade med 47 MSEK.

Räntenettet förbättrades kraftigt jämfört med föregående år beroende på både en lägre räntenivå och en alltmer aktiv penning- och valutahantering. Valutakursdifferenserna uppgick till 0,2 MSEK (-11).

Extraordinära intäkter och kostnader om netto -65 MSEK utgörs främst av realisationsförluster på anläggningstillgångar och omstrukturingskostnader för gas- och processverksamheten i Västtyskland.

Bland divisionerna visar Tools en fortsatt resultatförbättring. Monsun-Tison och Airpower ligger i stort sett kvar på en hög vinstnivå medan MCT- och Berema-divisionerna ej når upp till föregående års resultat.

AIRPOWER-DIVISIONEN svarade för drygt hälften av Gruppens resultat. Tack vare den högre försäljningsvolymen samt de omfattande

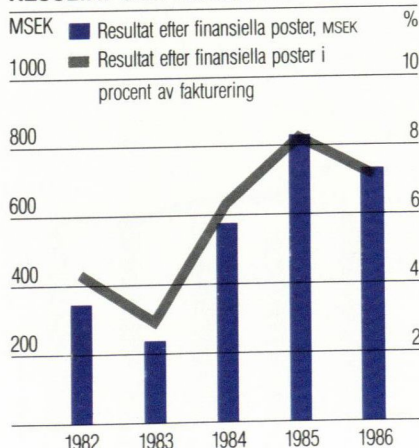
moderniserings- och automatiseringsarbeten som genomförts vid Arpic-verken, Belgien, har resultatet i stort kunnat bibehållas på samma nivå som föregående år trots att valutakursförändringarna under året hade en kraftigt negativ inverkan på divisionens resultat.

Resultatet påverkades även negativt av omstrukturingskostnader för gas- och processverksamheten. Anläggningarna i Saarbrücken, Västtyskland avyttrades.

MCT-DIVISIONENS resultat minskade kraftigt. Resultatförsämringen beror främst på den ogynnsamma valutautvecklingen på flera av divisionens viktiga gruvmarknader som Australien, Canada och södra Afrika. Divisionen hade en oförändrad försäljningsvolym. Kostnadsnivån är fortfarande hög.

ATLAS COPCO TOOLS OCH MONSUN-TISONS positiva resultatutveckling från tidigare år fortsatte även under 1986. Tools-divisionens förbättrade resultat beror huvudsakligen på ett högt kapacitetstillnyttjande till följd av en gynnsam volymutveckling och tidigare genomförda rationaliseringsåtgärder. Verksamheten i USA påverkades dock negativt på grund av valutautvecklingen. Resultatet för Monsun-Tison ligger på en hög nivå men är något lägre än 1985, då en större order av engångskaraktär levererades.

RESULTAT OCH VINSTMARGINAL

BEREMA-GRUPPENS resultat avseende lätta industriprodukter är oförändrat gott. Däremot har fortsatt stora utvecklings- och omstrukturingskostnader för Toolex Alpha och Atlas Copco Energy dragit ner Gruppens resultat jämfört med föregående år.

SÄLJBOLAGENS ökade faktureringsvolym resulterade i att många bolag kunde förbättra sina resultat, särskilt i Västeuropa. Stora förbättringar noterades i Frankrike, Italien, Norge, Portugal, Spanien och Västtyskland.

Av övriga marknader visar Brasilien ett fortsatt starkt resultat.

Resultatmässigt svaga marknader var Storbritannien, USA, Argentina, Japan och Iran.

Under året såldes två mindre produktionsenheter i Mexico och Spanien.

FINANSIERING

	1986	1985
Räntenetto	-116	-193
Självfinansieringsgrad, %	135	207
Andel eget riskbärande kapital, %	41,8	40,6

Gruppens likvida medel minskade under året med 208 MSEK och uppgick vid årsskiftet till 1210 MSEK (1418). Beviljade men outnyttjade krediter i svenska och utländska banker uppgick till 1718 MSEK (1705).

Tillförda medel från rörelsen uppgick till 682 MSEK (671) och översteg Gruppens finansieringsbehov för investeringar i anläggningstillgångar. Dessa uppgick till totalt 520 MSEK (329), varav 507 MSEK (325) avsåg investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier och 10 MSEK (1) investeringar i aktier och andelar.

Kund- och växfelfordringar ökade med 168 MSEK (13) och uppgick till 2052 MSEK (1884) vid årets slut, motsvarande 20 procent

(19) av faktureringen. Varulagret ökade något i absoluta tal och uppgick till 3 029 MSEK (2 897) men i relation till faktureringen hölls det oförändrat motsvarande 29 procent av faktureringen.

Kapitalomsättningshastigheten uppgick till 1,15 (1,18).

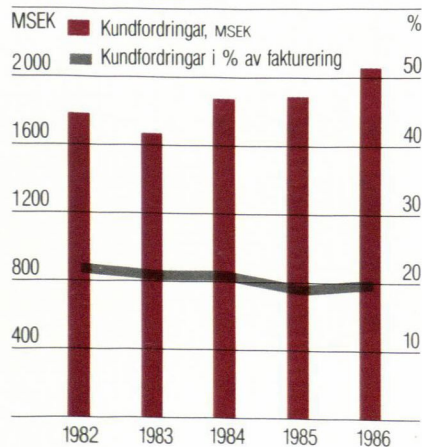
De räntebärande skulderna ökade med 88 MSEK (-94) inkluderande effekten av årets växelkursförändringar samt ökningen av pensionskulden.

Räntenettet fortsatte att förbättras och uppgick till -116 MSEK (-193). Förändringen berodde till viss del på ett bättre ränteläge och minskad upplåning, men också på en betydligt aktivare hantering av likviditeten. Realisationsvinster till följd av svensk obligationshandel uppgick till 37 MSEK. Räntenettet motsvarade 1,1 procent (1,9) av faktureringen.

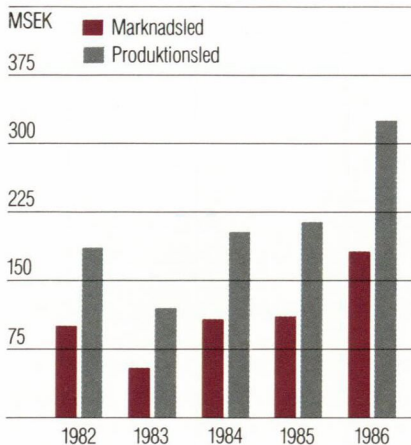
I syfte att utnyttja det fördelaktiga internationella ränteläget och samtidigt skapa en för Gruppen flexibel upplåningskälla startades under året ett sk Eurocommercial Paper Program på 50 MUSD. Utnyttjandet av denna facilitet bidrog till att sänka Gruppens räntekostnader under året.

För att reducera Gruppens valutaexponering ingick Atlas Copco AB under året ett sk swap-avtal. Detta avtal innebar att 23,5 MCHF byttes mot motsvarande upplåning i USD.

KUNDFORDRINGAR

INVESTERINGAR I MASKINER OCH FASTIGHETER

INVESTERINGAR

	1986	1985
Investeringar i maskiner och fastigheter	507	325
Sverige	132	95
Utlandet	375	230
Totalt i % av faktureringen	4,9	3,2

Under året uppgick de totala investeringarna i fastigheter och maskiner till 507 MSEK (325). Dessa fördelades med 330 MSEK (214) i produktionsledet samt 177 MSEK (111) i marknadsledet.

Modernisering och rationalisering i verkstäder, lager och kontor fortsatte och en stor andel av årets

investeringar är att hänföra till den fortsatta satsningen på ADB-utveckling.

Utbyggnaden och moderniseringen av Airpowers fabrik i Antwerpen fortsatte. Under året färdigställdes också en ny fabriksbyggnad för det indiska bolaget.

Under hösten inleddes uppförandet av en ny fabrik i Hemel Hempstead, Storbritannien, samt en utbyggnad av Monsun-Tisons verkstäder i Falköping.

FORSKNING OCH UTVECKLING

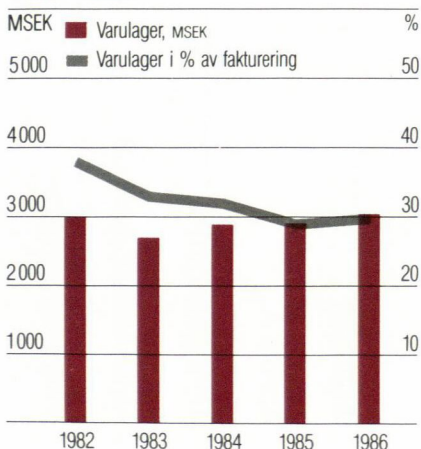
	1986	1985
Antal anställda i direkt FoU-arbete	724	735
Investeringar i direkt FoU-arbete	321	312

Under 1986 inriktades forsknings- och utvecklingsarbetet i stor utsträckning mot industriell tillverkningsteknik.

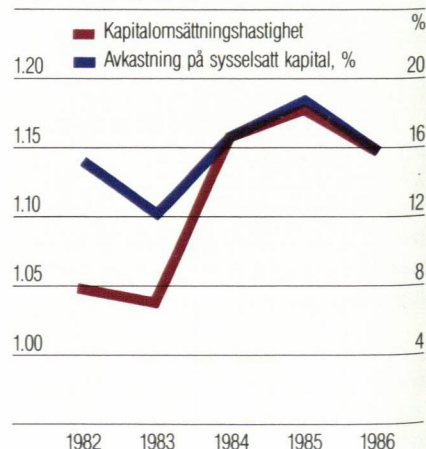
Inbyggnad av elektronisk styrning och kontroll i olika produkter gavs under året fortsatt hög prioritet i den tekniska utvecklingen.

I syfte att ytterligare bredda tryckluftens användningsområden har en fortsatt satsning gjorts på tork- och separationsteknik. Med förbättrad teknik inom dessa områden kan tryckluft komma till ökad användning inom olika processindustrier.

VARULAGER

KAPITALOMSÄTTNINGSHASTIGHET OCH AVKASTNING

MODERBOLAGET

Trycklufttekniken har fortfarande en betydande utvecklingspotential i många tillämpningar. Ett exempel, i kombination med hydraulik, är nya handhållna slående mutterdragare från Tools-divisionen. Denna teknik bidrar till bättre prestanda och ergonomi.

Den snabba teknisk-vetenskapliga utvecklingen och behovet av tvärvetenskapliga lösningar har ökat kravet på en bred teknisk bevakning. Därför har kontakter med externa forskningsinstitut, universitet och högskolor utökats både i Sverige och utlandet.

För finansiering av speciella utvecklingsprojekt har beslut fattats att från förnyelsefonderna ianspråktaga 19 MSEK.

PERSONAL

	1986	1985
Medelantal anställda	16 498	16 659
Huvudkontor	65	68
Säljbolag	9 088	9 125
Divisioner	7 345	7 466

Under året gjordes en anpassning till den avtagande marknaden i de oljeproducerande länderna, vilket ledde till personalreduktioner i berörda säljbolag.

Den datorisering av administrativa uppgifter som pågått under flera år, började under 1986 visa resultat i form av ökad effektivitet.

Under 1986 har hälften av ett program för chefsutveckling genomförts med tre grupper om vardera 25 chefer. Syftet är att höja det strategiska medvetandet hos chefer i nyckelbefattningar.

Vid årets slut uppgick antalet anställda till 16 424.

För Atlas Copco-gruppen utgjorde utgifter för löner och andra ersättningar:

	1986	1985
Styrelse och verkställande ledningar	61,6	58,6
Övriga anställda	2 036,6	1 932,5
Totalt	2 098,2	1 991,1

RESULTAT

I moderbolagets, Atlas Copco AB, resultat ingår Atlas Copco International AB och Atlas Copco Management Consulting AB, vilka båda drivs som kommissionärsbolag.

Atlas Copco International AB svarar för marknadsföringen i de länder där Gruppen inte har egna säljbolag. Faktureringen uppgick till 453 MSEK (334). Ökningen förklaras främst av en större leverans av borrhjor till Sovjetunionen.

Atlas Copco Management Consulting AB säljer tjänster internt inom Gruppen. Faktureringen uppgick till 116 MSEK (110).

Räntenettet förbättrades med 33 MSEK främst beroende på minskad upplåning. Lägre räntenivå, fallande dollarkurs och aktivare penning- och valutahantering bidrog också till det förbättrade räntenettet.

Valutakursdifferenserna uppgick till totalt 3 MSEK (43).

Utdelningar från dotterbolag uppgick till 192 MSEK (111) och avser uteslutande utländska bolag.

Moderbolagets inköp från dotterbolag svarar för 90 procent av det totala inköpsvärdet. Faktureringen avser uteslutande utomstående kunder.

FINANSIERING

Kassa, bank och kortfristiga placeringar minskade från 894 MSEK till 787 MSEK.

Under året bildades Oy Atlas Copco Finland Ab, vilket ägs till 80 procent av moderbolaget, samt Atlas Copco Försäkrings AB.

Moderbolaget förvärvade under året samtliga aktier i Atlas Copco Leasing AB.

Aktiekapitalhöjningar genomfördes under året i Monsun-Tison AB, Berema AB, Atlas Copco Compressor AB samt Atlas Copco Maroc SA.

Under året överfördes Atlas Copco ABEM AB till Berema AB och Atlas Copco MCT (G.m.b.H.), Västtyskland till Atlas Copco Holding G.m.b.H., Västtyskland.

PERSONAL

Medelantalet anställda i moderbolaget var under året 65 (68), i Atlas Copco International 102 (110) och i Atlas Copco Management Consulting 196 (195).

Moderbolagets utgifter för löner och andra ersättningar utgjorde:

	1986	1985
Styrelse och verkställande ledning [varav tantiem 3,9 (2,9)]	7,9	6,3
Övriga anställda	73,5	67,5
Totalt	81,4	73,8

KONVERTIBELT FÖRLAGSLÅN

Styrelsen har beslutat föreslå bolagsstämman att emittera ett konvertibelt förlagslån riktat till de anställda i Sverige och vissa ledande befattningshavare i Atlas Copco-gruppen samt till de av bolagsstämman valda ledamöterna i styrelsen för Atlas Copco AB.

Lånet innebär att möjlighet ges att teckna förlagsbevis på villkor som kommer att föreläggas den ordinarie bolagsstämman för beslut. En särskild redogörelse om det konvertibla förlagslånet återfinns på sid 54.

Resultaträkning

Belopp i MSEK

		1986	1985
Rörelseintäkter	Fakturering	10 351,4	10 062,0
Rörelsekostnader	Sålda varors kostnad samt kostnader för teknisk utveckling, försäljning, administration m.m. (NOT 1)	- 9 274,9	- 8 852,7
Rörelseresultat före avskrivningar		1 076,5	1 209,3
Avskrivningar enligt plan (NOT 2)	Goodwill	- 5,5	- 4,6
	Maskiner och inventarier	- 184,8	- 143,5
	Byggnader	- 42,2	- 37,2
Rörelseresultat efter avskrivningar		844,0	1 024,0
Finansiella intäkter och kostnader	Ränteintäkter	262,8	235,6
	Räntekostnader (NOT 3)	- 378,9	- 428,6
	Utdelning på aktier och andelar	2,2	7,9
	Valutakursdifferenser (NOT 4)	0,2	- 10,8
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader		730,3	828,1
	Extraordinära intäkter och kostnader (NOT 5)	- 65,4	98,0
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter		664,9	926,1
Bokslutsdispositioner (NOT 6)		- 92,2	- 215,4
Resultat före skatter		572,7	710,7
Skatter (NOT 7)		- 223,2	- 304,2
Minoritetsandelar i årets resultat (NOT 8)		- 19,3	- 14,2
ÅRETS VINST		330,2	392,3

Balansräkning

Belopp i MSEK

TILLGÅNGAR		1986.12.31	1985.12.31		
Omsättningstillgångar	Kassa, bank och kortfristiga placeringar (NOT 9)	1 209,8		1 417,8	
	Fordringar (NOT 10)	2 716,4		2 389,6	
	Varulager (NOT 11)	3 029,3	6 955,5	2 896,8	
				6 704,2	
Spärrkonton hos Riksbanken (NOT 12)		43,6		47,4	
Anläggningstillgångar	Aktier och andelar (NOT 13)	36,7		27,2	
	Goodwill (NOT 14)	7,7		9,7	
	Långfristiga fordringar (NOT 15)	332,4		260,6	
	Nyanläggningar	39,2		37,2	
	Maskiner och inventarier (NOT 16)	808,0		658,1	
	Byggnader (NOT 17)	825,3		738,3	
	Mark (NOT 18)	214,0	2 263,3	191,8	
				1 922,9	
SUMMA TILLGÅNGAR		9 262,4		8 674,5	
SKULDER OCH EGET KAPITAL					
Kortfristiga skulder	<i>Icke räntebärande skulder</i>				
	Växelskulder	145,2		165,6	
	Leverantörsskulder	667,7		602,4	
	Skatteskulder	169,3		204,8	
	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	479,8		462,1	
	Övriga kortfristiga skulder	683,7		532,2	
	<i>Räntebärande skulder</i>				
	Bank- och växelskulder	1 148,5		975,9	
	Kortfristig del av långfristiga skulder	257,6		337,5	
	Övriga kortfristiga skulder	50,4	3 602,2	11,1	
				3 291,6	
Långfristiga skulder	<i>Icke räntebärande skulder</i>				
	Övriga långfristiga skulder	88,3		112,2	
	<i>Räntebärande skulder</i>				
	Obligationslån (NOT 19)	290,1		291,1	
	Intecknings- och reverslån (NOT 19)	740,4		848,8	
Avsatt till pensioner (NOT 20)	674,4	1 793,2	609,2	1 861,3	
SUMMA SKULDER		5 395,4		5 152,9	
Obeskattade reserver (NOT 21)		856,0		739,5	
Minoritetsintressen (NOT 8)		127,9		139,4	
Eget kapital	<i>Bundet eget kapital</i>				
	Aktiekapital (SID 56)	586,5		586,5	
	Bundna reserver (NOT 27)	1 543,0	2 129,5	1 230,2	1 816,7
	<i>Fritt eget kapital</i>				
	Disponibla vinstmedel (NOT 28)	423,4		433,7	
	Årets vinst	330,2	753,6	392,3	826,0
SUMMA EGET KAPITAL		2 883,1		2 642,7	
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		9 262,4		8 674,5	
Ställda panter (NOT 29)		391,4		485,5	
Ansvarförbindelser (NOT 30)	Diskonterade växlar	94,8		103,5	
	Övriga ansvarförbindelser	611,8		593,8	

Finansieringsanalyser

Belopp i MSEK

	GRUPPEN		ATLAS COPCO AB	
	1986	1985	1986	1985
TILLFÖRDA MEDEL				
Från årets verksamhet internt tillförda medel*	682,0	670,6	240,0	170,8
Försäljning av anläggningstillgångar	54,8	201,0	4,0	242,3
Ökning av långfristiga skulder	–	17,6	–	–
Minoritetsandelar i eget kapital	– 11,9	– 0,9	–	–
Omräkningsdifferens ¹⁾	34,3	– 59,5	–	–
Sålda preskriberade fondaktier	1,3	–	1,3	–
SUMMA TILLFÖRDA MEDEL	760,5	828,8	245,3	413,1
ANVÄNDA MEDEL				
Investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier	506,6	324,7	23,1	6,4
Investeringar i aktier och andelar	9,5	1,2	68,7	220,9
Förvärvat goodwill	3,5	2,8	–	–
Ökning av långfristiga fordringar	71,8	38,5	27,2	210,2
Minskning av långfristiga skulder	68,1	–	112,1	111,6
Till dotterbolag överförda fonder	–	–	14,8	4,8
Utdelning från moderbolaget	152,5	105,6	152,5	105,6
Utdelning till minoritetsintressen i dotterbolag	7,8	8,0	–	–
SUMMA ANVÄNDA MEDEL	819,8	480,8	398,4	659,5
FÖRÄNDRING AV RÖRELSEKAPITAL				
	– 59,3	+ 348,0	– 153,1	– 246,4
Förändring av varulager	+ 132,5	+ 12,5	+ 4,3	+ 3,2
Förändring av kortfristiga fordringar	+ 326,8	+ 32,9	+ 182,8	– 159,4
Förändring av kortfristiga skulder	– 310,6	+ 16,2	– 233,4	– 239,4
Förändring av likvida medel	– 208,0	+ 286,4	– 106,8	+ 149,2
SUMMA FÖRÄNDRING	– 59,3	+ 348,0	– 153,1	– 246,4
*) Från årets verksamhet internt tillförda medel				
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter	664,9	926,1	224,5	229,9
Avskrivningar	232,5	185,3	7,5	6,6
Realiserad förlust/vinst på sålda anläggningstillgångar	4,0	– 98,0	– 0,1	– 71,6
Koncernbidrag	–	–	7,8	42,8
Skatter	– 223,2	– 304,2	– 8,0	– 14,0
Uttag från/insättning på spärrade konton	3,8	– 38,6	8,3	– 22,9
	682,0	670,6	240,0	170,8

¹⁾ Förändring av omräkningsdifferens i eget kapital och obeskattade reserver varav valutakurseffekt hänförlig till omräkning av anläggningstillgångarna samt årets faktiska förändring i dessa utgjorde – 43,2 MSEK.

Resultaträkning

Belopp i MSEK

		1986	1985
Rörelseintäkter	Fakturering	568,9	444,0
	Provisioner m.m. från dotterbolag	166,9	122,6
Rörelsekostnader	Sålda varors kostnad samt kostnader för teknisk utveckling, försäljning, administration m.m.	- 740,4	- 570,2
Rörelseresultat före avskrivningar		- 4,6	- 3,6
Avskrivningar enligt plan (NOT 2)	Maskiner och inventarier	- 5,2	- 4,7
	Byggnader	- 2,2	- 1,9
Rörelseresultat efter avskrivningar		- 12,0	- 10,2
Finansiella intäkter och kostnader	Utdelningar från dotterbolag	192,3	111,4
	Räntor till/från dotterbolag, netto	- 14,6	- 11,8
	Räntor från andra än dotterbolag	158,9	140,5
	Räntor till andra än dotterbolag (NOT 3)	- 104,3	- 121,9
	Utdelningar från andra än dotterbolag	1,1	7,0
	Valutakursdifferenser (NOT 4)	3,1	43,3
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader		224,5	158,3
	Extraordinära intäkter och kostnader (NOT 5)	-	71,6
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		224,5	229,9
Bokslutsdispositioner (NOT 6)		9,2	14,6
Resultat före skatt		233,7	244,5
Skatter (NOT 7)		- 8,0	- 14,0
ÅRETS VINST		225,7	230,5

Balansräkning

Belopp i MSEK

TILLGÅNGAR		1986.12.31	1985.12.31	
Omsättningstillgångar	Kassa, bank och kortfristiga placeringar (NOT 9)	786,9	893,7	
	Fordringar (NOT 10)	507,1	324,2	
	Varulager	37,6	33,3	
		1 331,6	1 251,2	
Spärrkonton hos Riksbanken (NOT 12)		16,7	24,9	
Anläggningstillgångar	Aktier och andelar i dotterbolag (SID 29)	1 082,9	1 017,4	
	Aktier och andelar i andra bolag (NOT 13) (SID 29)	16,8	17,5	
	Långfristiga fordringar hos dotterbolag	293,7	306,7	
	Andra långfristiga fordringar (NOT 15)	252,2	211,9	
	Nyanläggningar	15,1	10,6	
	Maskiner och inventarier (NOT 16)	21,7	21,2	
	Byggnader (NOT 17)	79,3	69,1	
	Mark (NOT 18)	23,8	23,7	
		1 785,5	1 678,1	
SUMMA TILLGÅNGAR		3 133,8	2 954,2	
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Kortfristiga skulder	<i>Icke räntebärande skulder</i>			
	Leverantörsskulder	14,6	18,9	
	Skatteskuld	3,3	13,9	
	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	42,5	42,4	
	Övriga kortfristiga skulder	95,8	30,7	
	<i>Räntebärande skulder</i>			
	Skulder till dotterbolag	444,6	381,2	
	Kortfristig del av långfristiga skulder	145,9	161,5	
	Förskott från kunder	0,3	1,4	
	Övriga kortfristiga skulder	136,3	883,3	650,0
Långfristiga skulder	<i>Räntebärande skulder</i>			
	Obligationslån (NOT 19)	290,1	291,1	
	Intecknings- och reverslån (NOT 19)	102,3	229,1	
	Avsatt till pensioner, (NOT 20)	183,4	167,6	687,8
SUMMA SKULDER		1 459,1	1 337,8	
Obeskattade reserver (NOT 21)		84,4	100,6	
Eget kapital	<i>Bundet eget kapital</i>			
	Aktiekapital (23 460 500 aktier à nom 25 SEK)	586,5	586,5	
	Reservfond (NOT 27)	598,4	597,1	
		1 184,9	1 183,6	
	<i>Fritt eget kapital</i>			
	Disponibla vinstmedel (NOT 28)	179,7	101,7	
	Årets vinst	225,7	230,5	332,2
SUMMA EGET KAPITAL		1 590,3	1 515,8	
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		3 133,8	2 954,2	
Ställda pantar (NOT 29)		9,5	14,9	
Ansvarförbindelser (NOT 30)	Borgens- och övriga ansvarförbindelser, varav till förmån för dotterbolag 596,6 (697,1)	818,6	927,4	
	Kapitalvärde av pensionsåtagande	28,3	25,5	

Bokslutskommentarer

MSEK om ej annat anges

REDOVISNINGSPRINCIPER

Internationella riktlinjer

Atlas Copco välkomnar de riktlinjer för internationellt verksamma företag, som upprättats av OECD, de västliga industriländernas ekonomiska samarbetsorgan. Bolaget följer dessa riktlinjer i allt väsentligt.

Vid utarbetandet av denna verksamhetsberättelse har riktlinjerna beaktats, med undantag för vissa uppgifter som av konkurrensskäl f n ej kan lämnas.

Årsredovisningen lämnar sålunda upplysning om följande:

	Placering i årsredovisningen
Företagets struktur	
– namn och säte för moderbolaget	Omslaget, sid 2
– aktier och andelar i dotterbolag, procentuellt ägande samt aktieägande mellan bolagen	Aktier och andelar, sid 29
Geografiska områden där verksamheten utövas och de huvudsakliga verksamheter som bedrivits där.	Ingressen till divisionernas avsnitt, sid 35, 39, 43, 47 och 51
Fakturering fördelad per geografiskt område.	Styrelsens redogörelse, kartan sid 6
Kapitalinvesteringar fördelade på geografiska områden och på marknads/produktionsled.	Styrelsens redogörelse, tabell och diagram sid 8
Finansieringsanalys för Atlas Copco-gruppen.	Sid 12
Forsknings- och utvecklingskostnader för företaget i sin helhet.	Styrelsens redogörelse, tabell sid 8 och kommentarerna, NOT 1, sid 20
Principer som tillämpas vid internprissättning.	Kommentarerna, NOT 11, sid 23
Redovisningsprinciper också i fråga om koncernredovisningen.	Kommentarerna, sid 15

Bolaget ställer sig också positivt till de riktlinjer rörande multinationella företag och arbetsmarknaden, som utarbetats av ILO, Förenta Nationernas organ för arbetsmarknadsfrågor.

I enlighet med internationell standard har i årsredovisningen följande beteckningar använts:

Valuta: SEK svenska kronor. Övriga valutor: se sid 16.

Prefix: k tusen. M miljoner.

Konsolidering

Atlas Copco-gruppens resultat- och balansräkningar omfattar alla bolag, i vilka moderbolaget direkt eller indirekt har mer än hälften av aktiernas röstvärde, samt bolag, i vilka Gruppen på annat sätt har ett bestäm-

mande inflytande och en betydande andel av resultatet av deras verksamhet.

Balansräkningarna har upprättats enligt förvärvsmetoden, som innebär att förvärvade bolags egna kapital vid förvärvstidpunkten – med tillägg av efterföljande nyemissioner – har eliminerats mot aktiernas bokförda värde. Under året förvärvade/avyttrade bolag har inkluderats i Gruppens resultaträkning med värden avseende tiden efter resp fram till förvärvet/avyttringen.

För bildade dotterbolag har tillskjutet aktiekapital eliminerats mot aktiernas bokförda värde i respektive moderbolag. Differenser p g a fondemissioner i dotterbolag har förts till Gruppens bundna reserver.

Omräkning enligt dagskursmetoden

Atlas Copco tillämpar den sk dagskursmetoden för omräkning av utländska dotterbolags balans- och resultaträkningar i enlighet med Föreningen Auktoriserade Revisorerers (FAR) utkast till rekommendation. Innebörden av denna metod är att dotterbolagen huvudsakligen redovisas som fristående enheter vars verksamhet bedrivs i en främmande valuta och vari moderbolaget har en nettoinvestering. Undantagna från detta behandlingsätt är de dotterbolag som är belägna i sk höginflationsländer. Dessa dotterbolag har omräknats enligt den monetära – ickemonetära metoden. I enlighet med FAR's utkast till rekommendation har sådan behandling bedömts ge en riktigare bild av dessa bolags resultat och ställning.

I överensstämmelse med dagskursmetoden har samtliga tillgångar och skulder i dotterbolagen omräknats till balansdagskurs och samtliga poster i resultaträkningen har omräknats till genomsnittskurs.

Den omräkningsdifferens som uppkommer är en effekt av att nettoinvesteringen omräknas till en annan kurs vid årets slut än vid dess början. Denna omräkningsdifferens skall ej påverka resultatet utan förs direkt till det egna kapitalet.

För de dotterbolag som behandlas i enlighet med monetära – ickemonetära metoden gäller, att alla icke-monetära poster – fastigheter (mark och byggnader), maskiner och inventarier, varulager samt eget kapital och obeskattade reserver – omräknas till den kurs som rådde vid anskaffningstillfället. Övriga poster – monetära poster – omräknas till balansdagens kurs. Resultaträkningen omräknas till årets genomsnittskurs, med undantag för avskrivningar och bokslutsdispositioner som omräknas till investeringskurser. De kursdifferenser som här uppkommer vid omräkningen och som således avser bolag i länder med hög inflation redovisas över resultaträkningen.

Den av FAR publicerade rekommendationen avseende omräkningen av utländska dotterbolag överensstämmer i allt väsentligt såväl med den 1983 utgivna rekommendationen från International Accounting Standard Committee (IAS 21), som med den 1981 utgivna amerikanska rekommendationen (SFAS 52).

Metodval

FAR's utkast till rekommendation ställer på en speciell punkt krav på att användaren själv väljer tillvägagångssätt för omräkningen utifrån sin specifika situation. Det gäller klassificeringen av de utländska dotterbolagen såsom antingen självständiga eller integrerade bolag. Hur bolagen definieras är sedan direkt vägledande för valet av omräkningsmetod. Självständiga bolag omräknas enligt dagskursmetoden och integrerade bolag enligt den monetära – ickemonetära metoden.

Med hänsyn till de kriterier som FAR definierat för klassificering av dotterbolag framkommer att Atlas Copcos dotterbolag till helt övervägande del är att betrakta som sk *självständiga bolag.

Detta innebär att samtliga dotterbolag inom Atlas Copco-gruppen omräknats enligt dagskursmetoden förutom bolagen i de sk höginflationsländerna (huvudsakligen i Latinamerika).

På ytterligare en punkt lämnar utkastet möjlighet för användaren att påverka och anpassa metoden för omräkning till företagets speciella situation. Detta görs på en punkt som är specifik för svensk koncernredovisning och som avser den svenska lagens krav på särredovisning av fritt eget kapital i koncernen.

Företaget ges här två möjligheter:

Alternativ 1 innebär att den ackumulerade omräkningsdifferens som uppkommer vid omräkning enligt dagskursmetoden automatiskt framkommer för varje dotterbolag. Genom att tillämpa denna metod kan företaget – i enlighet med internationell praxis – redovisa den sammanlagda ackumulerade omräkningsdifferensen i särskilt belopp. I svensk koncernredovisning uppdelas detta på fritt och bundet kapital.

Alternativ 2 är en förenklad metod där omräkningsdifferensen direkt förs mot varje post inom obeskattade reserver och eget kapital.

Atlas Copco har valt att redovisa i enlighet med Alternativ 1.

Intressebolag

Atlas Copco-gruppen innehar vissa intressen i bolag vars resultat och kapital ej redovisas i Gruppens konsoliderade resultat- och balansräkningar. I dessa bolag uppgår Atlas Copcos ägarandel till mellan 20 och 50 procent. Förteckning över Gruppens aktier i intressebolag återfinns i NOT 13.

Med avdrag för utdelad resultatandel och minoritetsandelar uppgick Atlas Copco-gruppens andel av intressebolagens resultat före bokslutsdispositioner och skatter till 7,0 MSEK (4,6). Gruppens andel av intressebolagens eget kapital och obeskattade reserver, med avdrag för latent skatt (50 procent), uppgick vid räkenskapsårets utgång till 30,9 MSEK (22,8).

Räntearbitrage

I syfte att förbättra bolagets räntenetto har Atlas Copco under året gjort ett antal räntearbitrageaffärer (NOT 3 och 9).

Detta innebär att ett kortfristigt lån, vanligen i utländsk valuta, upptas och kurssäkras gentemot SEK för att därefter placeras mot en högre räntesats i bankcertifikat, statsskuldväxlar eller andra liknande svenska fordringar.

Enligt FAR's redovisningskommitté kan i balansräkningen uppkommande skulder kvittas mot motsvarande placeringar om de ingår i en paketlösning samt att de uppgår till samma belopp och har samma förfallodag. Vidare skall kurssäkring ha skett för eventuella utlands-lån. De av bolaget genomförda räntearbitrageaffärer som uppfyller ovanstående kriterier har således kvittats i balansräkningen. I resultaträkningen upptas endast nettot av ränteintäkt, räntekostnad och eventuell kostnad för kurssäkring.

Näringslivets börskommittés rekommendation om nyckeltalsberäkning

Atlas Copco har valt att som huvudalternativ visa vinst per aktie i enlighet med tidigare vedertagen princip, dvs efter schablonskatt (50%). Näringslivets Börskommittés (NBK) anvisning angående beräkning av vissa nyckeltal rekommenderar antingen fullskattemetoden eller den sk partialmetoden. Bolaget har valt att i notform redovisa effekterna av en tillämpning av denna rekommendation, varvid det sk fullskattealternativet använts. Med full skatt avses den skatt som bolaget beräknar med ledning av årets deklaration plus en beräknad skatt på bla årets avsättningar till obeskattade reserver. Även vissa av NBK anvisade nyckeltal återfinns i NOT 31.

Valutakurser

Land	Valuta	Valuta-kod	Balansdagens kurs		Medelkurs	
			1986	1985	1986	1985
Australien	1	AUD	4.550	5.095	4.800	6.060
Belgien	100	BEC	16.80	15.10	15.90	14.50
Brasilien	1	BRC	0.460	0.725	0.460	0.725
Canada	1	CAD	4.940	5.440	5.110	6.240
Danmark	100	DKK	92.00	84.50	88.00	81.50
Frankrike	100	FRF	105.50	100.50	103.00	96.00
Hongkong	1	HKD	0.890	0.980	0.915	1.095
Indien	100	INR	52.00	62.50	56.50	69.00
Italien	100	ITL	0.500	0.451	0.477	0.450
Japan	100	JPY	4.260	3.725	4.204	3.596
Mexico	100	MXP	0.74	2.04	1.28	3.48
Nederländerna	100	NLG	309.00	274.00	291.00	260.50
Norge	100	NOK	91.50	100.50	96.50	100.00
Peru	1	PEI ¹⁾	0.490	0.545	0.510	0.885
Portugal	100	PTE	4.58	4.72	4.69	4.96
Schweiz	100	CHF	417.50	366.50	396.50	352.50
Spanien	100	ESP	5.14	4.92	5.06	5.04
Storbritannien	1	GBP	9.990	10.975	10.455	11.080
Sydafrika	1	ZAR	3.080	2.995	3.085	4.030
USA	1	USD	6.815	7.610	7.120	8.505
Venezuela	1	VEB	0.470	1.015	0.920	1.135
Västtyskland	100	DEM	349.50	308.50	328.50	293.50
Österrike	100	ATS	49.50	44.00	47.00	41.50
European Currency Unit	1	ECU	7.25	6.75		

¹⁾För 1985 anges kurs för då gällande PES.

RÄNTE- OCH VALUTARISKER

1980-talet har hittills uppvisat valutakurser och räntor vilka fluktuerat på ett sätt som inte motsvaras av tidigare erfarenhet. Trenderna har varit längre och uthålligare än någon kunnat förutse samtidigt som de kortsiktiga svängningarna varit stora.

För ett internationellt verksamt företag som Atlas Copco har detta inneburit påtagliga ränte- och valutarisker.

Ränterisker

Atlas Copco-gruppen har idag räntebärande tillgångar på ca 1,2 miljarder SEK och räntebärande skulder på ca 3,2 miljarder SEK. Såväl tillgångarna som skulderna är utsatta för ränterisker.

Den övervägande delen av Gruppens räntebärande tillgångar utgörs av likvida medel i Sverige. Under de tre första kvartalen 1986 sjönk tex den svenska räntenivån från ungefär 12 procent till 9 procent. Atlas Copco skulle ha fått en kraftigt försämrad avkastning om medlen endast varit placerade på traditionella bankkonton. För att minimera risken för förluster vid ett eventuellt räntefall placerades därför en stor del av de likvida medlen i fast förräntade värdepapper, medan räntan ännu låg på en hög nivå. När räntefallet sedan kom, steg värdet på dessa värdepapper och de kunde säljas till priser som väsentligt översteg det ursprungliga inköpsvärdet. Genom dessa affärer blev avkastningen på de likvida medlen i svenska kronor högre för 1986, jämfört med gällande bankränta.

Beträffande Gruppens upplåning har under senare år bedömningar gjorts att ränteläget ytterligare skall falla. Som en konsekvens av detta har en allt större andel av Gruppens lån med fasta räntor ersatts med lån till rörliga räntor, vilket idag ger en större flexibilitet att anpassa sig till förändringar i den internationella räntenivån.

Valutarisker

Valutakursernas förändringar påverkar inte bara värdet av Atlas Copco-gruppens utländska tillgångar och skulder – något som får effekter på koncernens resultat- och balansräkning i form av valutakurs- och omräkningsdifferenser – utan även konkurrenssituationen i form av kostnadsfördelar/hackdelar.

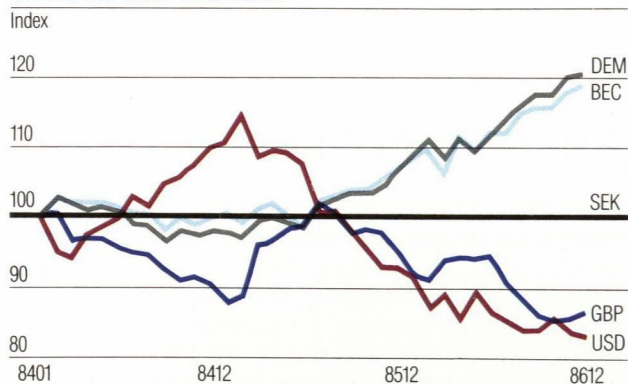
Balansräkningseffekter

De långfristiga lån som Atlas Copco tog upp i dollar under 1980-talets början värderas nu om till ett lägre belopp än under tidigare år. De kursförluster Gruppen redovisat under senare år med en stigande dollarkurs har förbytts till kursvinster under de två senaste verksamhetsåren.

Operativ valutapåverkan

Atlas Copco tillverkar tex kompressorer i Belgien. En del av dessa exporteras till USA. Den totala kostnaden för dessa kompressorer vid försäljningstillfället i USA består av flera delar:

VALUTAKURSUUTVECKLING

Diagrammet visar utvecklingen av vissa för Atlas Copco-gruppen betydelsefulla valutakurser gentemot SEK.

□ material-, tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader i Belgien

□ transport- och tullkostnader i USA

□ marknadsförings-, försäljnings- och administrationskostnader i USA samt lokalt inköpta komponenter.

Resultatet av kompressorförsäljningen i USA påverkas av kostnader dels i USD, dels i BEC. Om försäljningspriset är konstant blir effekten av en svagare USD att vinsten i USA minskar.

En höjning av försäljningspriset i USD är vid varje tillfälle beroende av konkurrenssituationen och företagets position på marknaden, vilket kan begränsa möjligheten att på detta sätt kompensera sig för kostnadsökningar.

Riskminimering och riskhantering

Terminsförsäljning av USD mot BEC är ett exempel på åtgärder som på kort sikt används för att skydda Gruppen för negativa valutakursförändringar. Om försvagningen av USD som skett under senaste året bedöms bli bestående, kan Atlas Copco tex öka tillverkningsvolymen i USA för att minska valutariskerna och även köpa mer komponenter i USA. Under det gångna verksamhetsåret har den försvagade USA-dollar, trots vidtagna åtgärder, påverkat lönsamheten på Atlas Copcos försäljning i USA.

Vad gäller lönsamheten på Atlas Copcos försäljning i Europa av svensktillverkade produkter är det emellertid positivt att de flesta europeiska valutorna stärkts mot den svenska kronan.

Atlas Copcos totala ränte- och valutarisker är stora och komplexa beroende på Gruppens internationella struktur. Förändringar av valutakurser och räntor kan ha positiva effekter för ett specifikt Atlas Copco-bolag, men negativa för ett annat. Effekterna kan vara kortsiktiga och/eller långsiktiga. För att hantera dessa effekter på bästa sätt söker Gruppen centralisera denna typ av riskexponering. Flera fördelar uppnås därigenom:

- in- och utflöden i samma valuta kan kvittas
- överskottslikviditet i ett bolag kan användas för att minska extern upplåning i ett annat bolag
- skalfördelar och ökad kompetens för kontinuerlig bevakning och riskhantering.

Under 1987 intensifieras arbetet med att koncentrera ränte- och valutariskerna. Koncernstab Finans kommer alltmer att arbeta som en internbank gentemot dotterbolagen när det gäller att tillfredsställa deras behov av valutaväxlingar, upplåning och likviditetsförvaltning.

NUKOSTNADSREDOVISNING

Den kraftigt varierande inflationstakten alltsedan 1970-talet har lett till att traditionell redovisning, som bygger på anskaffningskostnader, kan ge en ofullständig bild av ett företags resultat och ställning. Anskaffningskostnadsprincipen innebär att resultatet beräknas utan att hänsyn tas till prisstegringar på resurser som företaget använder och förbrukar i produktionen. Ju högre prisstegringstakten är desto mer påverkas företaget utan att detta avspeglas i redovisningen.

En nukostnadsbaserad redovisning strävar att ta hänsyn till dessa prisförändringar såväl vid värdering av tillgångar som vid beräkning av resultat. Eftersom den nukostnadsbaserade redovisningen i relativt hög grad grundar sig på bedömningar kan den ej göra anspråk på samma exakthet som den traditionella redovisningen.

Vid tillgångsvärderingen kännetecknas en nukostnadsbaserad redovisning av att anskaffningsvärdet överges för andra värderingsgrunder, tex återanskaffningsvärdet.

På motsvarande sätt mäts också resultatet annorlunda. I den traditionella redovisningen gäller att det egna kapitalet vid årets början jämförs med det egna kapitalet vid årets slut, räknat i nominella kronor. Förändringen utgör årets resultat. En nukostnadsbaserad redovisning utgår istället från det egna kapitalet omräknat i enheter med samma köpkraft. Endast om det egna kapitalet ökat mer än vad som krävs för att bibehålla dess köpkraft anses vinst ha uppkommit.

Ett flertal olika modeller att redovisa detta finns att tillgå. Modellerna kan delas upp i två huvudgrupper:

- partiella justeringar
- generella modeller

Partiella justeringsmodeller fokuserar specifikt på de poster som påverkats mest av prisförändringar och avser främst resultaträkningen.

Generella modeller omfattar såväl resultat- som balansräkningen. Därigenom möjliggörs en fullständig analys av real vinst, lönsamhet och ställning. Vissa justerade nyckeltal kan därigenom också erhållas.

Atlas Copco har valt att använda en modell där fokusering sker på tre resultatbegrepp:

- nukostnadsbaserat rörelseresultat
- nukostnadsbaserat resultat före finansiella poster
- realt resultat efter finansiella poster

Nukostnadsbaserat rörelseresultat

Det nukostnadsbaserade rörelseresultatet är ett operativt resultat, som skall visa i vad mån försäljningsintäkterna täcker återanskaffningsvärdet för sålda varor. Atlas Copco-gruppens nukostnadsbaserade rörelseresultat uppgick 1986 till 622 MSEK (770).

Resultatet är 222 MSEK (254) lägre än det traditionella rörelseresultatet. Två faktorer förklarar detta. Prisändringar har under året ägt rum på de varor som ingår i företagets produkter. Dessa varor beräknas i dag kosta 96 MSEK (102) mer att köpa än vad de gjorde vid anskaffningstillfället. Vidare har resultatet belastats med nukostnadsavskrivningar som är 126 MSEK (152) högre än avskrivningar baserade på anskaffningskostnader. Detta innebär att förslitningen av företagets anläggningar åsatts en kostnad baserad på vad det skulle kosta att i dag ersätta dessa med nya.

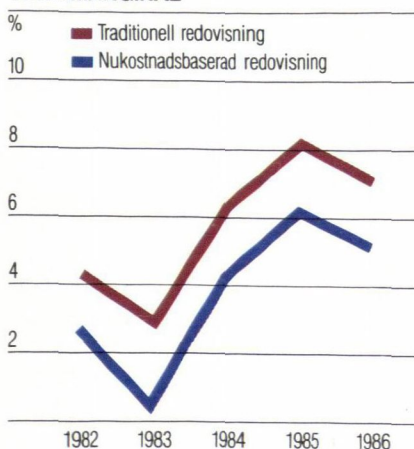
Nukostnadsbaserat resultat före finansiella poster

Prisökningar medför att företagets tillgångar ökar i värde. Prisvinster uppstår på produkter i lager och på anläggningstillgångar.

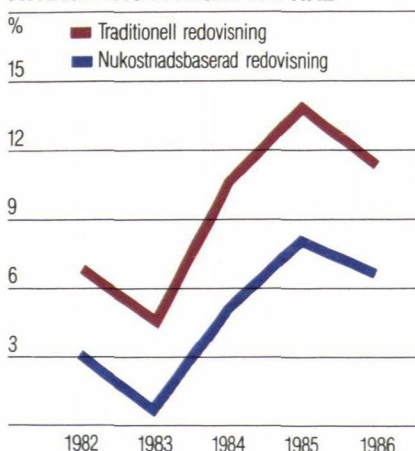
Orealiserade prisvinster skall enligt traditionell redovisning ej gottskrivas resultatet. Däremot skall såväl realiserade som orealiserade prisvinster påverka resultatet i den nukostnadsbaserade redovisningen.

Det nukostnadsbaserade resultatet före finansiella poster uppgick för Atlas Copco-gruppen till 796 MSEK (1 039). Prisvinster har skett på produkter i lager med 84 MSEK (112) och värdeökningen på anläggningstillgångarna uppgick till 90 MSEK (157).

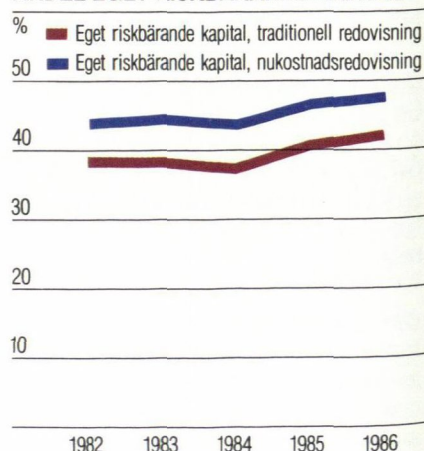
VINSTMARGINAL

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

ANDEL EGET RISKBÄRANDE KAPITAL

Nukostnadsbaserad resultaträkning

	1986	1985
Fakturering	10 351	10 062
Nukostnad för sålda varor	-9 371	-8 955
Nukostnadsavskrivningar	-358	-337
Rörelseresultat	622	770
Prisändringar, lager	+ 84	+112
Prisändringar, anläggningstillgångar	+ 90	+157
Rörelseresultat före finansiella poster	796	1 039
Finansiella poster	-114	-196
Inflationskorrigerig, köpkraft eget kapital	-130	-209
Realt resultat efter finansiella poster	552	634

Nukostnadsbaserad balansräkning

TILLGÅNGAR	1986	1985
Kassa, bank och kortfristiga placeringar	1 210	1 418
Fordringar	2 760	2 437
Varulager	3 074	2 955
Anläggningstillgångar	3 082	2 776
Summa tillgångar	10 126	9 586

SKULDER OCH EGET KAPITAL

Kortfristiga skulder	3 602	3 292
Långfristiga skulder	1 793	1 861
Obeskattade reserver	856	740
Orealiserade prisändringar	864	911
Eget kapital	3 011	2 782
Summa skulder och eget kapital	10 126	9 586

Realt resultat efter finansiella poster

För att real vinst skall anses ha uppkommit, skall det egna kapitalets köpkraft ha ökat under året. Därför måste en sk köpkraftskorrigerig göras av det egna kapitalet. För att det egna kapitalets köpkraft skall hållas intakt bör detta ha ökat med den genomsnittliga årliga prisstegringen eller med 130 MSEK under året. Den årliga genomsnittliga prisstegringen har för 1986 uppskattats till 4 procent (7). Detta blir den sista justeringsposten i den inflationsjusterade redovisningen. Atlas Copcos reala resultat efter finansiella poster uppgår därmed till 552 MSEK (634). Resultatet är 178 MSEK (194) lägre än det traditionella resultatet och motsvarar en real vinstmarginal på 5,3 procent (6,3).

Även balansräkningen justeras

Justeringen av balansräkningen innebär att lager- och anläggningstillgångar redovisas till nuvärde istället för till anskaffningskostnad. Balansomslutningen ökar då med

864 MSEK (911) genom att dolda reserver i lager och anläggningar redovisas öppet. Ökningen hänför sig till följande:

- maskiner, byggnader och mark redovisas till 793 MSEK (841) högre värde
 - varulager redovisas till 45 MSEK (58) högre värde
 - aktier redovisas till 26 MSEK (12) högre värde
- Risckapital redovisas till 864 MSEK högre värde, vilket innebär att andelen eget riskbärande kapital kommer att uppgå till 47 procent mot 42 procent enligt traditionell redovisning.

Avstämning mellan traditionell redovisning och nukostnadsredovisning

Nettoresultat enligt traditionell redovisning				730
Förändring orealiserade prisändringar:				
Prisändring sålda varor	- 96			
Prisändring avskrivningar	- 126	- 222		
Årets prisändring lager	+ 84			
Årets prisändring anläggningar	+ 90	+ 174	- 48	
Inflationskorrigerig				- 130
Realt nettoresultat				552

Hur påverkas redovisningen av en sjunkande inflationstakt?

Den under senare år kraftigt avtagande inflationstakten i västvärldens ekonomier påverkar nukostnadsredovisningen i så motto att orealiserade prisvinster på företagets tillgångar, som i nukostnadsredovisningen gottskrivs resultatet, kommer att minska. Å andra sidan krävs en allt mindre köpkraftskorrigerig för att hålla det egna kapitalet intakt. Effekterna av dessa två faktorer tar i stort ut varandra.

Däremot belastas det reala resultatet av nukostnadsavskrivningar i samma omfattning som tidigare år, då dessa är baserade på anläggningarnas återanskaffningsvärde. Trots en i nuläget låg inflationstakt överskattas således det traditionellt beräknade resultatet på grund av tidigare års reala värdeökning på företagens anläggningstillgångar.

NOTER

DEFINITIONER

VINSTMARGINAL

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader i procent av fakturering.

AVKASTNING PÅ SYSSLESATT KAPITAL

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med tillägg för räntekostnader i procent av genomsnittligt totalt kapital, med avdrag för icke räntebärande rörelse-skulder.

AVKASTNING PÅ EGET RISKBÄRANDE KAPITAL

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, med avdrag för verklig skatt i procent av genomsnittligt eget kapital, minoritetsintressen och obeskattade reserver.

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag för schablonberäknad skatt (50%) i procent av genomsnittligt eget kapital, minoritetsintressen och 50% av obeskattade reserver (= avdrag för latent skatte-skulder).

ANDEL EGET RISKBÄRANDE KAPITAL

Eget kapital, minoritetsintressen och obeskattade reserver i procent av totalt kapital.

SJÄLVFINANSIERINGSGRAD

Internt tillförda medel i procent av investeringar i maskiner och byggnader.

KAPITALOMSÄTTNINGSHASTIGHET

Fakturering dividerad med genomsnittlig balansomslutning.

RÄNTETÄCKNINGSGRAD

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, med tillägg för räntekostnader, dividerat med räntekostnader.

VINST PER AKTIE

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, med avdrag för schablonberäknad skatt (50%) och minoritetsandelar i årets resultat, dividerat med antal aktier.

Vinst per aktie beräknat i enlighet med Näringslivets Börskommittés (NBK) rekommendation, NOT 31.

VINST PER AKTIE EFTER EXTRAORDINÄRA POSTER

Resultat efter extraordinära intäkter och kostnader, med avdrag för schablonberäknad skatt (50%), och minoritetsandelar i årets resultat, dividerat med antal aktier.

Vinst per aktie beräknat i enlighet med Näringslivets Börskommittés (NBK) rekommendation, NOT 31.

1. RÖRELSEKOSTNADER

	GRUPPEN	
	1986	1985
Sålda varors kostnad	6387,2	6114,9
Marknadsförings- och administrationskostnader	2662,8	2527,6
Kostnader för teknisk utveckling	320,8	312,2
Realiserade prisvinster på lager	- 95,9	- 102,0
Rörelsekostnader	9274,9	8852,7

2. AVSKRIVNINGAR

Atlas Copco-gruppen använder tre avskrivningsbegrepp: avskrivningar enligt plan, bokföringsmässiga avskrivningar och kalkylmässiga avskrivningar.

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungligt anskaffningsvärde och avskrivning sker linjärt över tillgångarnas ekonomiska livslängd. I de fall goodwill förekommer avskrivs den enligt en i varje specifikt fall upprättad plan.

Bokföringsmässiga avskrivningar sker i enlighet med vad skattelagstiftningen i varje enskilt land maximalt tillåter. Skillnaden mellan bokföringsmässiga avskrivningar och avskrivningar enligt plan redovisas under bokslutsdispositioner i resultaträkningen. Det sammanlagda värdet redovisas i balansräkningen bland obeskattade reserver under rubriken ackumulerade avskrivningar utöver plan.

	GRUPPEN	
	1986	1985
Avskrivningar enligt plan	232,5	185,3
Bokföringsmässiga avskrivningar	312,8	248,8
Avskrivningar utöver plan (NOT 23)	80,3	63,5

I beloppet för bokföringsmässiga avskrivningar ingår nedskrivning med utnyttjande av investeringsfonder med 33,8 MSEK (12,9).

Kalkylmässiga avskrivningar ligger till grund för pris- och lönsamhetskalkyler och är baserade på anläggningstillgångarnas återanskaffningsvärden. Avskrivning sker linjärt över tillgångarnas ekonomiska livslängd.

Följande ekonomiska livslängder används vid avskrivningar enligt plan och vid kalkylmässiga avskrivningar:

Maskiner och Inventarier	5–15 år
Fordon	5 år
Byggnader	25–50 år

Kalkylmässiga avskrivningar uppgick för Gruppen till 358 MSEK (337) och översteg således avskrivningar enligt plan med 126 MSEK (152).

3. RÄNTEKOSTNADER

I enlighet med rekommendation från Föreningen Auktoriserade Revisorer (FAR) och Pensionsregistreringsinstitutet (PRI) har räntedelen i årets pensionsavsättning inte belastats rörelseresultatet utan i stället redovisats som räntekostnad. Beloppet har beräknats på basis av genomsnittet av ingående och utgående pensionsavsättningar och en ränta om 11,5% (11,5) för indexreglerade pensioner och 3,5% (3,5) för pensionsförpliktelser, uttryckta i fasta belopp. Räntedelen uppgår för 1986 till 50,9 MSEK (45,5). För moderbolaget uppgår motsvarande belopp till 17,7 MSEK (15,9).

Räntearbitrageaffärer har under året genomförts endast i moderbolaget. Såväl räntekostnad som ränteintäkt har netto redovisats i resultaträkningen. De belopp som kvittats uppgick för 1986 till 19,2 MSEK (33,1).

4. VALUTAKURSDIFFERENSER

Valutakursdifferenser som uppkommit vid finansiella transaktioner redovisas netto.

	GRUPPEN		MODERBOLAGET	
	1986	1985	1986	1985
Realiserade kursdifferenser, netto	3,1	- 3,3	2,2	3,6
Orealiserade kursdifferenser				
Långfristiga lån	3,5	36,5	0,9	39,7
Övriga fordringar och skulder	8,8	- 15,5	-	-
Kursdifferenser vid omräkning av utländska dotterbolag	- 15,2	- 28,5	-	-
	0,2	- 10,8	3,1	43,3

Kursdifferenser vid omräkning av utländska dotterbolag avser differenser som uppstått vid omräkning av balans- och resultaträkningar i utländska dotterbolag i sk hög-inflationsländer, för vilka monetära – icke monetära metoden använts.

5. EXTRAORDINÄRA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Realisationsvinster/förluster som uppstår vid löpande utrangering av anläggningstillgångar ingår i rörelseresultatet. Realisationsvinster/förluster vid avyttring av större anläggningar redovisas dock under rubriken extraordinära poster och beräknas som skillnaden mellan försäljningsintäkter och det planerliga restvärdet.

	GRUPPEN		MODERBOLAGET	
	1986	1985	1986	1985
Realisationsvinst, sålda aktier och andelar	9,0	72,4	-	72,4
Realisationsvinst, sålda maskiner och inventarier	-	24,1	-	-
Realisationsvinst, sålda fastigheter	1,0	2,3	-	-
Realisationsförlust, sålda aktier och andelar	- 5,2	-	-	-
Realisationsförlust, sålda fastigheter	- 8,8	- 0,8	-	- 0,8
Avvecklingskostnader	- 61,4	-	-	-
	- 65,4	98,0	-	71,6

Avvecklingskostnaderna är huvudsakligen hänförliga till nedläggning och omstrukturering av verksamhet i Västtyskland.

6. BOKSLUTSDISPOSITIONER

Skattelagstiftningen i Sverige och i vissa andra länder ger företaget möjlighet till konsolidering genom skattemässigt avdragsgilla avsättningar till obeskattade reserver. Företagen kan genom att utnyttja dessa regler disponera och kvarhålla vinster i bolaget utan att de beskattas. Den obeskattade reserv som skapas genom detta förfarande är ej utdelningsbar. De på året belöpande avsättningarna till, respektive återföringar från, sådana reserver och fonder, redovisas under rubriken bokslutsdispositioner i resultaträkningen. I balansräkningen och NOT 21 redovisas det ackumulerade värdet av avsättningarna under rubriken obeskattade reserver.

De obeskattade reserverna blir föremål för beskattning först då de upplöses. Om företaget skulle gå med förlust kan vissa obeskattade reserver tas i anspråk för att täcka förlusten utan att någon skattebelastning blir aktuell. Med hänsyn till detta kan det totala värdet av de obeskattade reserverna anses vara riskkapital, eftersom eventuella förluster i stor utsträckning kan täckas genom upplösning av obeskattade reserver.

Vinstöverföring i form av koncernbidrag kan under vissa förutsättningar göras mellan svenska bolag inom samma koncern. Bidraget är avdragsgill kostnad för givaren och skattepliktig intäkt för mottagaren. Moderbolaget

har erhållit koncernbidrag från bla Monsun-Tison, Atlas Copco Tools och Berema samt lämnat koncernbidrag till Atlas Copco MCT och Atlas Copco Iran.

	GRUPPEN		MODERBOLAGET	
	1986	1985	1986	1985
Varulagerreserver (NOT 22)	- 37,5	- 89,2	- 6,0	-
Investeringsfonder (NOT 24)	- 3,7	- 46,4	-	-
Särskilda investeringsfonder (NOT 25)	-	- 2,0	-	-
Förnyelsefonder (NOT 26)	-	- 37,1	-	- 29,2
Övriga reserver	- 11,9	- 16,3	-	-
Skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan (NOT 23)	- 80,3	- 63,5	- 8,6	- 0,1
Akkumulerade avskrivningar utöver plan på sålda tillgångar (NOT 23)	1,5	26,2	-	1,1
lanspråktagande av investeringsfonder (NOT 24)	11,6	-	-	-
lanspråktagande av särskilda investeringsfonder (NOT 25)	22,2	12,9	10,1	-
lanspråktagande av förnyelsefonder (NOT 26)	5,9	-	5,9	-
Koncernbidrag, netto	-	-	7,8	42,8
	- 92,2	- 215,4	9,2	14,6

7. SKATTER

Av årets skatteavsättning om 223,2 MSEK utgör 210,5 MSEK skatter i utlandet och 12,7 MSEK skatter i Sverige.

Den statliga skattesatsen i Sverige uppgår till 52%, medan svenska aktiebolag inte längre taxeras kommunalt. Dessutom utgår i Sverige vinstdelningsskatt om 20% av det på ett visst sätt inflationsjusterade resultatet.

Till statliga inkomstskatter i Sverige har avsatts 6,2 MSEK, varav i moderbolaget 4,1 MSEK. Vinstdelningsskatter uppgår till 6,0 MSEK varav moderbolaget 3,4 MSEK. Härutöver har i moderbolaget avsatts 0,5 MSEK till fastighetsskatt.

Moderbolagets beskattningsbara vinst har bla reducerats med sk Annellavdrag och skattefria utdelningar från dotterbolag.

Utländska bolag hade vid utgången av 1986 outnyttjade skattemässiga förlustavdrag på 363 MSEK. Förlustavdrag för svenska bolag uppgick till 0 MSEK (4,7).

8. MINORITETSINTRESSEN I DOTTERBOLAGS KAPITAL OCH RESULTAT

I resultaträkningen redovisas minoritetsandelar i Gruppens nettoresultat till 19,3 MSEK (14,2). Dessa minoritetsintressen förekommer främst i Atlas Copco India, Delfos & Atlas Copco (Pty) Sydafrika samt Atlas Copco Venezuela.

En bruttoredovisning av minoritetsintressen i dotterbolagens kapital och resultat ger följande:

	1986	1985
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	730,3	828,1
Extraordinära poster	- 65,4	+ 98,0
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	664,9	926,1
Minoritetens andel	- 33,7	- 35,1
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt exkl minoritet	631,2	891,0
Bokslutsdispositioner	- 93,2	- 214,1
Resultat före skatt	538,0	676,9
Skatt	- 207,8	- 284,6
Årets vinst	330,2	392,3

Minoritetens fördelning i Gruppens kapital enligt balansräkningen:

	Eget kapital	Obe-skattade reserver	Totalt
Minoritet 1985-12-31	124,9	14,5	139,4
Förvärvad minoritet	1,2	-	1,2
Avyttrad minoritet	- 11,3	- 1,9	- 13,2
Nyemission	1,1	-	1,1
Utdelningar	- 7,8	-	- 7,8
Omräkningsdifferenser	- 11,1	-	- 11,1
Årets resultat	19,3	- 1,0	18,3
Minoritet 1986-12-31	116,3	11,6	127,9

Av totala omräkningsdifferenser på -11,1 MSEK härrör -9,2 MSEK från indiska valutans försvagning. Obeskattade reserver består av lagerreserver 11,0 MSEK, investeringsfonder 0,3 MSEK samt ackumulerade överavskrivningar 0,3 MSEK.

9. KASSA, BANK OCH KORTFRISTIGA PLACERINGAR

	GRUPPEN		MODERBOLAGET	
	1986	1985	1986	1985
Kassa, bank	375,6	527,5	23,8	82,7
Bankcertifikat	–	4,0	–	–
Likvida medel	375,6	531,5	23,8	82,7
Statsskuldväxlar	474,8	336,8	474,8	336,8
Riksoptioner	20,4	197,3	20,4	197,3
Övriga kortfristiga placeringar	339,0	352,2	267,9	276,9
	1 209,8	1 417,8	786,9	893,7

Koncernens beviljade och outnyttjade bankkrediter uppgick till 1718 MSEK (1705).

Oavslutade räntearbitrageaffärer i moderbolaget har netto-redovisats och uppgår till 200,0 MSEK (307,2). Lånesumman uppgår till samma belopp och har placerats enligt följande:

	1986	1985
Statsskuldväxlar	–	177,2
Riksoptioner	–	100,0
Reverser	200,0	30,0
	200,0	307,2

10. FORDRINGAR

	GRUPPEN		MODERBOLAGET	
	1986	1985	1986	1985
Växelfordringar	157,0	134,8	–	–
Fordringar hos dotterbolag	–	–	273,0	127,8
Kundfordringar	1 894,9	1 748,8	100,9	67,0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	83,7	126,8	28,3	49,6
Övriga fordringar	580,8	379,2	104,9	79,8
	2 716,4	2 389,6	507,1	324,2

11. VARULAGER

Lagren värderas till det lägsta av anskaffningskostnad, enligt principen "först in – först ut", och nettoförsäljningsvärdet. Koncernens varulager redovisas efter avdrag för inkurans och för internvinster uppkomna vid leveranser från divisionerna till Gruppens säljbolag.

Prissättningen mellan bolagen baseras i princip på jämförbara marknadspriser.

	GRUPPEN	
	1986	1985
Råmaterial	123,8	121,3
Produkter i arbete	434,3	442,1
Halvfabrikat	771,7	723,3
Färdigvaror	1 699,5	1 610,1
	3 029,3	2 896,8

12. SPÄRRKONTON HOS RIKSBANKEN

Medel på spärrade konton hos Riksbanken hänför sig till kvarstående ännu ej utnyttjade medel avseende särskild investeringsfond och förnyelsefond. För 1986 uppgår beloppen till 43,6 MSEK (47,4) för Gruppen och 16,7 MSEK (24,9) för moderbolaget.

13. AKTIER OCH ANDELAR

	BOKFÖRT VÄRDE		BÖRSVÄRDE	
	1986	1985	1986	1985
<i>Aktier och andelar redovisade hos Atlas Copco AB (enl spec sid 29):</i>				
Intressebolag	12,7	14,7		
Bilspedition AB	2,1	2,1	8,9	4,8
Svensk Interkontinental Lufttrafik AB (SILA)	0,7	0,7	19,9	9,7
Övriga	1,3	–		
Totalt Moderbolaget	16,8	17,5		
<i>Aktier och andelar redovisade hos övriga dotterbolag:</i>				
Intressebolag				
CD Mastering AB	0,5	–		
Webster Machine Development Ltd	1,5	1,6		
Atlas Copco-Eickhoff Roadheading				
Technic GmbH	7,2	0,2		
Droogtechnik & Luchtbehandeling	0,8	0,7		
Övriga bolag				
Cord Capital N.V.	3,7	3,7		
Instrument AB				
Scanditronix	4,6	3,0		
Dala Djuggas-bolagen	1,3	–		
Övriga	0,3	0,5		
Totalt Gruppen	36,7	27,2	28,8	14,5

14. GOODWILL – KONCERNMÄSSIGT ÖVERVÄRDE

Koncernmässigt övervärde uppgår till 19,6 MSEK (24,4). Detta övervärde har i balansräkningen fördelats på goodwill 7,7 MSEK (9,7), byggnader 3,1 MSEK (2,7) samt maskiner och inventarier 8,8 MSEK (12,0). Posten goodwill avser i huvudsak patent, tillverkningsrättigheter och know-how. Avskrivningar på koncernmässigt övervärde uppgår till 8,6 MSEK och avser följande:

	GRUPPEN	
	1986	1985
Goodwill	5,5	4,6
Maskiner och inventarier	2,9	3,0
Byggnader	0,2	0,2
	8,6	7,8
Förvärvad goodwill per 1985-12-31		103,3
Akkumulerade avskrivningar 1985-12-31		- 93,6
Förvärvad goodwill 1986		3,5
Årets avskrivningar		- 5,5
Bokfört värde 1986-12-31		7,7

15. LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

Genom "Lag om inbetalning på likviditetskonto" har svenska arbetsgivare under 1984–1986 varit skyldiga att inbetala medel till spärrat likviditetskonto i Sveriges Riksbank. Beloppen motsvarar 6% respektive 10% av den del av lönesumman som översteg 20 MSEK för åren 1983 och 1984. Kontot löper med en fast årlig ränta om 7%.

Totalt för Gruppen har inbetalats 47,7 MSEK och för moderbolaget 1,6 MSEK. Av dessa medel kommer 29,1 MSEK att återbetalas den 30 mars 1988 och redovisas i posten Långfristiga fordringar. Resterande medel, 18,6 MSEK återbetalas den 30 april 1987 och ingår i posten Övriga fordringar (NOT 10).

16. MASKINER OCH INVENTARIER

	GRUPPEN		MODERBOLAGET	
	1986	1985	1986	1985
Anskaffningsvärde	1 688,7	1 453,1	61,3	55,8
Akkumulerade avskrivningar enligt plan	-880,7	-795,0	- 39,6	- 34,6
Planenligt restvärde	808,0	658,1	21,7	21,2
Akkumulerade avskrivningar utöver plan (NOT 23)	-232,4	-167,0	- 10,7	- 11,2
Bokfört värde, netto	575,6	491,1	11,0	10,0

Framtida åtaganden avseende förhyrda tillgångar aktiveras i regel ej.

Det uppskattade anskaffningsvärdet för förhyrda lokaler, maskiner, bilar samt data- och kontorsutrustning uppgår för Gruppen till 365 MSEK. Leasingkostnader för denna utrustning redovisas bland rörelsekostnader och uppgick till 101 MSEK (75). Framtida kostnader för ej annullerbara leasingkontrakt uppgår till 252 MSEK.

17. BYGGNADER

	GRUPPEN		MODERBOLAGET	
	1986	1985	1986	1985
Anskaffningsvärde	1 168,3	1 036,3	91,3	78,9
Oavskrivet belopp på uppskrivning	15,3	20,8	0,5	0,6
Akkumulerade avskrivningar enligt plan	-358,3	-318,8	- 12,5	- 10,4
Planenligt restvärde	825,3	738,3	79,3	69,1
Akkumulerade avskrivningar utöver plan (NOT 23)	-151,7	-125,5	- 44,4	- 35,3
Bokfört värde, netto	673,6	612,8	34,9	33,8
Taxeringsvärde			41,0	41,0

18. MARK

	GRUPPEN		MODERBOLAGET	
	1986	1985	1986	1985
Anskaffningsvärde	189,3	167,1	19,8	19,7
Uppskrivning	24,7	24,7	4,0	4,0
Bokfört värde, netto	214,0	191,8	23,8	23,7
Taxeringsvärde			22,3	22,1

19. LÅNGFRISTIGA SKULDER

Långfristiga skulder redovisas i Gruppens respektive moderbolagets balansräkning enligt följande:

	1986
<i>Obligationslån</i>	
MODERBOLAGET	
1985 års lån å 75,5 MCHF ¹⁾ (amorterat 8 MCHF)	267,1
1978 års 12¼ % lån å 100 MSEK amorteras 1979–1993	46,4
Avgår 1987 års amorteringar	- 23,4
Obligationslån enligt balansräkningarna	290,1
<i>Intecknings- och reverslån</i>	1986
MODERBOLAGET	
Utnyttjande under "50 MUSD Eurocommercial Paper Program"	173,8
25,5 MUSD	30,0
3,0 MGBP	6,9
1984 års multicurrency-lån å 0,7 MGBP	8,4
1983 års lån å 50 MLUF	2,5
1984 års lån å 0,8 MSGD	2,7
AP-lån	0,2
AMS-lån	0,3
Övriga intecknings- och reverslån	-122,5
Avgår 1987 års amorteringar	
Intecknings- och reverslån enligt balansräkningen	102,3

<i>Intecknings- och reverslån (forts)</i>	1986
MODERBOLAGET	102,3
DOTTERBOLAGEN	
Atlas Copco Airpower	324,4
Atlas Copco MCT	45,8
Atlas Copco Tools	3,9
Berema	21,2
Monsun-Tison	2,7
Övriga bolag	351,8
Avgår 1987 års amorteringar	-111,7
Gruppens intecknings- och reverslån enligt balansräkningen	740,4

Obligations-, intecknings- och reverslån amorteras enligt följande, baserat på de valutakurser som gällde 1986-12-31:

	GRUPPEN	MODERBOLAGET
1987	257,6	145,9
1988	157,6	50,0
1989	117,0	34,1
1990	205,1	83,1
1991	291,7	217,8
1992 och senare	259,1	7,4
	1 288,1	538,3

Atlas Copco-gruppens samtliga långfristiga lån inkl kortfristig del av långfristiga lån värderas till balansdagskurs och fördelas på följande valutor:

VALUTA	BELOPP	MSEK	%
MBEC	1 898,9	319,0	24,8
MUSD	40,9	278,7	21,6
MECU	21,9	158,8	12,3
MDEM	45,3	158,3	12,3
MSEK	87,2	87,2	6,8
MFRF	63,7	67,2	5,2
MAUD	9,4	42,8	3,3
MCHF	9,3	38,8	3,0
MGBP	3,7	37,0	2,9
MNOK	38,8	35,5	2,8
Övriga	-	64,8	5,0
		1 288,1	100,0

¹⁾ I syfte att minska CHF exponeringen har Atlas Copco AB 1985 och 1986 ingått två sk swap-avtal under vilka bolaget 1991 kommer att erhålla dels 40 MCHF i utbyte mot 21,3 MECU, dels 23,5 MCHF i utbyte mot 14,1 MUSD. Likaså kommer Atlas Copco AB under åren 1987 till 1991 erhålla CHF-ränta i utbyte mot ECU-respektive USD-ränta. Vid omräkning av 1985 års lån å 75,5 MCHF till SEK har ovanstående swap beaktats.

20. AVSATT TILL PENSIONER

Avser i huvudsak svenska bolag och motsvarar försäkringstekniskt uträknade belopp för pensionsåtaganden enligt avtalsenlig tilläggsplan utöver den statliga allmänna tilläggsplanen. I enlighet med Föreningen

Auktoriserade Revisorers rekommendation redovisas viss del av årets pensionskostnad som räntekostnad (NOT 3). Posten Avsatt till pensioner redovisas följaktligen bland räntebärande skulder.

	GRUPPEN		MODERBOLAGET	
	1986	1985	1986	1985
Svenska bolag				
PRI-pensioner	465,1	412,9	160,8	144,6
Övriga pensioner	27,8	29,8	22,6	23,0
Utländska bolag	181,5	166,5	-	-
Totalt avsatt till pensioner	674,4	609,2	183,4	167,6

Pensionsregistreringsinstitutet (PRI) är en allmännyttig organisation som administrerar de anställdas pensionsplaner.

21. OBESKATTADE RESERVER

I balansräkningarna för såväl Atlas Copco-gruppen som moderbolaget redovisas obeskatade reserver som en sammansatt post. Fördelningen på enskilda poster framgår nedan samt för de olika reserverna under separata noter.

	GRUPPEN		MODERBOLAGET	
	1986	1985	1986	1985
Varulagerreserver (NOT 22)	313,7	274,5	6,0	-
Akkumulerade avskrivningar utöver plan (NOT 23)	384,1	292,5	55,1	46,5
Investeringsfonder (NOT 24)	68,4	71,8	-	-
Särskilda investeringsfonder (NOT 25)	2,7	24,9	-	24,9
Förnyelsefonder (NOT 26)	31,2	37,1	23,3	29,2
Övriga reserver	55,9	38,7	-	-
	856,0	739,5	84,4	100,6

22. VARULAGERRESERVER

Avsättning till dessa reserver förekommer huvudsakligen i Gruppens skandinaviska bolag. Den svenska lagstiftningen medger nedskrivning med maximalt 50% av lagervärdet efter inkuransavdrag.

	GRUPPEN	MODERBOLAGET
Varulagerreserver 1985-12-31	274,5	-
Avsättningar	51,1	6,0
Upplösningar	- 13,6	-
Omräkningsdifferenser	1,7	-
Varulagerreserver 1986-12-31	313,7	6,0

Outnyttjat utrymme för avsättning till varulagerreserver uppgår för de svenska bolagen till 101,8 MSEK. Utöver de i balansräkningen redovisade varulagerreserverna finns 22,9 MSEK, som har eliminerats vid tillämpning av förvärvsmetoden.

23. ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR UTÖVER PLAN

	GRUPPEN		
	Maskiner och inventarier	Byggnader	Totalt
Ackumulerade avskrivningar utöver plan 1985-12-31	167,0	125,5	292,5
Skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan 1986	58,2	22,1	80,3
Ackumulerade avskrivningar utöver plan på sålda tillgångar	- 1,1	- 0,4	- 1,5
Omräkningsdifferenser	8,3	4,5	12,8
Ackumulerade avskrivningar utöver plan 1986-12-31	232,4	151,7	384,1
	MODERBOLAGET		
	Maskiner och inventarier	Byggnader	Totalt
Ackumulerade avskrivningar utöver plan 1985-12-31	11,2	35,3	46,5
Skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan 1986	- 0,5	9,1	8,6
Ackumulerade avskrivningar utöver plan 1986-12-31	10,7	44,4	55,1

24. INVESTERINGSFONDER

Svenska aktiebolag äger rätt att avsätta högst 50% av justerad årsvinst till allmän investeringsfond. Avsättningen är skattemässigt avdragsgill om 75% av avsatt belopp insättes på räntelöst spärkonto i Riksbanken. Före ansökan om utnyttjande av investeringsfond skall samråd ske med de anställda. Fonden får tas i anspråk efter tillstånd av statlig myndighet, varvid proportionell del av de hos Riksbanken insatta medlen får lyftas.

När investeringar i anläggningstillgångar företagits får den del av anskaffningskostnaden, som bestridits med lanspråktagande av investeringsfondmedel, nedskrivs genom motsvarande återföring från investeringsfonden.

I vissa utländska bolag ges även möjlighet att avsätta till liknande investeringsfonder.

	GRUPPEN
Investeringsfonder 1985-12-31	71,8
Avsättningar	3,7
lanspråktagande för nedskrivning	-11,6
Omräkningsdifferenser	4,5
Investeringsfonder 1986-12-31	68,4

25. SÄRSKILDA INVESTERINGSFONDER

Enligt 1982 års lagstiftning om inbetalning på särskilt investeringskonto, ålades svenska bolag med en justerad årsvinst överstigande 1 miljon kronor, att för verksamhetsåren 1983 och 1984 göra inbetalning till räntelöst konto hos Riksbanken. Beloppen respektive år utgjordes av 20% av bolagets justerade årsvinst. lanspråktagande av fonden sker efter likartade bestämmelser som ovan beskrivits gällande investeringsfonder.

	GRUPPEN	MODERBOLAGET
Särskilda investeringsfonder 1985-12-31	24,9	24,9
Överfört till dotterbolag lanspråktagande för nedskrivning	-	-14,8
	-22,2	-10,1
Särskilda investeringsfonder 1986-12-31	2,7	-

Under 1986 har moderbolaget överfört 6,5 MSEK till Atlas Copco Tools AB, 5,5 MSEK till Monsun-Tison AB samt 2,8 MSEK till Atlas Copco MCT AB.

26. FÖRNYELSEFONDER

Svenska bolag med en justerad årsvinst överstigande 0,5 MSEK ålades att för 1985 göra inbetalning till ett räntelöst sk förnyelsekonto i Riksbanken. Inbetalningen utgjorde 10% av den justerade årsvinsten. lanspråktagande av fonden sker efter likartade bestämmelser som ovan angivits för investeringsfonder och får utnyttjas för finansiering av utbildningskostnader för anställda samt kostnader för forsknings- och utvecklingsarbete.

	GRUPPEN	MODERBOLAGET
Förnyelsefonder 1985-12-31 lanspråktagande för utbildning för FoU	37,1	29,2
	-	-
	- 5,9	- 5,9
Förnyelsefonder 1986-12-31	31,2	23,3

27. BUNDNA RESERVER

	GRUPPEN	MODERBOLAGET
Bundna reserver 1985-12-31	1 230,2	597,1
Överfört från disponibla vinstmedel	274,9	-
Avytttrade bolag	- 4,4	-
Sålda preskriberade fondaktier	1,3	1,3
Omräkningsdifferenser	41,0	-
Bundna reserver 1986-12-31	1 543,0	598,4

Av bundna reserver i Gruppen är 786,3 MSEK att hänföra till lagstadgade avsättningar i Atlas Copco-bolagen.

28. DISPONIBLA VINSTMEDEL

	GRUPPEN	MODERBOLAGET
Disponibla vinstmedel		
1985-12-31	433,7	101,7
1985 års nettovinst	392,3	230,5
Utdelning till aktieägare	- 152,5	- 152,5
Överfört till bundna reserver	- 274,9	-
Avyttrade bolag	1,5	-
Omräkningsdifferenser	23,3	-
Disponibla vinstmedel		
1986-12-31	423,4	179,7

Av Gruppens vinstmedel kommer 14,7 MSEK att överföras till bundna reserver enligt förslag av resp bolags styrelse. Vid bedömning av Atlas Copco-gruppens disponibla vinstmedel och årsresultat bör beaktas, att en betydande del intjänats i utländska bolag för vilka vinstöverföring till moderbolaget i vissa fall är förbunden med skatter eller underkastad restriktioner.

29. STÄLLDA PANTER

	GRUPPEN		MODERBOLAGET	
	1986	1985	1986	1985
Fastighetsinteckningar	154,5	208,0	1,3	6,7
Företagsinteckningar	236,9	277,5	8,2	8,2
	391,4	485,5	9,5	14,9

30. ANSVARSFÖRBINDELSER

Häruöver har kund- och växelordringar till ett värde av 260,6 MSEK (225,0) genom ett finansieringsavtal med Atlas Copco Finans AB sålts med begränsad återköpsgaranti. För Atlas Copco AB uppgår värdet till 102,3 MSEK (61,6). Erforderlig reserv för förväntade kundförluster har avsatts.

Uppgifter avseende lån och ansvarsförbindelser till aktieägare mfl (enl 12 kap 7 § AL)

Lån har under tiden 1982-1986 lämnats till anställda enligt erbjudande om sparande i Atlas Copco-aktier genom Atlas Copcos Aktiesparfond och Atlas Copcos Allemansfond. Dispens har erhållits av Länsstyrelsen i berörda län.

	AKTIESPARFONDEN		ALLEMANSFONDEN	
	GRUPPEN	MODERBOLAGET	GRUPPEN	MODERBOLAGET
Antal låntagare	766	90	243	56
Lånen redovisade i balansräkningarna såsom fordringar				
kortfristiga	1,0	0,2	0,4	0,1
långfristiga	0,4	0,1	1,8	0,4

Låntagare i moderbolaget inkluderar Atlas Copco Management Consulting AB och Atlas Copco International AB.

31. TILLÄMPNING AV NBK:S REKOMMENDATION

En tillämpning av NBK:s rekommendation avseende utformning av resultaträkningen och beräkning av vissa nyckeltal skulle ge följande förändringar i resultaträkningen:

	1986	1985
Resultat efter finansiella poster	730,3	828,1
Härtill hänförlig skatt	-332,1	-406,8
Minoritetsandel	- 19,3	- 14,2
Vinst före extraordinära poster	378,9	407,1
Extraordinära poster	-65,4	+98,0
Skatt hänförlig till extraordinära poster	+34,9 - 30,5	-27,6 +70,4
Årets vinst	348,4	477,5
Återföringar		
Skatt som belastat årets vinst	+297,2	+434,4
Minoritetsandel	+ 19,3	+ 14,2
Redovisat resultat före bokslutsdispositioner och skatt	664,9	926,1

Följande nyckeltal, vars definitioner följer NBK:s rekommendationer och där den sk fullskattemetoden tillämpas, baserar sig på ovanstående resultaträkning och avviker därmed från motsvarande nyckeltal redovisade på annan plats (sid 61).

	1986	1985
Vinst per aktie, SEK	16,15	17,35
Vinst per aktie, efter extraordinära poster, SEK	14,85	20,35
Avkastning på eget kapital, %	11,2	17,0
Avkastning på sysselsatt kapital, %	17,4	20,6
Räntebärande skulder genom justerat eget kapital	0,96	1,05

32. TILLÄMPNING AV AMERIKANSKA REDOVISNINGSPRINCIPER, US GAAP

Atlas Copco-gruppens bokslut har upprättats i enlighet med svensk redovisningspraxis. Denna skiljer sig i vissa avseenden väsentligt från amerikanska redovisningsprinciper, US GAAP.

Uppskrivning av tillgångar

Vissa fastigheter har uppskrivits till belopp som överstiger anskaffningskostnaden. Sådan uppskrivning är i bestämda situationer tillåten enligt svenska redovisningsprinciper. Enligt US GAAP medges inte uppskrivning av tillgångar i balansräkningen.

Aktivering av räntekostnader

I enlighet med svensk redovisningspraxis har Gruppen kostnadsfört de ränteutgifter som uppstått vid finansiering av nyuppförda anläggningstillgångar. Sådana räntekostnader aktiveras enligt US GAAP.

Pensionskostnader

I USA har 1986 införts nya regler för redovisning av pensionskostnader, vilka regler för övrigt tillämpas av Atlas Copcos amerikanska dotterbolag. I jämförelse med svensk praxis för redovisning av PRI-pensionskostnader föreligger skillnader främst i valet av diskonteringsränta samt i det förhållandet att kapitalvärdeberäkning utgår från beräknad lön vid pensioneringstillfället. Generellt kan bedömas att den årliga pensionskostnaden beräknad enligt US GAAP skulle avsevärt understiga årskostnaden för PRI-planen enligt svensk redovisningspraxis. Skillnaden har dock ej kvantifierats och ingår ej i efterföljande avstämning.

Aktier och andelar i intressebolag

Enligt svensk redovisningspraxis redovisas aktieinnehav primärt till anskaffningskostnad och erhållna utdelningar ingår i resultatet för det år utdelningen erhålles. Enligt US GAAP tillämpas för aktieinvesteringar, där det procentuella röstinnehavet omfattar 20–50%, i regel kapitalandelsmetoden. Det bokförda värdet på sådana aktieinnehav justeras fortlöpande i enlighet med nämnda metod.

Obeskattade reserver

Såsom framgår av NOT 6 tillåter lagstiftningen i Sverige och i vissa andra länder avsättningar till obeskattade reserver. Sådana avsättningar, som minskar det beskattningsbara resultatet, redovisas i resultaträkningen. Enligt US GAAP får resultatet inte på detta sätt påverkas av bokslutsdispositioner.

Latent skatt

Enligt svensk redovisningspraxis görs ej avsättning för latent (uppskjutna) inkomstskatter. US GAAP kräver att respektive år belastas med därtill hänförlig skatt. Latent skatt beräknas därvid för samtliga väsentliga poster som

förskjuter skattebetalningar (sk timing differences) inklusive avsättningar till obeskattade reserver. Under vissa förutsättningar får förlustavdrag beaktas vid beräkning av latent skatt enligt US GAAP.

Omräkningsdifferens i eget kapital

Enligt svenska redovisningsprinciper krävs att samtliga delposter inom eget kapital klassificeras antingen som bundet eget kapital (aktiekapital och bundna reserver) eller som fritt eget kapital i balansräkningen. Den ackumulerade omräkningsdifferens som uppkommer vid omräkning av utländska bolags redovisningar har i Atlas Copco-gruppens balansräkning uppdelats på fritt och bundet kapital. Enligt US GAAP redovisas denna valutakomponent i eget kapital som separat post i balansräkningen.

Vinst per aktie

Enligt US GAAP beräknas vinst per aktie på årets nettovinst enligt resultaträkningen. Denna nettovinst är då belastad med bokförd latent skatt. Beroende bl.a. på förekomsten av bokslutsdispositioner bygger vinst per aktie enligt svenska redovisningsprinciper normalt på resultatet före extraordinära poster och bokslutsdispositioner.

Tillämpning av US GAAP innebär följande approximativa ändringar av Atlas Copco-gruppens redovisade nettovinst och eget kapital:

	1986	1985
Årets nettovinst enligt Gruppens resultaträkning	330,2	392,3
Ökning/minskning för:		
Avskrivning av uppskrivningar	5,5	1,6
Aktivering av räntekostnader	15,7	5,2
Andel av nettoresultat i intressebolag	3,1	2,0
Bokslutsdispositioner	92,2	215,4
Latent skatt	- 82,2	-132,9
Beräknad nettovinst enligt US GAAP	364,5	483,6
Beräknad vinst per aktie enligt US GAAP	15,55	20,60
Eget kapital enligt Gruppens balansräkning	2883,1	2642,7
Nettojusteringar av eget kapital	516,9	457,3
Ungefärligt eget kapital enligt US GAAP	3400,0	3100,0

Aktier och andelar

	Antal	Innehav %	Nominellt värde lokal valuta	Bokfört värde MSEK
DIVISIONER				
Atlas Copco MCT AB	1 000 000	100	100	115,0
Atlas Copco Tools AB	100 000	100	100	20,0
Berema AB	60 000	100	1 000	89,5
Monsun-Tison AB	400 000	100	100	64,4
Atlas Copco Airpower n.v., Belgien	59 500	99	1)	200,0
SÄLJBOLAG				
Atlas Copco Svenska Försäljnings AB	200 000	100	100	20,0
Atlas Copco International AB	10 000	100	100	1,0
Atlas Copco (Cyprus) Ltd.	99 998	100	1	0,6
Atlas Copco A/S, Danmark	12 000	100	1 000	6,9
Atlas Copco France S.A.	99 965	100	500	44,6
Atlas Copco Italia S.p.A.	1 079 996	100	10 000	33,1
Atlas Copco A/S, Norge	4 498	100	10 000	31,6
Oy Atlas Copco Ab, Finland	144	80	100 000	20,2
Soc. Atlas Copco de Portugal Lda	1	100	1)	22,1
Atlas Copco (Schweiz) A.G.	7 995	100	1 000	12,3
Atlas Copco S.A.E., Spanien	512 000	99 ²⁾	500	3,7
Atlas Copco G.m.b.H., Österrike	69 990	100	1 000	20,3
Atlas Copco North America Inc.	6 124	50 ²⁾	1)	94,9
Atlas Copco Boliviana S.A.	6 170	100	1 000	2,1
Atlas Copco Brasil Ltda	190 000 000	100	1	20,9
Atlas Copco Chilena S.A.C.	9 154	100	1 000	6,0
Atlas Copco Ecuatoriana S.A., Ecuador	6 000	60 ²⁾	1 000	0,6
Atlaservis S.A., Ecuador	1 990	100	1 000	0,4
Atlas Copco Venezuela S.A.	7 200	60	1 000	8,7
Atlas Copco Iran AB, Sverige	3 500	100	100	0,3
Atlas Copco (Philippines) Inc.	121 995	100	100	3,0
Atlas Copco KK, Japan	375 001	100	1 000	22,7
Atlas Copco (HK) Ltd., Hong Kong	2 400	80	1 000	2,1
Atlas Copco (South-East Asia) Pte. Ltd., Singapore	2 500 000	100	1	8,4
Atlas Copco Malaysia Ltd.	700 000	70	1	1,8
Atlas Copco Korea Co. Ltd.	49 000	49	1 000	0,4
Atlas Copco Ticaret ve Sanayi T.A.S., Turkiet	1 130	100	500	–
Atlas Copco Argentina S.A.C.I.	18 000 000	100	0,001	–
Atlas Copco Taiwan Ltd.	15 996	80	100	–
Atlas Copco (India) Ltd.	1 928 000	40	10	–
Atlas Copco Kenya Ltd.	14 999	100	100	–
Atlas Copco Maroc S.A.	940	50	1 500	1,2

¹⁾ Utan parivärde

²⁾ Resterande del innehas av andra företag inom Gruppen

³⁾ 62% innehas av andra företag inom Gruppen

	Antal	Innehav %	Nominellt värde lokal valuta	Bokfört värde MSEK
ÖVRIGA DOTTERBOLAG				
Atlas Copco Compressor AB	60 000	100	100	9,4
Atlas Copco Airpower Svenska AB	500	100	100	0,1
Copco Nueva Montaña S.A., Spanien, i likvidation	29 999	13 ³⁾	1 000	–
Atlas Copco Andina S.A., Bolivia, i likvidation	18 000	50 ²⁾	1 000	–
Atlas Copco UK Holdings Ltd.	3 623 664	100	1	38,3
Atlas Copco Beheer bv, Holland	15 712	100	1 000	35,0
Atlas Copco Holding G.m.b.H, Västtyskland	4	99 ²⁾	1)	100,0
Atlas Copco Industrial S.A., Spanien	95	50 ²⁾	10 000	–
Atlas Copco Försäkrings AB	50 000	100	100	5,0
Atlas Copco Reinsurance S.A., Luxemburg	4 993	100	10 000	7,4
Atlas Copco Leasing AB	40 000	100	100	5,0
Institut Cerac S.A., Schweiz	1 997	100	1 000	2,4
Atlas Copco Management Consulting AB	500	100	100	0,1
AB Sicklahus	2 000	100	100	0,2
Atlas Copco Data AB	250	50 ²⁾	100	–
Atlas Copco Fond-aktiebolag	2 500	100	100	0,3
20 vilande bolag	–	–	–	0,9
				1 082,9

ANDRA BOLAG

Intrassebolag

Atlas Copco Finans AB	38 000	40	100	3,8
Atlas Copco Trading AB	500	50	100	0,1
Atlas Copco Finanz AG, Schweiz	2 449	49	1 000	7,2
Sickla Industrifastigheter AB	10 000	33	100	1,0
Prelucor Laser AB	1 750	35	100	0,6
				12,7

Övriga bolag

Bilspedition AB	71 120	1	25	2,1
Svensk Interkontinental Lufttrafik AB (SILA)	42 300	2	50	0,7
Dala Djupgas-bolagen	1 unit	1	–	1,3
Handelsbolaget Svenska Dagbladets AB & Co	100	2	1 000	–
Sukab Finans AB	640	–	100	–
Mechanical Technology Inc., N.Y.	140 000	5	1	–
ADELA Investment Co. S.A., Luxemburg	3 640	–	100	–
SIFIDA Investment Co. S.A., Luxemburg	25	1	5 000	–
Diverse aktier och andelar				–
				16,8

Specificerad sammanställning över av Atlas Copco AB ägda aktier och andelar kan kostnadsfritt erhållas från bolaget samt från Patent- och Registreringsverket.

Vinstdisposition

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Enligt Atlas Copco AB:s balansräkning står följande belopp till bolagsstämmans förfogande:

Balanserade vinstmedel från föregående år	SEK 179 682 281
Årets nettovinst	<u>SEK 225 711 678</u>
	SEK 405 393 959

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att dessa vinstmedel disponeras på följande sätt:

Till aktieägarna utdelas	SEK 164 223 500
SEK 7,00 per aktie	
I ny räkning balanseras	<u>SEK 241 170 459</u>
	SEK 405 393 959

Nacka den 13 mars 1987

PETER WALLENBERG
Ordförande

ERIK JOHNSON
OTTO GRIEG TIDEMAND

LENNART JOHANSSON

PER LUNDBERG

BO HENNING

CURT G OLSSON
PEHR G GYLLENHAMMAR

P HENRY MUELLER

BJÖRN SVEDBERG

STEN RUDHOLM

TOM WACHTMEISTER
Verkställande direktör

PER-ERIK NYHOLM

Revisionsberättelse

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för år 1986. Granskningen har utförts enligt god revisionssed.

Vid vår granskning har vi biträts av Bohlins Revisionsbyrå AB.

MODERBOLAGET

Årsredovisningen är uppgjord enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker, att resultaträkningen och balansräkningen fastställs,

att vinsten disponeras i enlighet med styrelsens förslag samt att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för år 1986.

KONCERNEN

Koncernredovisningen är uppgjord enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker, att koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen fastställs.

Stockholm den 20 mars 1987

BIRGER SONESSON
Auktoriserad revisor

BERTIL E OLSSON
Auktoriserad revisor

Atlas Copcos huvudkontor och Atlas Copco MCTs industriområde i Nacka.

Genomgripande förändringar

1986

blev ett år av genomgripande förändringar i vår industri. Valutadramatiken och omstruktureringar i branschen, tillsammans med vår egen interna förändringsprocess och fortgående förskjutningar i kundstrukturen påverkade scenbilden på ett sätt som delvis stämde med våra förväntningar och planer, delvis skapade oväntade situationer.

Samtidigt gav den svenska regeringens Sydafrikapolitik en erinran om de problem som en basering i Sverige kan innebära för internationellt arbetande företag.

Valutadramatiken

På annan plats i förvaltningsberättelsen har vi ingående belyst hur dramatiskt den tyska markens och den belgiska francens uppgång, parad med den amerikanska dollarns och det brittiska pundets fall, påverkade Atlas Copco, när lokala försäljnings- och vinstsiffror omräknats till svenska redovisningskronor.

Vi var beredda på att 1986 skulle medföra valutaförändringar, men inte i den storleksordning, som utfallet blev. Genom terminssäkring och andra valutaskyddsåtgärder hade vi byggt ett rimligt säkerhetsnät, men den verkliga spänvidden mellan valutorna i våra stora tillverkningsländer och våra stora kundländer blev större än förutsett. Först i tredje kvartalet stod det klart för oss att BEC skulle hålla fast vid DEM och att gapet till USD skulle fortsätta att vidgas.

I detta avseende kan man säga att vi blev ett offer för våra framgångar under senare år, framgångar i att bygga rationella tillverkningsresurser, som under 1986 visade sig ligga i fel länder, ur valutasynpunkt, och våra marknadsframgångar i Nordamerika och Storbritannien, länder, vars valutor rasade under 1986. De USD-relaterade marknaderna tar idag emot ca 30 procent av Gruppens försälj-

ning, vilket innebär att dollarkursens utveckling även under 1987 påverkar resultatet.

Åtgärder som nu sätts in för att minska vårt valutaberoende omfattar dels kortsiktiga insatser för valutasäkring, dels långsiktiga åtgärder som berör val av underleverantörer och tillverkningens lokalisering.

Investeringarna 1984–85 i produktutveckling och rationalisering av produktionsapparaten har ännu ej fått full effekt. Det gäller särskilt Airpower, där man dock utlovar en förbättring inför 1987, trots att kombinationen BEC–DEM fortsätter att belasta försäljningen till de USD-relaterade marknaderna.

Omstrukturering bland konkurrenterna

Bland våra större konkurrenter, framför allt i USA, pågår en dramatisk omstrukturering. Stora, välkända företag splittras genom avknoppning och nedläggningar, specialiserade företag läggs in i större finansgrupper och nya samarbetskombinationer byggs upp. Liknande tendenser, om än i mindre omfattning, återfinns inom europeiska konkurrentföretag.

Sannolikt blir en av konsekvenserna, att vissa företag skapar resurser att bättre än hittills offerera avancerad teknologi, ett område där vi legat och ligger i främsta ledet. Vi möter denna situation bla genom att bygga ut vår redan starka kontakt med viktiga kunder, så att vår framtidsutveckling baseras på prioriterade kundbehov. Dessutom förstärker vi ytterligare våra resurser inom elektronik, automations- och styrteknik.

Vår egen beredskap för att gå in aktivt i omstruktureringsprocessen genom ackquisitioner eller andra samarbetsformer är hög.

Internationellt har Atlas Copco, genom de redan viktiga strukturförändringarna i branschen och genom vårt framgångsrika mark-

nadsarbete blivit världsledande i vår bransch. I flera av våra tyngsta affärsområden har vi fn en ledande roll med världsmarknadsandelar på 20 procent eller, i vissa av dem, betydligt mer. En sådan ledarposition ger oss naturligtvis vissa fördelar, vilka avspeglas i Atlas Copcos, i jämförelse med konkurrenterna, relativt goda lönsamhet.

Intern förändringsprocess

Under förra året genomförde vi de första i den serie av strategiska utvecklingsseminarier, som kommer att omfatta, i en första omgång, 150–200 av koncernens högre chefer. Seminarierna är en del i ett projekt för att belysa Atlas Copcos strategiska position och koncernens framtidsinriktning. Våra styrkefaktorer har analyserats och satts in i ett kundrelaterat sammanhang – vår uppgift är ju att förbättra kundernas produktivitet.

De förändringar som initierades 1985 i syfte att bilda en Industri-grupp fortsatte under 1986 och avses föra Atlas Copco till en starkare position inom industriell produktions- och mekaniserings-teknik. Samtidigt skall vi höja lönsamheten inom gruvtekniken genom satsning på nya tillämpningar.

Totalt drivs förändringarna i riktning mot ett verkstadsföretag av annorlunda slag, ett verkstadsföretag där huvudvikten läggs vid ett *snabbare omlopp* av idéer, kunskande, material och produkter mellan företaget och dess kunder, liksom inom företaget. Ökningar i kapitalets produktivitet, mätta i tex kortare genomloppstider, och minskad kapitalbindning i förhållande till försäljningen är nyckelfaktorer i denna process, som drivs med kraft inom hela organisationen.

Redan under 1986 vidtogs betydande åtgärder i denna riktning, exempelvis förändringarna i den svenska säljorganisationen, nya distributionssystem för Tools- och

Airpower-produkter, minskning av de fasta anläggningarna i Energas, utbyggnad av datoriserade leveranssystem och moderniseringar i flera verkstäder. (Se också sid 56.)

Dessa omfattande utvecklingsprogram tillsammans med strukturrettningen i branschen kommer att förbättra vår lönsamhet under de närmaste åren.

Förskjutningar i kundstrukturen

Den dag är nu inte långt borta, då den internationella bilindustrin är en lika stor kundgrupp för Atlas Copco som gruvindustrin. Kraven på bättre rostskydd av bilar, lastbilar och bussar, på högre precision och effektivitet i monteringsprocessen samt på förbättrad miljö i manuella arbetsoperationer ger Atlas Copco en bra position som leverantör till fordonsindustrin och andra liknande tillverkningsindustrier.

Livsmedelsindustrin är ett annat intressant tillväxtområde. Allt högre krav på renlighet och kvalitet ger oss större möjligheter att sälja oljefria kompressorer, trots

deras högre prisläge. Inom förpackningsindustrin, som ju i stor utsträckning betjänar livsmedelsindustrin, har nya automationslösningar från Monsun-Tison vunnit stora framgångar, vilket återspeglat sig i en god försäljnings- och vinstutveckling.

Samtidigt – vilket kan låta paradoxalt – har Atlas Copcos position som leverantör till gruvindustrin, framför allt av tunga, högmekanisera och automatiserade aggregat ytterligare förstärkts. Detta markerades vid den internationella gruvutställningen i Las Vegas i oktober förra året.

Byggnads- och anläggningsindustrin återspeglar en allmän trend, nämligen en ökning av aktiviteten i industriländerna. De lägre oljepriserna och den minskade inflationstakten medförde en ekonomisk återhämtning på vår hemmamarknad, Europa. Detta reflekterades i vår försäljningsutveckling där.

Sverige som bas för internationellt företagande

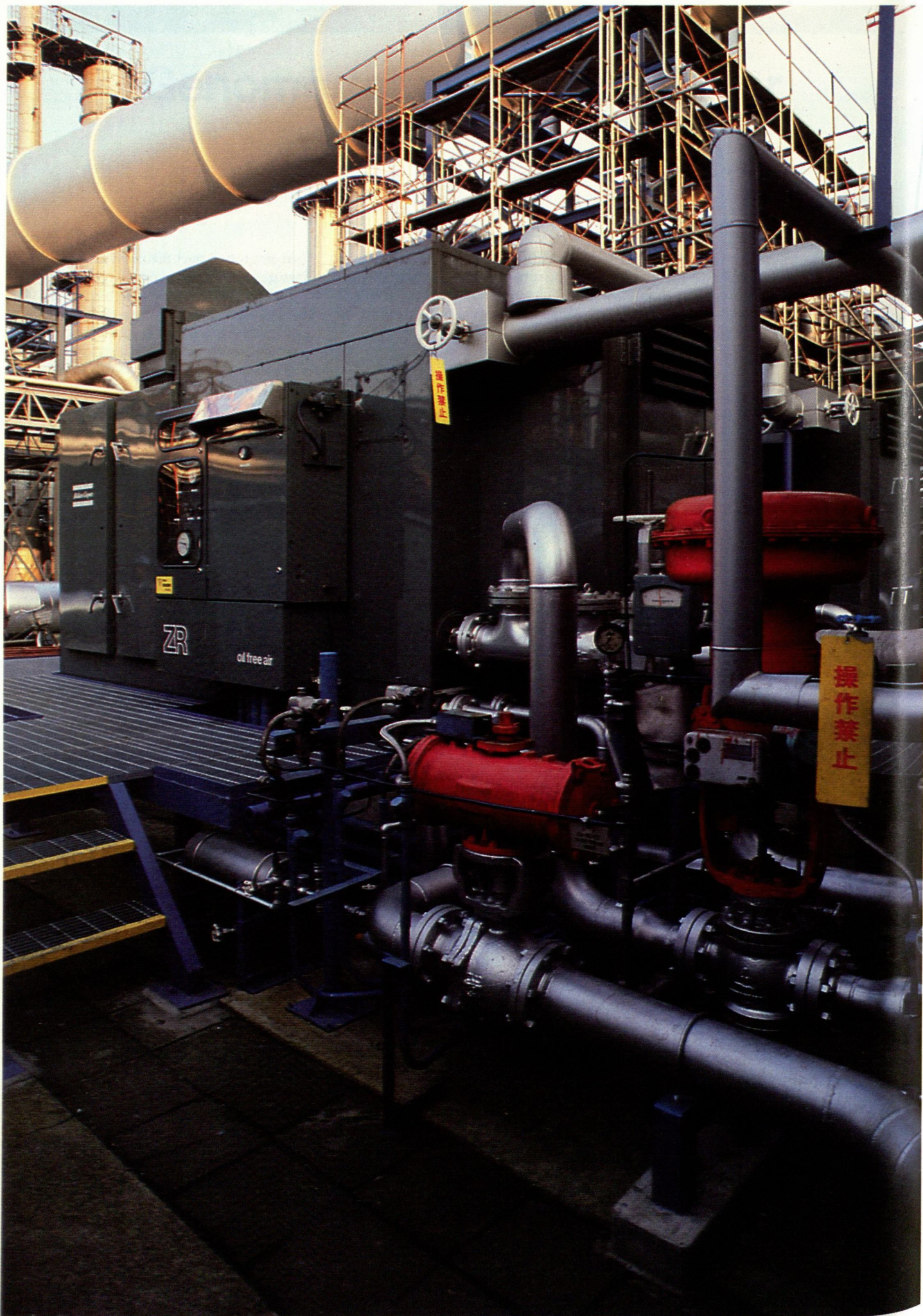
I vissa avseenden erbjuder Sverige en god miljö som bas för internationellt arbetande företag. Väl utbildad och motiverad personal, hög teknisk nivå och en sedan årtionden utvecklad tradition av internationellt företagande har gett Sverige en rad företag, som starkt bidragit till Sveriges höga levnadsstandard. Sveriges politiska neutralitet har ibland medverkat till kundernas förtroende för svenska företags förmåga att hålla sina leveranslöften oberoende av politiska svängningar. För många företag, bland dem Atlas Copco, är detta långsiktiga kundförtroende ett livsvillkor.

Atlas Copco har stort intresse av en fredlig utveckling i södra Afrika, både av humanitära och kommersiella skäl. Att en sådan utveckling måste bygga på att apartheidssystemet i Sydafrika upp-

hör är uppenbart. Vi har verksamhet genom dotterbolag i sju länder i södra Afrika, Malawi, Zaire, Zambia, Zimbabwe, Namibia, Botswana och Sydafrika, och sysselsätter ca 700 anställda i området. I Angola och Moçambique är vi representerade genom agenter. Länderna i södra Afrika är, trots politiska motsättningar, ekonomiskt starkt integrerade. Inom området ligger den i dag viktigaste gruvmarknaden i världen, och vår störste konkurrent på det gruvtekniska området är ett sydafrikanskt företag, Boart. Vår fortsatta närvaro i detta område är av central betydelse för vår MCT-division. Bolaget i Sydafrika, i vilket vi har ett 22-procentigt ägande, spelar dessutom en betydelsefull roll som stödfunktion för de andra bolagen inom bla teknik, logistik och utbildning.

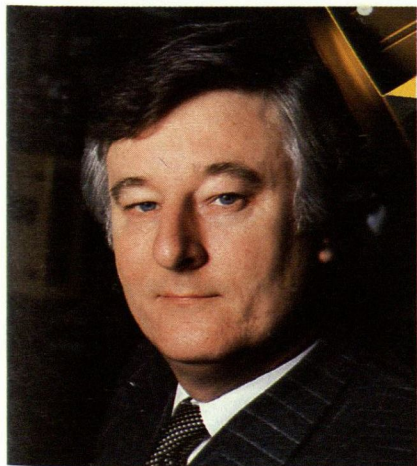
Jag beklagar därför den svenska regeringens beslut att som ensamt land införa en handelsbojkott. Det baserar sig på en missbedömning både av läget i södra Afrika och av konsekvenserna för berörda länder i området. Svenskt internationellt näringsliv är beroende av sina kunders och anställdas förtroende i alla länder, oavsett politiskt system. Den svenska regeringens ställningstagande försämrar Sveriges position som bas för internationellt arbetande företag utan att ge några positiva effekter i de länder och för de människor vi har försökt hjälpa i många år. Hur skall de svarta som drabbas mest kunna förstå att det avlägsna Sverige påtvingar dem denna smärtsamma reningskur av välvilja och medkänsla för att påverka deras regering?

Tom Wadström

Vid det japanska petrokemiska raffinaderiet Idemitsu Kosan har Atlas Copco installerat två oljefria roterande skruvkompressorer för processapplikationer. De vattenkylda enheterna levereras enligt specifikation för att passa kundens egen utrustning.

Atlas Copco Airpower

C MELVILLE ERRINGTON

LEDNINGSGRUPP

C Melville Errington,
Verkställande direktör

Theo Dietz,
Förste vice VD

Carl G Johansson,
Vice VD Finans

Erik Lebrocqy,
Personal och organisation

Lars Lindén,
Produktionsutveckling

Per André,
Marknadsstöd

Roger Docx,
Produktion

Peter Schreiber,
Affärsområde Gas och Process

Henri Ysewijn,
Produktutveckling

Jan Barendregt,
Regionchef

Atlas Copco Airpower utvecklar, tillverkar och marknadsför transportabla skruvkompressorer för luft, stationära skruv-, kolv- och centrifugalkompressorer för luft och andra gaser, lufttorkar, efterkylare, reglersystem och filter. Produktprogrammet omfattar också kundanpassade kompressorer, turboexpandrar, generatorer samt anläggningar för energiåtervinning inom industrin. Försäljningen sker huvudsakligen genom Atlas Copco-gruppens säljbolag.

Airpower-divisionens huvudkontor och största fabrik ligger i Antwerpen, Belgien. Tillverkning sker också i Brasilien, Frankrike, Indien, Jugoslavien, Mexico, Turkiet, Västtyskland och USA.

	1986	1985
FAKTURERING, MSEK	4950	4790
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER, MSEK	431	450
AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL, %	19	22

Sammanfattning av 1986

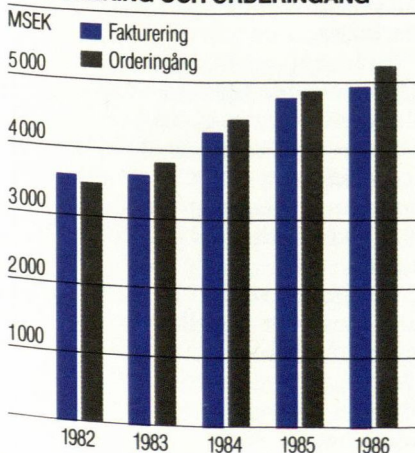
Airpower-divisionens försäljning av såväl transportabla som industrikompressorer fortsatte att öka trots allt starkare konkurrens. Även försäljningen av gas- och processkompressorer ökade kraftigt. Resultatet påverkades av intrimning av nya produktionslinjer och kostnader för lansering av nya produkter.

Utsikter för 1987

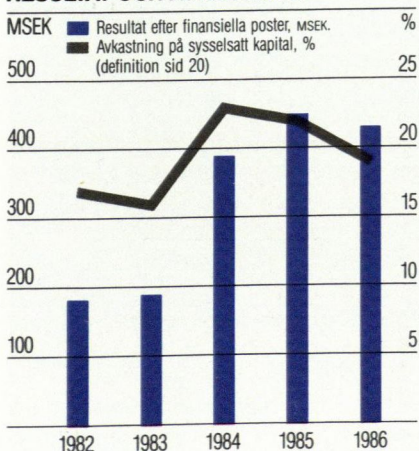
Airpower-divisionens utsikter för 1987 är goda, trots ökad konkurrens, pressade prisnivåer och osäkerhet om valutakursfluktuationer.

Divisionen bedöms komma att bibehålla sin ledande ställning på marknaden och öka lönsamhetsnivån.

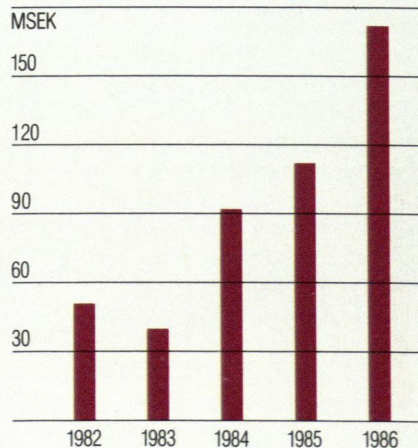
FAKTURERING OCH ORDERINGÅNG

RESULTAT OCH AVKASTNING

INVESTERINGAR I PRODUKTIONSLED

Försäljning

Airpower-divisionens fakturerade försäljning ökade med 3 procent till 4950 MSEK (4790). Orderin-gången från kund uppgick till 5250 MSEK (4889) – en ökning med 7 procent.

Resultat

Resultatet efter finansiella intäkter och kostnader uppgick till 431 MSEK (450), vilket motsvarar 9 procent av den fakturerade försäljningen. Resultatet har påverkats av kostnader för fortsatt rationalisering av fabriken i Belgien samt av lägre bruttomarginaler på grund av valutautvecklingen. Den fortsatta omstruktureringen av gas- och processverksamheten medförde även kostnader som försämrade resultatet.

Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 19 procent (22).

Investeringar

Investeringar i produktionsledet i mark och byggnader utgjorde för verksamhetsåret 41 MSEK (23) och investeringar i maskiner och inventarier 131 MSEK (89).

Investeringarna avsåg en ny byggnad i Antwerpen med lokaler för utbildning samt nya distributionslokaler i syfte att skapa en effektiv materialhantering. I investeringarna ingick även ett datoriserat system för komponenter, ett avancerat CAD-system och ett s k flexibelt tillverkningssystem.

Affärsutveckling

Under året förändrades Airpower-divisionens struktur från en produktinriktad till en mer marknadsorienterad organisation. Världsmarknaden har indelats i fem geografiskt organiserade regioner med var sin chef som ansvarar för Divisionens affärer inom resp region. Marknadsorganisationen får ett starkt produktinriktat stöd från samtliga affärsområden.

Vid huvudfabriken i Antwerpen uppfördes under året en ny service- och distributionscentral för att snabbare förse slutkunder med

service och reservdelar. Därigenom minskas behovet av lokala lager.

Marknadsutveckling

De låga oljepriserna under 1986 medförde endast marginella investeringsökningar inom bygg- och tillverkningsindustrin.

Marknaden för kompressorer utvecklades positivt i Västeuropa med många intressanta order för Atlas Copco Airpower. Däremot mattades efterfrågan i USA och Japan. I de flesta utvecklingsländer fortsatte den tidigare trenden med låg tillväxt och försämrade betalningsbalans, vilket fick negativ effekt på orderin-gången från dessa länder under 1986.

Den överkapacitet som för närvarande råder inom kompressor-tillverkning över hela världen, har påverkat prisutvecklingen negativt.

Konkurrenssituation

Under 1986 hade amerikanska och engelska konkurrenter fördelar av valutanedgången på USD och GBP.

De europeiska konkurrenterna koncentrerade sina marknadsföringsresurser på Europa. Den japanska konkurrensen ökade speciellt avseende produktområdet oljefria kompressorer.

Affärsområde Industriluft

Trots ökad konkurrens på den traditionella marknaden för oljefria roterande skruvkompressorer kunde den starka marknadspositionen bibehållas. För affärsområde Industriluft noterades under året stora försäljningsframgångar på världsmarknaden.

Introduktionen av kompressorer med fjärrövervakning gör det möjligt att via telenätet kontrollera kompressorer hos kunder och därigenom öka servicegraden.

Affärsområde Serviceluft

Stora marknadsföringsinsatser sattes under 1986 in i hela Västeuropa för små stationära kompressorer via egna säljbolag och återförsäljare. Försäljning och

Dieseldrivna generatorer introducerades under året för att erbjuda transportabel energi på byggarbetsplatser för bl a belysning, svetsning, drift av pumpar, motordrivna spett och andra verktyg. På bilden används generatoren som energikälla vid den österrikiska delen av pipelinebygget för naturgas mellan Sovjetunionen och Italien.

marknadsandelar inom detta affärsområde ökade kraftigt.

Produktionen i Antwerpen genomgår just nu ett utvecklingsprogram för att fortsätta höja kvaliteten och möta aggressiv lågpris-konkurrens.

Affärsområde Transportabel energi

Airpower lyckades i hård konkurrens öka försäljningen av transportabla kompressorer och höja sina marknadsandelar för dessa produkter.

Dieseldrivna generatorer introducerades under året på vissa marknader.

Affärsområde Gas och Process

Marknaden för industrigas, som kräver energisnåla centrifugalkompressorer och expansionsturbiner, utvecklades positivt under 1986 och ledde till en ökad orderin-gång.

Ett flertal stora luft- och gas-kompressorer installerades vid kraftverk i Västtyskland och Österrike. Inom miljöförsvaret öppnas nya marknader för centrifugalkompressorer i avsvavlingsprocesser.

För att möta denna utveckling och för att koncentrera produktionen har Atlas Copco Energas anläggningar i Saarbrücken, Västtyskland, avyttrats. Produktionen för detta affärsområde samlas nu till fabriken i Köln.

Produktutveckling

Airpower-divisionens utvecklingsresurser har omfördelats för att öka kontrollen och förbättra flexibiliteten inom de tre nyckelområdena basforskning, produktutveckling och konstruktion.

Produktion

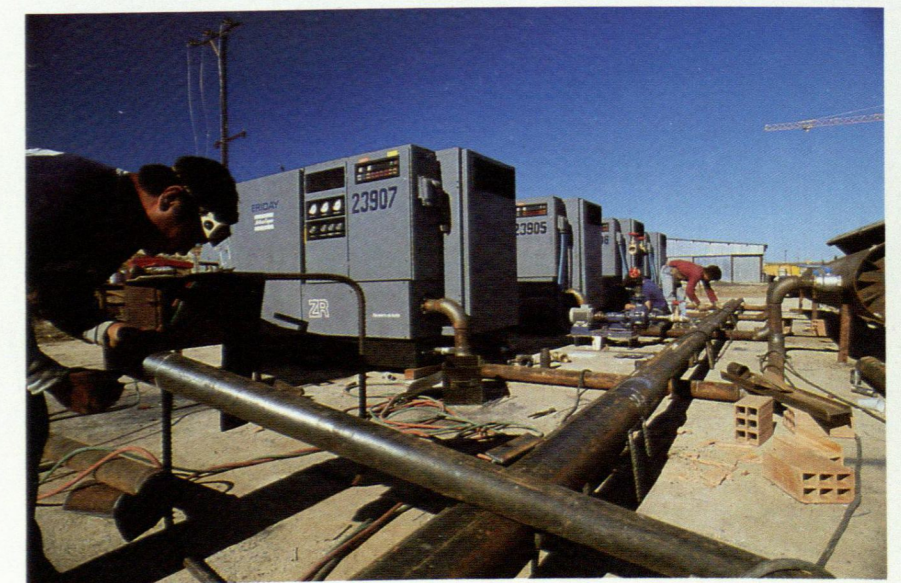
Under 1986 gjordes en översyn av bl a materialkostnader, förenklad konstruktion, inköp och materialflöde. Alternativa inköpskällor utvärderas och nya kvalitetsrutiner för underleverantörer har införts.

Förbättrade produktionsmetoder infördes i avsikt att förkorta genomloppstiden i produktionen och minska kapitalbindningen i produkter i arbete.

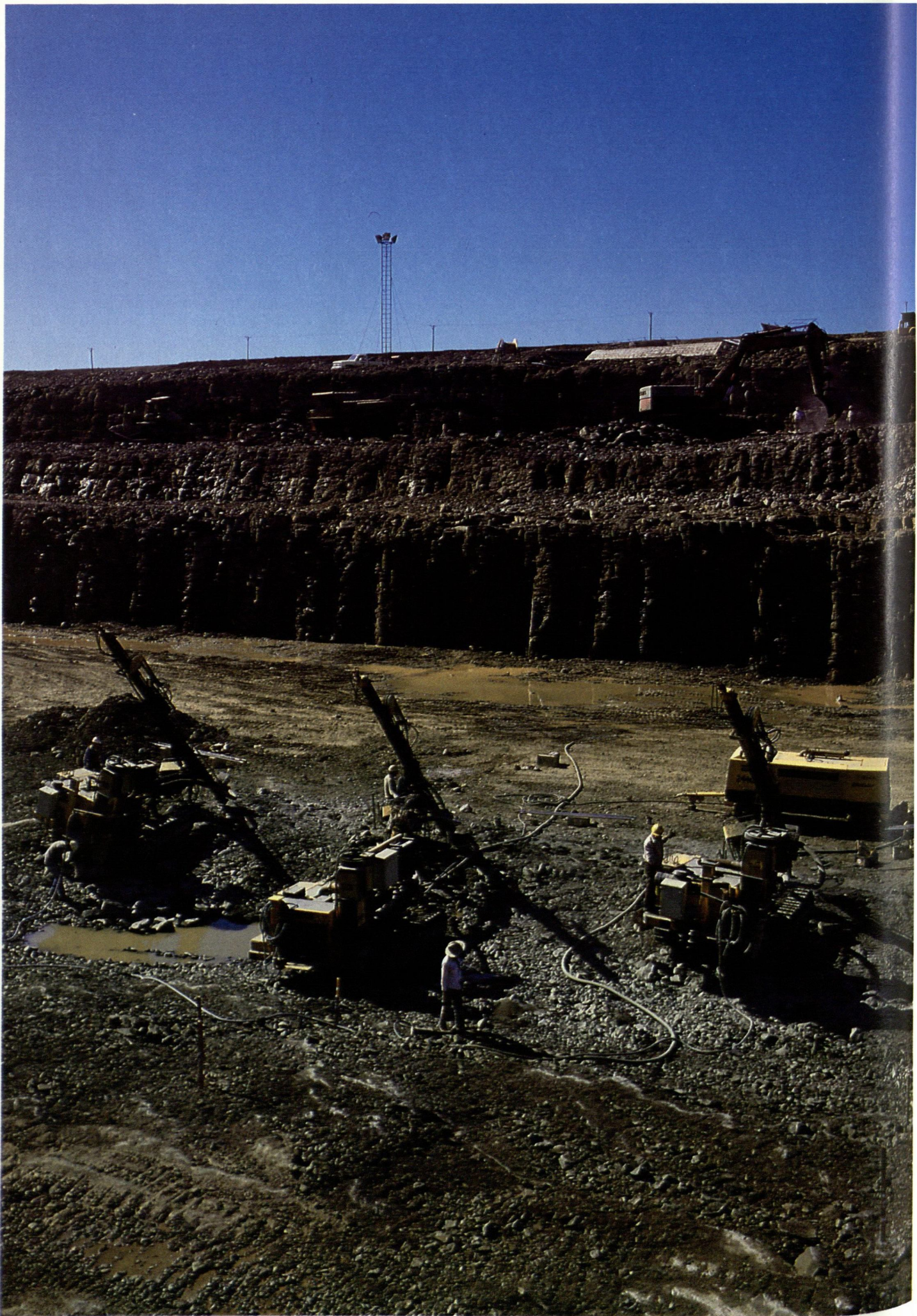
Ett program för kvalitetssäkring introducerades under 1986 för att möta ökade krav från marknaden.

Personal

Medelantalet anställda inom divisionen exklusive säljbolagen uppgick till 3 196 personer (3 276). Under året fortsatte utbildningen av teknisk personal inom specialistfunktioner i produktionen och för CAD-systemet. I syfte att integrera divisionens och säljbolagens ledningspolitik ordnades under året studie- och kontaktbesök för säljbolagens ledningspersonal.

Bilden visar några av de skruvkompressorer, som Airpower levererat till Yacyretá vattenkraftprojekt i Argentina. Kompressorerna används för att förse projektet med tryckluft för en mångfald applikationsområden.

Atlas Copco har valts som leverantör av bergborrtrusning till den italienska entreprenören Impregilo för vattenkraftprojektet Yacyretá i Argentina som bl a omfattar ett av världens största dammbyggen.

Atlas Copco MCT

PER WEJKE

LEDNINGSGRUPP

Per Wejke,
Verkställande direktör

Bengt Ljung,
Sektor Underjord

Gustaf Bråkenhielm,
Sektor Ovanjord

Hans Fernberg,
Sektor Bergbörverktyg

Lars Calmered,
Produktion och logistik

Göran Kullman,
Teknikutveckling

Claes Silfverstolpe,
Ekonomi

Nils-Åke Jenstav,
Personal och organisationsutveckling

Staffan Gullander,
Affärsutveckling

Atlas Copco MCT (Mining and Construction Technique) utvecklar, tillverkar och marknadsför hydraulisk och pneumatisk utrustning för gruvbrytning, tunneldrivning, ovanjordsbörning och bergförstärkning samt lätt utrustning för bygg- och anläggningsindustrin. I sortimentet ingår även Sandvik Coromant bergbörverktyg samt ett antal utrustningar från andra tillverkare.

Divisionen har sitt huvudkontor i Nacka. Tillverkning sker vid egna fabriker i Sverige, Canada, Storbritannien och Västtyskland. Dessutom sker tillverkning i egen regi i Brasilien, Indien, Sydafrika och Turkiet.

	1986	1985
FAKTURERING, MSEK	3350	3443
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER, MSEK	118	185
AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL, %	10	15

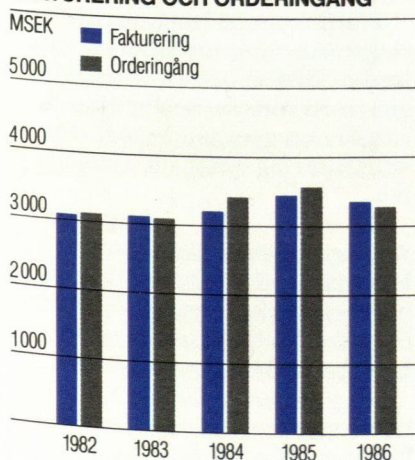
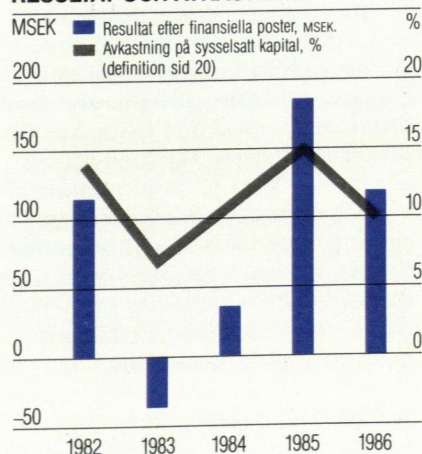
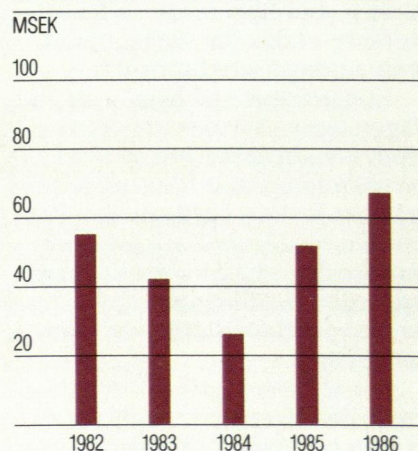
Sammanfattning av 1986

MCT-divisionens försäljning av lätta bergbörmaskiner och lastmaskiner påverkades negativt av låga metallpriser. Nya högmekaniserade bör-aggregat för gruvbrytning, tunneldrivning och ovanjordsbrytning liksom lätt entreprenadutrustning rönt fortsatt god efterfrågan. Resultatförsämringen beror till största delen på ogynnsam valutautveckling på viktiga marknader.

Utsikter för 1987

Inom bygg- och anläggningsmarknaden förutses en fortsatt förbättring. De låga världsmarknadspriserna på metaller väntas bestå även under det kommande året och därmed negativt påverka efterfrågan från gruvin-dustrin. För 1987 torde detta innebära en i stort sett oförändrad försäljningsvolym.

Beslut fattades under 1986 om en genomgripande översyn av Divisionens organisation för att få en bättre kostnadsstruktur. Effekten av dessa åtgärder väntas successivt förbättra lönsamheten.

FAKTURERING OCH ORDERINGÅNG**RESULTAT OCH AVKASTNING****INVESTERINGAR I PRODUKTIONSLED**

Försäljning

MCT-divisionens fakturerade försäljning 1986 uppgick till 3 350 MSEK (3 443), en minskning med 3 procent. Ordergångens uppgick till 3 278 MSEK (3 566).

Resultat

Resultatet efter finansiella kostnader och intäkter uppgick till 118 MSEK (185), vilket motsvarar 4 procent av faktureringen. Skillnaden i resultat mellan 1985 och 1986 motsvarar den kalkylerade effekten av förändringarna i de för Divisionen viktigaste valutakurserna. Divisionens kostnadsnivå är dock alljämt för hög. Hittills insatta rationaliseringsåtgärder har ej varit tillräckliga.

Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 10 procent (15).

Investeringar

Investeringar i mark och byggnader i produktionsledet uppgick till 14 MSEK (7), och i maskiner och inventarier till 53 MSEK (45). Investeringarna avsåg främst fortsatt effektivisering i tillverkningen.

Marknadsutveckling

Aktiviteten på gruvmarknaden dämpades under året. Efterfrågan var dock fortsatt god på de nyutvecklade produktions- och ortdrivningsaggregaten.

De låga världsmarknadspriserna på metaller innebär att gruvor som vill överleva tvingas investera i mekanisering. Detta gynnar Atlas Copco som ligger före andra tillverkare i fråga om mekaniserad och automatiserad utrustning.

Konjunkturen på bygg- och anläggningsmarknaden var relativt god, och försäljningen av såväl ovanjordsaggregat som tunnelriggar ökade. Den hårda priskonkurrensen medförde dock pressade marginaler, särskilt för ovanjordsaggregat. Försäljningen av lätt entreprenadutrustning var framgångsrik.

Försäljningen utvecklades positivt i Västeuropa, där säljbolagen i Norge och Italien var särskilt framgångsrika. Positiv utveckling note-

rades också i Sydafrika och Brasilien, medan försäljningen gick tillbaka i Australien och på Atlas Copco Internationals marknader.

Konkurrenssituation

Ett starkt produktprogram och den vittförgrenade säljorganisationen ger Atlas Copco en särställning på marknaden som internationellt ledande leverantör till gruv- och anläggningsindustrin.

Den under flera år svaga marknadsutvecklingen har medfört en viss överkapacitet i branschen. Det har lett till något ökad priskonkurrens på världsmarknaden med europeiska, japanska och amerikanska leverantörer.

Sektor Underjord

Efterfrågan på nyutvecklade, mekaniserade och automatiserade aggregat för gruvbrytning och ortdrivning låg kvar på hög nivå, vilket resulterade i ökad försäljning. Det totala antalet sålda riggar, främst borrhagggregat i Simba- och Boomerprogrammen, var det största någonsin. Däremot minskade försäljningen av traditionella produkter som lätta bergborrmaskiner och lastmaskiner.

Försäljningen av borrhagggregat för drivning av väg-, järnvägs- och kraftverkstunnlar utvecklades gynnsamt. Marknadsandelarna för tunnelriggar ökade ytterligare.

I samarbete med västtyska Gebr. Eickhoff bildades ett nytt bolag Atlas Copco Eickhoff Roadheading Technic för utveckling, internationell marknadsföring och service av kol- och lösbergsutrustning. I England bildades på liknande sätt tillsammans med den brittiska tillverkaren Webster Machine Ltd ett nytt bolag, Webster International.

De två första tunnelborrningsaggregaten i Foro-serien levererades. Dessa aggregat innebär en nykonstruktion, som har betydande fördelar i jämförelse med konkurrerande utrustning.

Sektor Ovanjord

Efterfrågan på borrhagggregat för ovanjordsarbeten var god under

hela 1986 från såväl anläggningsentreprenörer som gruvor. Hydrauliska ovanjordsriggar ersätter nu alltmer pneumatiska utrustningar.

Ordergångens var god och fördelades jämnt över Atlas Copcos marknader. En särställning intogs dock Norge, där det lokala säljbolaget väl utnyttjade den goda anläggningskonjunkturen.

Betydelsefulla order togs under året på utrustning till internationella anläggningsprojekt, tex bevattningsprojektet Great Manmade River i Libyen. Ett annat exempel är det stora vattenkraftprojektet Yacyretá i Argentina.

Stora insatser gjordes under året för att befästa Atlas Copcos starka ställning på anläggningsmarknaden samtidigt som en bred säljkampanj med inriktning på stenbrottsindustrin startades.

Ett antal nya produkter introducerades, bl a en ny hydraulisk bergborrmaskin, en serie lätta borrhagggregat och ett tungt aggregat för s k sänkhammarborring.

Fortsatt god försäljning och lönsamhet noterades för lätt entreprenadutrustning. Till denna utveckling bidrog särskilt den nya serien handhållna tryckluftspett som introducerades 1985. Största volymökningarna för lätt entreprenadutrustning uppnåddes av säljbolagen i USA, Danmark, Nederländerna och Spanien. Efterfrågan i Nordafrika och Mellanöstern försvagades.

Efterfrågan på tung demoleringsutrustning utvecklades otillfredsställande och verksamheten gick med förlust. Beslut fattades att göra en genomgripande omstrukturering av denna verksamhet.

Sektor Bergborrverktyg

Marknaden för Sandvik Coromant bergborrverktyg utvecklades svagt, framför allt i Mellanöstern och de latinamerikanska gruvländerna.

På grund av fallande valutor på de viktigaste marknaderna blev faktureringen något lägre än föregående år. Genom fortsatta, inten-

siva marknadsstimulerande åtgärder kunde Atlas Copco öka sina marknadsandelar inom detta synnerligen konkurrensutsatta produktområde.

Under året utvecklades ett antal nya bergborrverktyg från Sandvik för lansering under 1987. En ny typ av hårdmetall för borrar kronor introducerades under året i samband med den internationella gruvmässan i Las Vegas. Det nya materialets egenskaper förbättrar såväl seghet som hårdhet hos borrarstiften. Stiftkronor försedda med denna hårdmetall ger väsentliga borrarningsekonomiska fördelar, bl a större borrarjunkning och livslängd.

Produktutveckling

Den målmedvetna satsningen på forskning och utveckling är ett viktigt led i MCTs strategi att vara teknikledande – att bättre än konkurrenterna kunna erbjuda avancerad teknik, som ger kunden ökad produktivitet.

De senaste årens stora investeringar i produktutveckling resulterade under året i introduktion av många viktiga produkter. Bl a presenterades vid den internationella gruvmässan i Las Vegas en helt automatisk tunnelrigg – Robot Boomer – som borrar kompletta salvor utan kontinuerlig övervakning av operatör. Samtidigt introducerades också Rocket Boomer, en tunnelrigg med kapacitet att borra dubbelt så snabbt som någon annan rigg på marknaden.

Utvecklingsarbetet med ovanjordsriggar för språnghålsbörning ledde under året till introduktion av ett flertal nya aggregat och en ny bergborrmaskin.

Produktion

Kapacitetsutnyttjandet var högt i samtliga verkstäder. Under 1986 levererades det största antalet borrarriggar någonsin från Simbaverkstaden i Nacka och Bremenwerken i Västtyskland. Komponenttillverkningen vid Avoswerken i Örebro bidrog också till det goda produktionsresultatet.

Den nya serien tryckluftspett i TEX-serien har rönt stor efterfrågan. På bilden ses ett av de ljuddämpade TEX-spett som används vid restaureringen av Colosseum.

Beslut fattades att bygga en ny fabrik i Hemel Hempstead, som ersätter den gamla. Produktionen kommer att börja under hösten 1987.

Personal

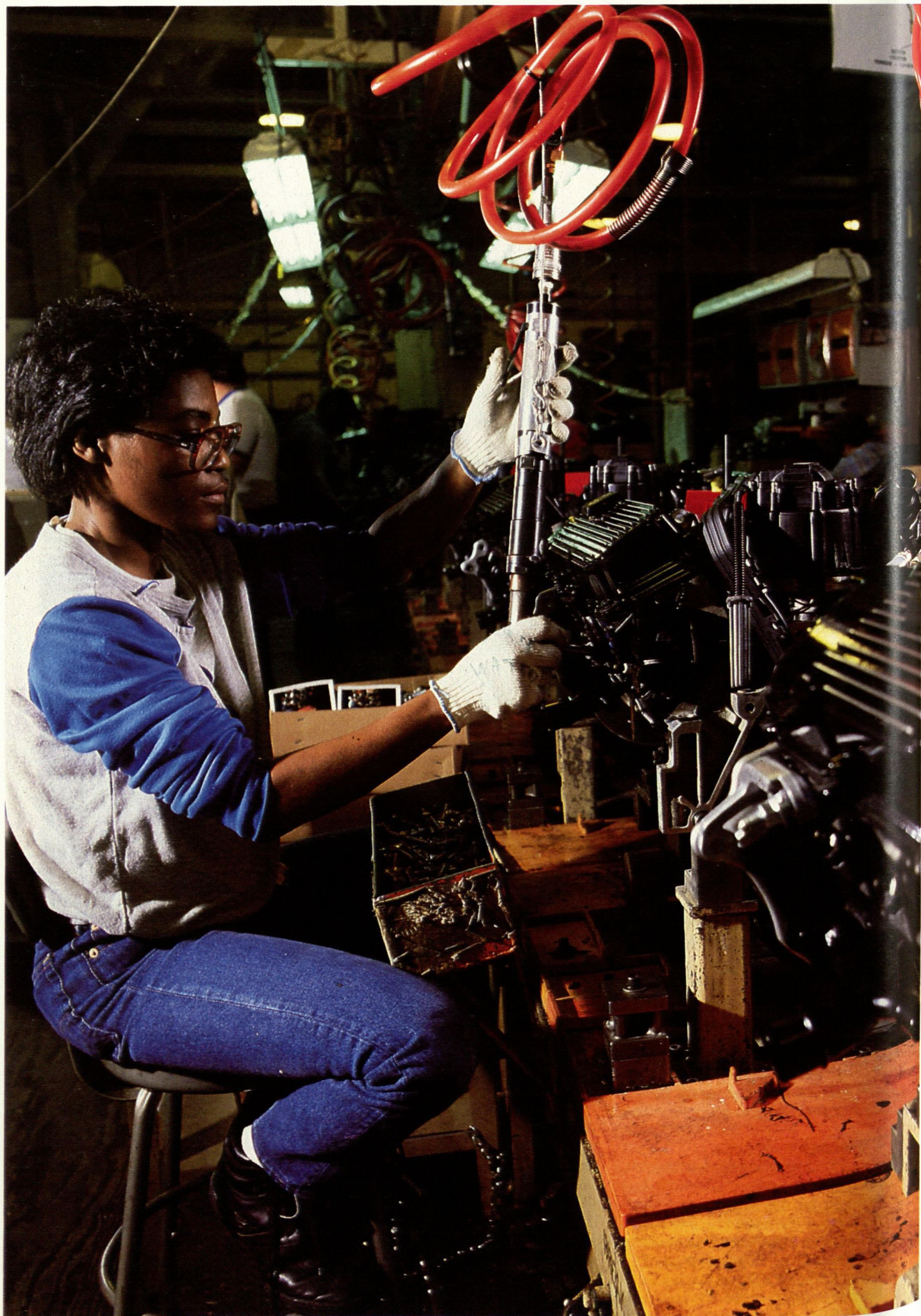
Atlas Copco MCT sysselsatte i produktionsledet i medeltal 1703 personer (1757), varav i Sverige 1219 (1291).

Under året presenterades resultatet av en omfattande kartläggning av personalstrukturen i Sverige, utförd mot bakgrund av de förändringar i personalens sammansättning och kompetens, som

kommer att krävas under de närmast kommande åren.

Denna kartläggning utgör grunden i ett utvecklingsprojekt inom ramen för förnyelsefonden. I samarbete med de fackliga MBL-grupperna utformades också ett förslag till resursfördelning mellan Divisionens olika enheter.

Projektet som börjar genomföras under 1987 kommer huvudsakligen att omfatta utbildning i grundläggande datakunskap, numeriskt styrd tillverkning, produktionsteknik, produktionsplanering samt datorbaserad konstruktion och tillverkning, CAD/CAM.

Ledande biltillverkare använder Atlas Copco vinkelmutterdragare på grund av maskinens utomordentliga noggrannhet. På bilden monteras tändstift för en V8-motor på en slutmonteringslinje hos en amerikansk bilindustri.

Atlas Copco Tools

MICHAEL TRESCHOW

LEDNINGSGRUPP

Michael Treschow,
Verkställande direktör

Lars Larson,
Affärsområde Industrimaskiner och
utrustningar

Lennart Evrell,
Affärsområde Monteringsystem

Lennart Dock,
Affärsområde Ytbehandling

Gösta Henningsson,
Affärs- och teknikutveckling

Berth Johnsson,
Ekonomi

Allan Rothlind,
Personal och organisationsutveckling

Stefan Börjesson,
Materialadministration

Rolf Carlsson,
Data- och systemutveckling

Atlas Copco Tools utvecklar, tillverkar och marknadsför industrimaskiner och system. Verksamheten är indelad i tre affärsområden: Industrimaskiner för bearbetning, montering, hantering och mekanisering samt armatur för distribution och behandling av tryckluft; Avancerade monteringsystem; Komponenter och anläggningar för ytbehandling. Försäljningen sker huvudsakligen genom Atlas Copco-gruppens säljbolag.

Divisionen har sitt huvudkontor i Stockholm och egna fabriker i Skara, Tierp och Eskilstuna samt i Finland. Tillverkning och montering sker också i Brasilien, Väst-tyskland och USA.

	1986	1985
FAKTURERING, MSEK	964	875
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER, MSEK	108	91
AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL, %	23	22

Sammanfattning av 1986

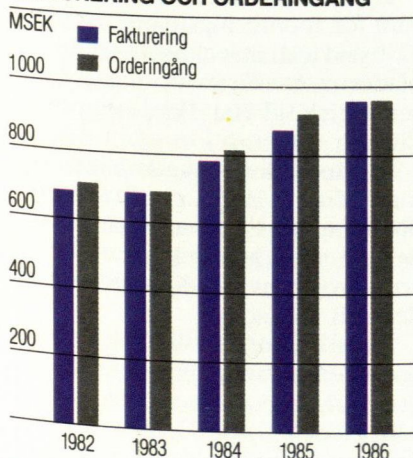
Försäljning för samtliga affärsområden visade en positiv utveckling. Resultatförbättringen beror främst på framgångsrika säljinsatser kombinerat med fortsatt rationaliseringsarbete.

Utsikter för 1987

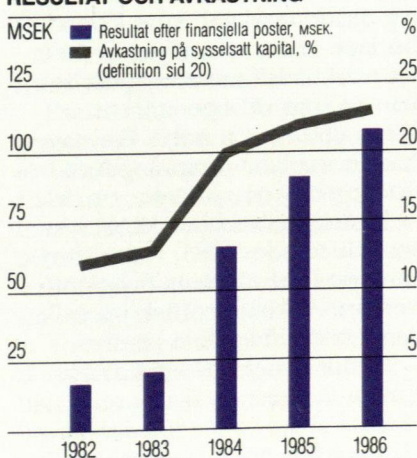
Atlas Copco Tools räknar med fortsatt god konjunktur på flertalet europeiska marknader. I Nordamerika kommer sannolikt utvecklingen att bli sämre, eftersom investeringarna i bl a bilindustrin sker i ett försiktigare tempo än vad som tidigare var förutsett.

Konkurrensen från framför allt amerikanska tillverkare beräknas öka. Genom åtgärder som vidtogs under 1986, och aktiviteter som planerats inom marknadsföring, produktion och distribution, är förutsättningarna goda för en fortsatt resultatförbättring.

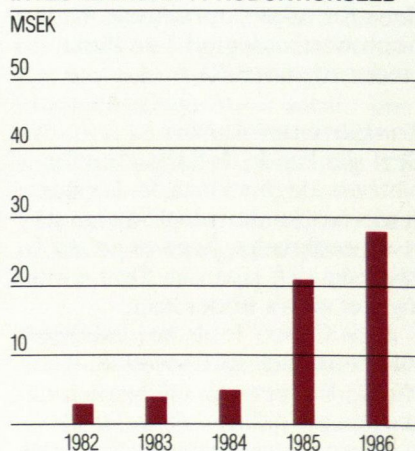
FAKTURERING OCH ORDERINGÅNG

RESULTAT OCH AVKASTNING

INVESTERINGAR I PRODUKTIONSLED

Försäljning

Atlas Copco Tools fakturerade försäljning 1986 ökade med 10 procent till 964 MSEK (875). Orderin-gången från kund ökade med 4 procent till 963 MSEK (923).

Resultat

Resultatet efter finansiella intäkter och kostnader uppgick till 108 MSEK (91), motsvarande 11 procent av faktureringen.

Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 23 procent (22).

Resultatförbättringen beror främst på större försäljningsvolym och det fortsatta struktureringsarbetet. Tools-divisionen påverkades endast marginellt av valutautvecklingen, då huvuddelen av försäljningen sker i Europa.

Investeringar

Investeringar i mark och byggnader i produktionsledet uppgick till 4 MSEK (1), och i maskiner och inventarier till 24 MSEK (20).

Marknadsutveckling

På många av industrimarknaderna i Västeuropa blev försäljningsutvecklingen för Divisionens produkter särskilt positiv tack vare den växande industriproduktionen. I USA mattades försäljningen på grund av vikande trend för produktionen i verkstadsindustrin samt ökad priskonkurrens på grund av sjunkande kurs på USD.

Motorfordonsindustrin, som är en av de mest betydelsefulla områdena för Atlas Copco Tools, hade hög utnyttjandegrad i de flesta länder utanför USA.

Konkurrenssituation

Den sjunkande dollarkursen förbättrade de amerikanska konkurrenternas konkurrensförmåga på vissa marknader. Även engelska, västtyska och japanska företag var mycket aktiva under året.

Atlas Copco Tools hävdade sig väl främst tack vare systemkunnande, kvalitet och effektivitet vilket ger produktionsfördelar för kunderna, samt det stora försteget på det ergonomiska området.

Robotar tar alltmer över smutsiga jobb. Vid Nissans fabrik i Smyrna, USA, sprutar Atlas Copco Coat-A-Matic en skyddande vaxmassa (protective wax coating) för effektivt rostskydd till låg kostnad.

Affärsområde Industrimaskiner och utrustningar

Försäljningen fortsatte att öka och lönsamheten förbättrades ytterligare. Verksamheten i Västtyskland, Italien, Nederländerna och Spanien var särskilt framgångsrik.

Konkurrensen var fortfarande hård. De konkurrensfördelar Divisionens produkter har genom hög produktivitet, kvalitet och goda ergonomiska egenskaper, medförde stora framgångar inom tillverkningsindustrin.

Ett antal nya produkter introducerades, bl a en eldriven skruvdragare för lätt montering. Bland de nya ergonomiverktygen märktes en plåtskärare och nya mutterdragare med hydrauliska slagverk. En ny serie vinkelmutterdragare med elektronisk mätning av åtdragningsmomentet kunde notera stor framgång inom bilindustrin.

Marknadens intresse för ergonomiskt rätt utformade handverktyg ökade markant. Atlas Copco började redan mot slutet av 50-talet marknadsföra verktyg där stor hänsyn togs till operatörens arbetsställning och miljö. Företaget har ett markant försprång före konkurrenterna på detta område.

Nitningsautomaten ARAS, som introducerades 1985, rönt stort intresse från världens flygplanstillverkare. Divisionen fick intressanta order från flera länder.

Beslut fattades i slutet av året om att Divisionen skall överta det direkta ansvaret för försäljning och service av industriverktyg och utrustningar på den svenska mark-

naden. Det innebär att Divisionen kommer närmare kunden, vilket förbättrar möjligheterna till marknadsanpassad produktutveckling.

Affärsområde Monteringsystem

Faktureringen ökade. Investeringsviljan hos den europeiska motorfordonsindustrin var god, medan marknaden i USA var avvaktande. De svenska biltillverkarna försvarar sina ställningar som tekniskt framstående och fortsätter att investera i avancerad monteringsutrustning. Det gjorde 1986 till ett rekordår för antalet levererade multipelsystem på den svenska marknaden. Inbrytningen på den kinesiska marknaden har varit framgångsrik. Kinas största traktorfabrik och en av de största lastbilstillverkarna är bland dem som rationaliserat sin produktion med Atlas Copco monterings-system.

Divisionens europeiska centrum för monterings teknik i Essen, Västtyskland, utvecklades enligt planerna. De första stora leveranserna gick till Fiat, Ford och Citroën.

Det moduluppbyggda mikrodatorsystemet MACS Compact, som presenterades på marknaden 1985, fick sitt stora genombrott under året. Programvaran kompletterades och utökades.

Ett åtdragningsystem baserat på borstlösa likströmsmotorer introducerades under året. Systemet, kallat Delta, uppfyller marknadens ökade krav på hög produktionsstakt med hög precision. Detta system-

Vevstaksöverfall monteras med denna Atlas Copco halvautomatiska mutterdragarutrustning hos Cummins dieselmotorfabrik i Darlington, England. Monteringen styrs och övervakas av ett Atlas Copco MACS system. Utrustningen valdes på grund av dess stora noggrannhet och systemets goda egenskaper för statistisk utvärdering.

efterfrågas framför allt av den amerikanska bilindustrin.

Beslut fattades att samla all kompetens inom automatisk montering med dess speciella krav på teknik, marknadskunnande och projektadministration inom ett särskilt bolag.

Ansvar för utveckling och marknadsföring av det automatiska nitningssystemet ARAS överfördes också till det nya företaget. Bolaget som är ett helägt dotterbolag till Atlas Copco Tools AB inledde sin verksamhet den 1 januari 1987 under namnet Atlas Copco Assembly Systems AB.

Affärsområde Ytbehandling

Ökad ordergång och fakturering präglade det första verksamhetsåret för Atlas Copco Finishing AB, tidigare sektor Ytbehandling inom Tools-divisionen.

Försäljningsökningar nåddes framför allt i Sverige, Italien, Belgien och Spanien. Verksamheten i USA gav inte förväntat resultat beroende på senareläggning av ett antal industriprojekt, höga etableringskostnader samt kursfallet på USD.

Utvecklingen mot ökad systemförsäljning fortsatte.

En stor del av de bilar som levereras i världen har i dag starkt förbättrade rostskyddsegenskaper. Korrosionsskyddsanläggningar från Atlas Copco bidrar till denna utveckling.

Bolaget befäste under året sin ställning som ledande leverantör av rostskyddsanläggningar till fordonsindustrin, bl a genom stora beställningar i USA, Italien och Jugoslavien.

Framgångarna med målningsroboten COAT-A-MATIC fortsatte med

god ordergång framför allt i Spanien, Frankrike och Nederländerna.

En serie nyutvecklade utrustningar för högtrycksmålning lanserades. Särskilt de smörjfria, ljuddämpade högtryckspumparna mottogs med stort intresse på marknaden.

Affärs- och teknikutveckling

Den tekniska utvecklingen karakteriserades av fortsatt ökning av elektronikinnehållet i Divisionens produkter.

Under året träffade Divisionen en överenskommelse om förvärv av STIB Machine & Consulting AB. Företaget utvecklar och tillverkar bl a maskiner och system för automatisering inom verkstadsindustrin. En betydande del av företagets verksamhet består av konsulttjänster inom området automatisering. Företaget utgör ett viktigt komplement till affärsområdet Monteringsystem.

Produktion

De tidigare gjorda investeringarna i produktionssystem medverkade till kortare genomloppstider och därmed minskad kapitalbindning.

Divisionen fortsatte att göra stora investeringar i produktionsmaskiner och rationaliseringen av produktionsflödet intensifierades.

Kapacitetsutnyttjandet var högt, särskilt i de svenska enheterna.

Distribution

Ett nytt system för leverans direkt till kunder i Norge genomfördes. Det gav som resultat betydande rationaliseringsvinster såväl i distribution som i lager samtidigt som marknadens krav på hög leveransservice kunde tillgodoses. Systemet kommer att introduceras på andra närbelägna marknader under 1987.

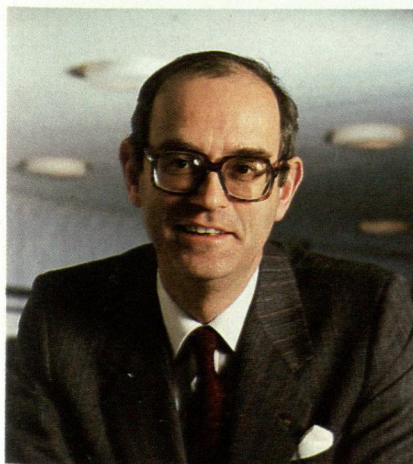
Personal

Tools-divisionen sysselsatte i produktionsledet under året i medeltal 919 personer (842), varav 121 (121) utanför Sverige.

Monsun-Tison levererar pneumatikkomponenter till Ricciarellis förpackningsmaskiner. Vid ett mindre företag i södra Italien vägs pasta upp och fylls i rätt mängd i påsar med hjälp av pneumatik – automatiskt och hygieniskt.

Monsun-Tison

CARL AXEL RUDD

LEDNINGSGRUPP

Carl Axel Rudd,
Verkställande direktör
Anders Perring,
Ekonomi och administration
Hans-Jörgen Lindström,
Affärsområde Industriell automation
Lennart Hammarström,
Affärsområde Mobil hydraulik

Monsun-Tisons verksamhet består av affärsområdena Mobil hydraulik och Industriell automation.

Företaget utvecklar, tillverkar och marknadsför hydrauliska och pneumatiska produkter med för dessa produkter anpassad elektronik.

Marknadsföringen av mobil hydraulik sker genom Monsun-Tisons säljbolag i Sverige, Danmark, Frankrike, Italien, Norge, Storbritannien, USA och Västtyskland till tillverkare av mobila maskiner som kranar, skogsmaskiner och gruvmaskiner.

Industriell automation marknadsförs genom Monsun-Tisons säljbolag samt i övriga länder genom återförsäljare/agenter eller Atlas Copcos säljbolag till tillverkare av förpackningsmaskiner, transportutrustningar och andra utrustningar.

Monsun-Tisons huvudkontor ligger i Borås. Tillverkning sker i Borås och Falköping.

	1986	1985
FAKTURERING, MSEK	393	363
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER, MSEK	47	55
AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL, %	22	31

Sammanfattning av 1986

Försäljningen av hydrauliska komponenter utvecklades mycket positivt. Det högre resultatet under 1985 berodde på en större exportaffär.

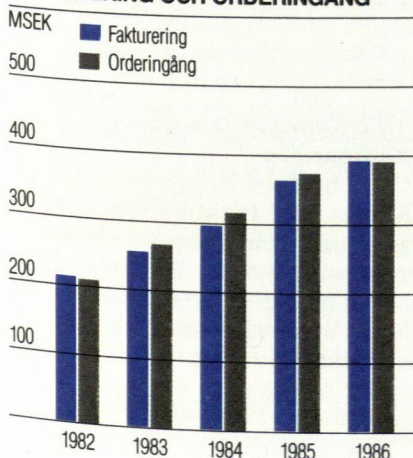
Utsikter för 1987

Efterfrågan på Mobil hydraulik väntas öka något. Detta i kombination med intensifierad marknadsföring och nya produkter bör medföra en viss volymuppgång.

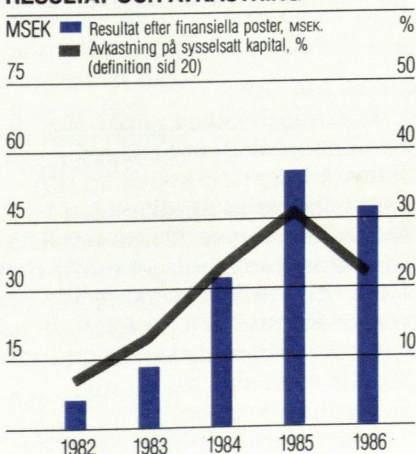
Inom Industriell automation förväntas en volymuppgång till följd av en stärkt marknadsorganisation.

En förbättring av resultatet förutses.

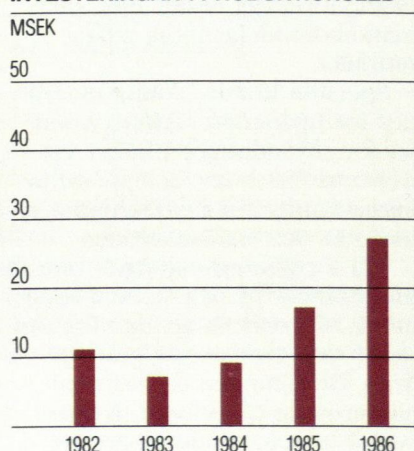
FAKTURERING OCH ORDERINGÅNG

RESULTAT OCH AVKASTNING

INVESTERINGAR I PRODUKTIONSLED

Försäljning

Den fakturerade försäljningen uppgick till 393 MSEK (363), vilket innebär en ökning med 8 procent. Dessutom fakturerades 46 MSEK (38) på andra bolag inom Atlas Copco-gruppen. Orderingen ökte med 5 procent till 393 MSEK (375).

Resultat

Resultatet efter finansiella intäkter och kostnader uppgick till 47 MSEK (55). Det högre resultatet under 1985 berodde på en större exportaffär samt under 1986 intensifierade marknadsåtgärder.

Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 22 procent (31).

Investeringar

Investeringar i mark och byggnader i produktionsledet uppgick till 10 MSEK (-) och i maskiner och inventarier till 17 MSEK (17).

I omedelbar anslutning till anläggningen för industriell automation i Falköping inköptes ett markområde på ca 20 000 m².

Tillbyggnad av verkstad och kontor pågår och skall vara avslutad under våren 1987.

Marknadsutveckling

Affärsområde Mobil hydraulik

Den intensifierade marknadsbearbetningen resulterade i volymökningar för samtliga produktgrupper, d v s hydraulcylindrar, hydraulventiler, fjärrstyrssystem och externa produkter. Totalt ökade företaget under 1986 sina marknadsandelar inom affärsområdet.

Speciellt kraftig ökning noterades för hydrauliska fjärrstyrventiler för användning på främst entreprenadmaskiner och speciella insatsventiler för hydraulpumpar, motorer och transmissioner.

Till försäljningsökningen bidrog inbrytningar på nya marknadssegment, bl a marina tillämpningsområden och entreprenadmaskiner. Även försäljningen för materialhanteringsapplikationer, främst lastbilskranar, visade en positiv utveckling.

Sedan mer än 10 år har Monsun-Tison levererat ventiler och utrustning för fjärrkontroll till den västtyska maskintillverkaren Karl Schaeffs grävsopor.

Efterfrågan ökade under året markant på flera marknader, främst i Norge, Västtyskland och Frankrike. Även försäljningen i Mellanöstern utvecklades bra. Det amerikanska säljbolaget erhöll stora order från tillverkare av transmissioner och pumpar.

Under året bildades ett speciellt försäljningsbolag för mobil hydraulik i Sverige.

Lönsamheten förbättrades ytterligare.

Affärsområde Industriell automation

Orderingen var under året fortsatt god. Försäljningen, som primärt omfattar länder i Väst-europa, uppvisade på dessa marknader en tillfredsställande utveckling. På grund av order av mer långsiktig karaktär uppvisade orderingen en något större volymtillväxt än faktureringen.

Försäljningskapaciteten ökades genom anställning av ytterligare

personal i de utländska dotterbolagen. Under året togs beslut om bildande av ett nytt säljbolag för den svenska marknaden. Detta bolag börjar sin verksamhet den 1 januari 1987.

Marknaden kännetecknades av en allt intensivare priskonkurrens.

Produktion

Vid fabriken för tillverkning av hydraulventiler fortsatte det tidigare startade investeringsprogrammet för att öka flexibiliteten och inriktningen mot kundorderstyrd produktion.

Fabriken för tillverkning av hydraulcylindrar visade en kraftigt ökad lönsamhet, framför allt beroende på ett genomfört strukturaliseringsprogram.

Ytterligare steg togs vid tillverkningsenheterna för att öka kapitalutnyttjande, kvalitet och leveranssäkerhet.

Produktutveckling

Inom affärsområde Mobil hydraulik kompletterades standardprogrammet samtidigt som nya varianter för speciella applikationer utvecklades. Huvudinriktningen för utvecklingsarbetet var elektrohydrauliska styrsystem. Vissa olönsamma produkter avvecklades.

Inom affärsområde Industriell automation kompletterades produktprogrammet ytterligare, bl a med en ny ISO-ventilserie, kortslagscylindrar, elektroniska styrsystem och vacuumkomponenter.

Produktprogrammet är nu väl

utbyggt och konkurrenskraftigt samt svarar mot de mycket högt ställda kvalitetskraven i moderna automatiseringsutrustningar.

Personal

Divisionen sysselsatte under 1986 i medeltal 768 personer (737), varav utomlands 137 (128).

Särskild vikt lades under året vid utbildning av försäljningspersonal och teknisk personal.

Personalomsättning och frånvaro minskade under året.

INDUSTRIGRUPPEN

I början av 1986 bildades en industrigrupp bestående av Atlas Copco Tools och Monsun-Tison för att på sikt stärka Atlas Copco-gruppens ställning på den industriella marknaden.

Motivet för bildandet av Industrigruppen är att Atlas Copco därigenom skall ha större möjligheter till snabb tillväxt på andra områden än de traditionella. För att nå en ökad tillväxt kommer gruppen att satsa sina resurser dels på vidareutveckling av de fem affärsområden som idag finns inom de båda divisionerna dels på förvärv av företag med besläktade teknikområden.

Industrigruppens affärsidé är att bli en ledande leverantör till framför allt verkstadsindustrin av såväl utrustning för produktionen som komponenter till dess produkter. Denna position skall nås genom egen tillväxt och företagsförvärv.

För närvarande pågår en intensiv verksamhet med att bygga ut marknadsföringsorganisationen på prio-

riterade marknader samt att inventera möjligheterna till förvärv av passande företag. Företagsförvärv är alltså en väsentlig strategi för gruppens tillväxt.

De olika affärslinjerna i Industrigruppen har organiserats som egna resultatenheter med resurser för produktion, teknik och marknadsföring.

Tack vare att Atlas Copco-gruppen har lång och kvalificerad erfarenhet från egen tillverkning underlättas utvecklandet av nya affärsmöjligheter. På produktutvecklingsområdet har gruppen utöver sin egen kapacitet även tillgång till Atlas Copcos centrala forskningsresurser samt erfarenheter inom den världsomfattande säljorganisationen.

Genom att Industrigruppen har korta och direkta vägar till kunderna har det visat sig att dessa får god service och att viktiga impulser till produktutveckling tas väl till vara.

Singapores civilförsvär köpte under 1986 ett stort antal Pionjär motorbör maskiner som skall användas för räddningsarbeten.

Berema

GÖSTA FERNSTRÖM

LEDNINGSGRUPP

Gösta Fernström,
Verkställande direktör
Arne Gerold,
Ekonomi och administration
Per Hallström,
Berema Export
Olav Heinsoo,
Affärsutveckling

Beremas affärsidé är att tillverka, marknadsföra och distribuera lätta industriprodukter samt att förvärva och utveckla nya företag inom för Atlas Copco-gruppen intressanta sidoområden.

De viktigaste industriprodukterna är motorborrmaskiner; Honda Power Products sålda av Berema i Sverige och Norge; KGKs lätta industriprodukter, t ex kompressorer, verktyg, högtryckstvättar, pumpar och svetsutrustning.

Dotterbolagen är Atlas Copco Energy (vattenbörnings-system), Atlas Copco ABEM (geofysiska instrument och industriell mätelektronik), Toolex Alpha (maskiner för Compact Disc-framställning), Flodins Filter (luftfilter), Idesta, f d Svenska Stålprodukter (storköksutrustning och rostfria fasadelement) och Karlssons Mek Verkstad (hydraulkomponenter).

Berema-gruppens 12 enheter arbetar under egna företagsnamn. Beremas huvudkontor ligger i Solna. Tillverkning sker vid fabriker i Kalmar, Eskilstuna, Skara, Lysekil, Sala och Sundbyberg. Berema har egna säljbolag i Norge, Sverige och USA.

	1986	1985
FAKTURERING, MSEK	694	591
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER, MSEK	26	47
AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL, %	10	16

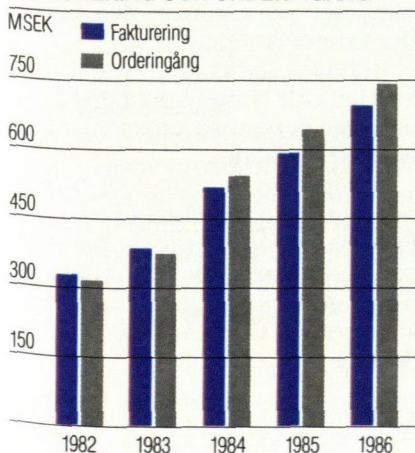
Sammanfattning av 1986

Försäljningen av lätta industriprodukter, som utgör hälften av Beremas fakturering, utvecklades positivt. Resultatet tyngdes av stora utvecklingskostnader främst inom Toolex Alpha.

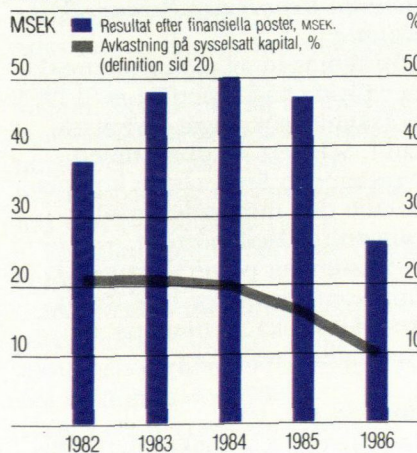
Utsikter för 1987

Under 1987 förutses en stark volymtillväxt. Resultatet väntas öka och lönsamheten återställas till tidigare goda nivå.

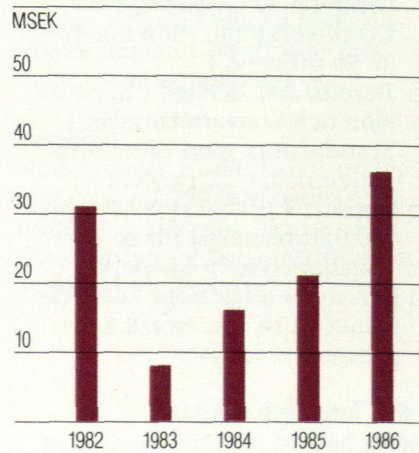
FAKTURERING OCH ORDERINGÅNG

RESULTAT OCH AVKASTNING

INVESTERINGAR I PRODUKTIONSLED

Försäljning

Berema-gruppens fakturering ökade under året med 17 procent till 694 MSEK (591). Orderingången steg med 15 procent till 745 MSEK (647).

Resultat

Resultatet efter finansiella intäkter och kostnader uppgick till 26 MSEK (47), vilket motsvarar 4 procent av faktureringen. Under året har betydande utvecklings- och omstruktureringskostnader i samband med övergång från LP- till CD-teknologi i Toolex Alpha och neddragning av värmepumpverksamheten inom Atlas Copco Energy belastat Beremas resultat.

Avkastningen på Beremas sysselsatta kapital uppgick till 10 procent (16).

Investeringar och företagsförvärv

Investeringar i mark och byggnader uppgick till 17 MSEK (2) och i maskiner och inventarier till 19 MSEK (19).

Under 1986 har förvärv gjorts i huvudsak inom existerande enheter, bl a följande:

- Samtliga aktier i Atlas Copco ABEM har överförts från Atlas Copco AB till Berema.
- Ytterligare aktier i AB Å Karlssons Mekaniska Verkstad har förvärvats och Berema äger nu 91 procent av aktierna i bolaget.
- Toolex Alpha har tillsammans med CD PLANT AB startat CD Mastering AB, Malmö för tillverkning av Glasmaster för CD-tillverkning. Aktieinnehavet är 50 procent.
- Berema har deltagit i nyemission och konverteringslån i Scanditronix med oförändrat aktieinnehav 22 procent.
- Berema har i Sverige köpt produktträttigheterna till ett sopcontainersystem för parker.
- Berema A/S har köpt KGKs distributör i Norge, Norsk Kompressor-service A/S.

Lätta industriprodukter

Cirka hälften av Beremas omsättning kan hänföras till försäljning

Ljudlaboratoriet vid Volvo Personvagnar använder FFT-analysatorer från Atlas Copco ABEM i sitt arbete att göra bilarna mer tystgående.

och distribution av lätta industriprodukter, såväl sådana som tillverkas vid egna fabriker som agenturprodukter. Företagen inom denna sektor omfattar:

Berema Export och Berema BMI, Kalmar

Försäljningen av motorbormaskiner ökade något jämfört med 1985. Försäljningsökningar i Västtyskland, Schweiz, Storbritannien, Norden och Sydostasien kompenenserade den minskade försäljningen till Mellanöstern.

Satsningen på produktutveckling kommer under 1987/88 att avsevärt utöka sortimentet av handhållna maskiner.

Berema Inc, USA

hade god lönsamhet under 1986, trots lägre försäljningsvolym.

Berema Sverige och Berema Norge

Även under 1986 var tillväxten stark, speciellt vad gäller Honda Power Products: gräsklippare, snöslungor och generatorer. Lönsamheten var god trots den japanska yenens kursuppgång.

Beremas starka återförsäljarnät i Sverige och Norge kommer att utnyttjas genom att utöka antalet agenturprodukter.

Berema Norge flyttade in i ett nybyggt huvudkontor i Oslo. Berema Sverige köpte ett parkcontainersystem för egen tillverkning och försäljning samt övertog ansvaret för COBRA-försäljningen i Sverige.

KGK Mekaniska Verkstad, Skara
KGK utvecklades under året ytterligare mot ett distributionsföretag

Ett mycket intressant biståndsprojekt, som initierats av Atlas Copco-anställda i samarbete med Rädda Barnen, genomförs fn i Punodistriktet i Peru. Mer än 100 brunnar borrades mellan maj och oktober 1986 för att förse ca 25 000 människor med rent dricksvatten. Brunnsborrningsriggen har levererats av Atlas Copco Energy.

med nya agenturer och ett vidgat återförsäljarnät. Den egna tillverkningen av kompressorer minskades och koncentrerades till montering.

Inom affärsområdet lätta industriprodukter uppgick faktureringen till 334 MSEK (317).

Atlas Copco ABEM

Den internationella oljekrisen hade negativ inverkan på ABEMs försäljning av geofysisk utrustning, särskilt seismikinstrument. För att stärka försäljningen på den viktiga amerikanska marknaden öppnades under året ett säljkontor i Austin, Texas.

Försäljningen av utrustning för vattenledning ökade något, medan efterfrågan på loggutrustning stagnerade.

På den skandinaviska markna-

den ökade försäljningen av industriella mätinstrument med ca 15 procent.

ABEMs fakturerade försäljning uppgick till 32 MSEK (32).

Atlas Copco Energy

Atlas Copco Energy introducerade under året ett antal produkter och system. Det medförde att företaget kunde erbjuda kompletta anläggningar för dricksvatten från brunnsborrn timer till färdiginstallerad dricksvattenförsörjning.

Försäljningen under 1986 ökade ej i väntad takt.

Marknaden för värmepumpar påverkades av de lägre oljepri serna och verksamheten reducerades kraftigt under 1986.

Den fakturerade försäljningen var 86 MSEK (111).

Toolex Alpha

Under året sålde Toolex Alpha sitt LP-presseri till Grammoplast AB och i stället investerades och startades tillverkning av Compact Disc (CD) i Sundbyberg. Stora uppstartnings- och omstruktureringskostnader belastade resultatet under 1986.

Tre nyckelfärdiga CD-fabriker levererades under året. Försäljning av galvanoutrustningar ökade kraftigt.

Den fakturerade försäljningen uppgick till 133 MSEK (87).

Övriga företag

Flodins Filter

Satsningen på marknadsföring gav en kraftig försäljningsökning och vände förlusten 1985 till ett positivt resultat för 1986.

Den största ökningen noterades för person- och gasmaskfilter men även industrifilter ökade.

Idesta

Svenska Stålprodukter ändrade vid årsskiftet 1986/87 firman till AB Idesta. Företaget visade fortsatt god lönsamhet under 1986. En viss volymökning på storköksutrustningar noterades.

En kraftig volymökning uppnåddes på Idestas andra affärsområde, rostfria fasader, dörrar och fönster, tillverkade med hänsyn till höga säkerhetskrav.

Å Karlssons Mekaniska Verkstad

Företaget visade fortsatt god lönsamhet och bedöms ha goda tillväxtpotentialer på slipade produkter som ventilslider etc.

Personal

Medelantalet anställda har under året ökat till 759 personer (636), främst p g a Toolex Alphas egen CD-tillverkning och överförandet av ABEM till Berema.

Personal

	1986	1985
Fakturering per anställd, kSEK	627	604
Resultat per anställd, kSEK	44	50
Förädlingsvärde per anställd, kSEK	241	237

Medelantalet anställda inom Atlas Copco-gruppen minskade under 1986 till 16 498 (16 659). Av dessa var 27 procent (28) anställda i svenska bolag. De totala lönekostnaderna ökade med 5,5 procent till 2 895 MSEK (2 743), varav lönebikostnaderna utgjorde 797 MSEK (752).

KONVERTIBELT FÖRLAGSLÅN

Som en naturlig fortsättning på det företagsanknutna aktiesparande som pågått inom Atlas Copco i olika former sedan 1981 har styrelsen beslutat föreslå bolagsstämman att emittera ett konvertibelt förlagslån riktat till de anställda i Sverige och vissa ledande befattningshavare i Atlas Copco-gruppen samt till de av bolagsstämman valda ledamöterna i styrelsen för Atlas Copco AB.

Varje anställd som omfattas av erbjudandet garanteras en tilldelning av ca 20 000 kronor av lånet men kan i mån av utrymme beredas tillfälle att teckna ett större belopp. Möjlighet att teckna högre belopp kommer att ges vissa ledande befattningshavare samt berörda styrelseledamöter. Finansiering kommer att erbjudas på marknadsmässiga villkor.

Konverteringslånet har en löptid av ca 5 år med möjlighet till konvertering tidigast efter två år. Styrelsen har förutsatt en konverteringskurs som ligger ca 15% över börskursen under viss tid före emissionsbeslutet.

Teckningstid, ränta och konverteringsvillkor jämte övriga villkor för emissionen kommer slutligt att fastställas vid bolagsstämman. Förslag till beslut kommer att finnas tillgängligt vid bolaget en vecka före bolagsstämman samt utdelas vid stämman. Förslaget sänds i förväg till aktieägare som så begär.

Nuvarande aktieägare kommer vid full teckning och full konvertering att äga ca 97% av det utökade aktiekapitalet. Det tillförda beloppet per aktie ligger över substansvärdet varför ingen utspädningseffekt uppkommer.

		Medelantal* anställda		Löner och övriga personalkostnader	
		1986	1985	1986	1985
SVERIGE	Huvudkontor	65	68	35	32
	Divisioner	3 440	3 585	627	610
	Säljbolag	902	952	189	192
Totalt Sverige		4 407	4 605	851	834
UTLANDET	Divisioner	3 905	3 881	773	679
	Säljbolag	8 186	8 173	1 271	1 230
	Totalt utlandet	12 091	12 054	2 044	1 909
TOTALT		16 498	16 659	2 895	2 743

*) Specificerad sammanställning över medelantal anställda och utbetalda löner samt andra ersättningar upprättad enligt bestämmelserna i svensk aktiebolagslag ingår i den till Patent- och Registreringsverket insända årsredovisningen. Sammanställningen kan kostnadsfritt erhållas från huvudkontoret i Nacka.

FÖRÄDLINGSVÄRDE OCH INTRESSETER

Förädlingsvärdet utgörs av Gruppens totala fakturering, 10 351 MSEK, minskad med kostnader för inköp av råvaror, hel- och halvfabrikat samt tjänster, 6 380 MSEK. Därigenom erhålles ett mått på företagets produktionsinsats, dvs den värdeökning som uppstår genom hantering och bearbetning etc.

För 1986 uppgick förädlingsvärdet till 3 971 MSEK (3 947),

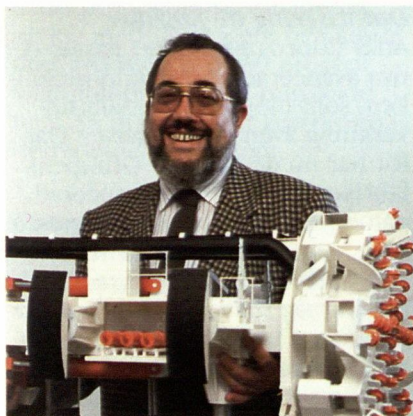
en ökning med ca en procent.

Förädlingsvärdet fördelas mellan övriga intressenter, dvs anställda, långivare, stat, kommun samt aktieägare. Resterande del kvarhålls i bolaget för att täcka kostnader för förslitning av anläggningar och maskiner (Avskrivningar) samt att möjliggöra en fortsatt expansion av verksamheten (Kvar i bolaget).

FÖRDELNING AV FÖRÄDLINGSVÄRDE	1986		1985	
	MSEK	%	MSEK	%
Löner	2 098	53	1 991	50
Sociala kostnader	797	20	752	19
Kapitalkostnader, netto	114	3	196	5
Skatter till stat och kommun	223	6	304	8
Aktieutdelning	172	4	158	4
Avskrivningar	232	6	185	5
Kvar i bolaget	335	8	361	9
Förädlingsvärde, totalt	3 971	100	3 947	100
Förädlingsvärde per anställd, kSEK	241		237	

Årets säljare

Under 1986 gjordes många framstående försäljningsinsatser inom säljbolagen. I de länder som uppvisade de största försäljningsframgångarna har utsetts en Årets säljare. Dessa presenteras nedan med sina resultat.

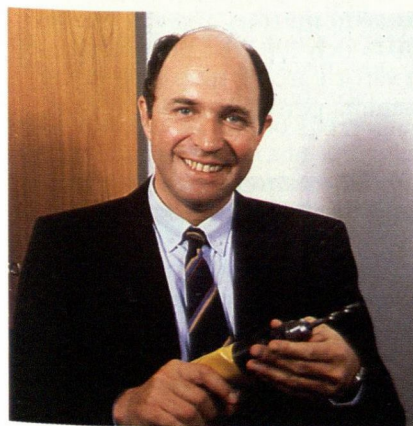
Patrick Jolly, projektingenjör för tyngre underjordsutrustning vid det franska säljbolaget, tog hem en order på en tunnelborrningsmaskin (TBM), den första som sålts av Atlas Copco i Frankrike. Den skall användas för att borra en 3540 meter lång tunnel för ett vattenkrafts- och bevattningsprojekt i södra Alperna. Ordern är den största enskilda order som Atlas Copco France någonsin fått.

Julian García Casado, som är ansvarig för försäljning av industriell utrustning i Valenciadistriktet i Spanien, sålde under 1986 tre ZR 4-kompressorer med tillhörande torkar till jeanstillverkaren LOIS, ett flertal vinkelmutterdragare och multipelmutterdragare till Ford samt flera GA-kompressorer och torkar till kunder inom olika branscher. Han har också skapat ett distributionsnät, som möjliggör placering av ett stort antal kol- och skruvkompressorer på marknaden.

P K Dutta, försäljningsingenjör vid Atlas Copco i Indien, har i hård konkurrens tagit hem en order på två GAP gaskompressorer från ONGC, Oil and Natural Gas Commission. Detta är Atlas Copcos första order i Indien på kompressorer för naturgas. Kompressorerna skall användas för att öka trycket i gasledningarna.

Romeu Teixeira, försäljare vid det brasilianska säljbolaget i São Paulo, Brasilien, lyckades efter ett idogt arbete få order på 1000 tryckluftverktyg från Embraer, som är Brasiliens största flygplanstillverkare. Dessa skall användas för montering av flygplanet Brasília och det nya jaktplanet AMX. Han har även sålt Airpartner till AMX-projektet.

Martin Jiang, försäljningsingenjör vid Atlas Copco (China) Ltd, har under 1986 utvecklat och breddat Atlas Copcos position på industrimarknaden i Kina. Han säkrade bla order på 16 MACS Compact-system till fordonsindustrin, Airpartners och Energas-produkter.

Ray Löfgren, ansvarig för försäljning av industriutrustning vid Atlas Copco Internationals kontor för Mellanöstern på Cypern, har genom sitt engagerade stöd till återförsäljare i de 12 länder han bearbetar lyckats femdubbla försäljningen under 1986 jämfört med året innan. Framför allt i Pakistan har hans framgångar varit påtagliga. Det är främst stationära kompressorer och utrustning för luftbehandling som ingår i hans försäljningsansvar.

Atlas Copcos produktivetsutveckling

Med Atlas Copcos grundläggande marknadsstrategi att företagets produkter och system skall ge påtagliga förbättringar i kundernas produktivitet följer inte bara ett ansvar för kvalitet utan också för produktivitet i vår egen verksamhet. Nya metoder för rationalisering av administration, produktion och marknadsföring i kombination med modernt managementtänkande har lett till stora förbättringar i denna riktning under senare år.

1976 utgjorde varulagret tex 46,5 procent av faktureringen jämfört med 29,3 procent 1986. Lokala lager hos säljbolag har centraliserats. Installation av datasystem har avsevärt påskyndat administrativa rutiner och förkortat leveranstider. Under den senaste femårsperioden har ca 30 procent av totalinvesteringarna gått till system- och organisationsförbättringar. Detta är kostsamma men nödvändiga och lönsamma investeringar för att höja Gruppens totala produktivitet.

Atlas Copco har genom detta slag av åtgärder under de senaste åren i genomsnitt minskat sina kostnader med ca 300 MSEK per år och ökat faktureringen per anställd i 1986 års penningvärde med 35 procent.

De följande exemplen visar några projekt som konkret bidragit till den stigande produktiviteten. Med modern elektronik och datateknik kombinerat med marknadsinsatser och väl definierade strategier för förändringar kan denna utveckling accelereras under de närmaste åren och leda till ytterligare förbättrat kapitalutnyttjande och högre försäljning per anställd.

Datorisering av fabriker

Atlas Copcos produkter passar den nya avancerade produktionstekniken, som möjliggör lönsam tillverkning även i korta serier. Därför har nu de flesta av Gruppens fabriker försetts med avancerad datoriserad produktionsutrustning, som klarar ett stort sortiment och som är självstyrande, dvs justerar sig själva och t ex automatiskt byter utslitna verktyg. Sedan 1983 har investeringar i sådan utrustning mångdubblats jämfört med tidigare.

Installationer av denna utrustning har i flera fabriker medfört en reduktion av bundet kapital med 30 procent, en minskning av antal maskiner till hälften och ett minskat behov av fabriksyta med 25-30 procent. Genomloppstiderna i fabriker har förkortats kraftigt. En kompressor, som det 1978 tog 50 timmar att tillverka, tar idag 30 produktionstimmar. Vid BMI Beremas fabrik i Kalmar kunde kostnaden per producerad bormaskin minskas avsevärt mellan 1976 och 1982. Kapitalbindningen i varor i arbete minskade under samma period med 54 procent.

Snabbare materialflöde gav positiva sidoeffekter

Vid Monsun-Tisons fabriker i Falköping, där tillverkning sker av hydrauliska och pneumatiska cylindrar och ventiler av olika storlek, gjordes 1981 en översyn av samtliga tillverkningsmoment i syfte att öka takten i materialflödet och minska fabrikslagret. Projektet resulterade i uppdelning av produktionen i tre produktverkstäder.

Vid en utvärdering efter två år

Avosverken i Örebro är en av Atlas Copcos mest komplexa produktionsenheter med långtgående automation i verkstäderna.

hade produktionskostnaderna sänkts med 15 procent och kassationerna med över 80 procent. Genomloppstiderna minskade med 55 procent och lagerkostnaderna med 40 procent.

Bättre lönsamhet genom nykonstruktioner

De största bidragen till ökad lönsamhet vid Avos-verken i Örebro kommer från nya eller omkonstruerade produkter. Ett exempel på en sådan produkt är LM-lastaren. Den konstruerades under 50-talet och är fortfarande en av de bästa på marknaden. Problemet var att produktionen ej var lönsam. Efter omkonstruktion tillverkas den nu med färre antal komponenter, nya material etc, vilket sänkt tillverkningskostnaderna och därmed återgjort produkten konkurrenskraftig.

Dagliga leveranser ersätter lager

Den norska marknaden förses varje natt med leveranser från centrallagret i Skara av Tools-divisionens hela standardsortiment och reservdelar. En kundorder som kommer in före kl 15 resulterar i att varorna är i Oslo följande morgon klara för leverans till kund. Inte minst viktigt är snabba och pålitliga leveranser till offshore-kunder, som annars kan drabbas av höga stilleståndskostnader.

Tack vare denna rutin har det norska säljbolagets lager av Tools produkter kunnat reduceras kraftigt. Besparingar i storleksordningen 1 MNOK kan göras varje år genom en mer rationell hantering, ett totalt sett minskat lager samt genom uthyrning eller avyttring av tidigare lagerlokaler.

Efter ett års drift har det visat sig att leverans till kund går snabbare än tidigare. Dessutom har restnoteringarna försvunnit, då tillgängligheten på produkter och reservdelar är högre än i det lokala lagret. Detta leveranssystem fungerar alltså väl och undersök-

ningar pågår att introducera det i andra länder, tex Danmark. Även andra divisioner kommer dra nytta av dessa erfarenheter.

Elektronisk beställning påskyndar kassaflödet

Försäljnings- och servicelager innebär en avsevärd kapitalbindning och är dyrbara att administrera. Därför har Atlas Copco ordnat så att de svenska återförsäljarna var de än befinner sig i Sverige via ett datakommunikationssystem kan komma i kontakt med Atlas Copcos ordersystem. Det betyder att den produkt eller reservdel som efterfrågas kan vara hos återförsäljaren inom 24 timmar. Tack vare dessa snabba och effektiva leveranser till slutkunderna görs stora besparingar.

Systemet kommer successivt att byggas ut med prislister, kataloger och automatisk lagerpåfyllning.

Elektronisk post ökar snabbheten och minskar kostnaderna

Utbyggnaden av Atlas Copcos nätverk för dataöverföring har möjliggjort ett kostnadseffektivt utbyte av data mellan Gruppens olika enheter.

Memo, ett elektroniskt meddelandesystem, är en viktig administrativ applikation som ökat snabbheten i informationsutbytet. Samtidigt har detta system inneburit betydande kostnadsbesparingar avseende telefon, telex, brevporto och posthantering.

Systemet fungerar f n mellan huvudkontoret i Stockholm och samtliga tillverkningsenheter och större säljbolag i Europa. I början av 1987 introduceras systemet även för Gruppens enheter i Nordamerika.

Faktureringen per anställd ökar kraftigt

Atlas Copco anpassar sin organisation successivt för att möta förändringar på marknaden och inom produktionstekniken. Under den senaste 10-årsperioden har antalet

anställda minskat med 1 847 personer samtidigt som försäljningen ökat från 4 157 MSEK till 10 351 MSEK. Det betyder att faktureringen per anställd ökat från 230 kSEK 1977 till 630 kSEK 1986 i löpande priser. Efter eliminering av inflationseffekten blir den reella produktivetsförbättringen 35 procent.

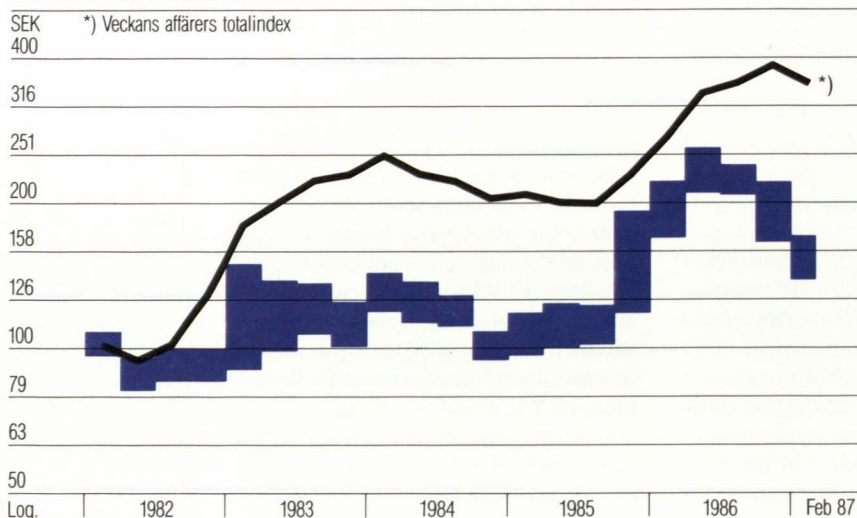
Just nu pågår en organisationsförändring som innebär att försäljningsverksamheten i Sverige övertas av divisionerna. Det är ett led i den fortsatta förbättringen av Gruppens produktivitet utan att ge avkall på service till kunderna.

Förändringar kräver utbildning

En snabb omstrukturering pågår inom Gruppen. Den kräver omställningar hos personal av alla kategorier. Det gäller lika mycket en omställning av tanke- och beslutsformer som av rutiner och system. Löpande introduceras nya datoriserade system och maskiner, som kräver omfattande utbildning för operatörerna. Utbildningsinsatserna har därför ökat kraftigt, såväl på chefsnivå, med utbildning i seminarieform avseende strategier och verksamhetsformer, som på operativ nivå, där utbildningen koncentreras till datorteknologi, programmering och operativ hantering.

Atlas Copco-aktien

BÖRSKURSENS UTVECKLING

UTDELNINGSPOLITIK

Styrelsens avsikt är att utdelningen till aktieägarna skall uppgå till en andel av mellan 30 och 40 procent av vinsten per aktie. Styrelsen anser att Atlas Copco i likhet med många utomeuropeiska bolag skall låta utdelningen följa bolagets resultatsvängningar i större utsträckning än vad som är vanligt bland svenska börsbolag.

Företagets strävan är att täcka större delen av moderbolagets lämnade utdelning med utdelningsintäkter från de utländska dotterbolagen.

I och med bolagsstämmans beslut att sänka utdelningen för verksamhetsåret 1983 bröts en utveckling där en positiv utdelningstillväxt skett under en lång rad av år.

För 10-årsperioden fram till och med 1982 var den genomsnittliga årliga utdelningstillväxten 10,7 procent, att jämföra med penningvärdeförsämringen som för motsvarande tidsperiod uppgick till 10,3 procent. Sett i ett femårsperspektiv var motsvarande siffror 8,4 respektive 10,0 procent.

Utdelningssänkningen för verksamhetsåret 1983 skedde till följd av den resultatförsämring som Gruppen fick vidkännas såväl 1982 som 1983.

Styrelsen har för verksamhets-

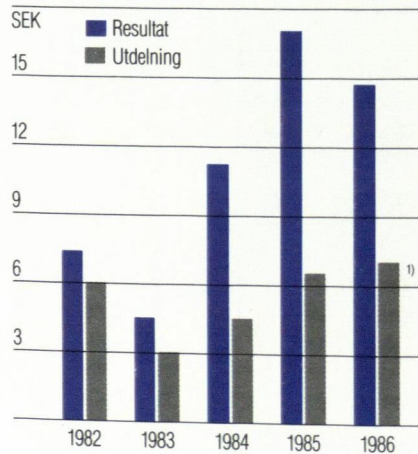
året 1986 föreslagit en höjning av utdelningen till 7:00 SEK (6:50), vilket motsvarar 47 procent (38) av vinsten per aktie. Utdelningen i procent av eget riskbärande kapital per aktie är oförändrat 4,3 procent.

OMSÄTTNING OCH NOTERINGAR

Under 1986 omsattes på Stockholms fondbörs 9 412 824 (8 144 773) Atlas-Copco-aktier. Detta motsvarar 37 802 (32 710) aktier per börsdag under året. Om-satta aktier motsvarar 40 procent av bolagets totala antal aktier.

Börsvärdet den 31 december 1986 var 3 941 MSEK.

RESULTAT OCH UTDELNING PER AKTIE

¹⁾ Enligt styrelsens förslag

Aktierna i Atlas Copco AB noteras förutom på Stockholms fondbörs även på fondbörserna i Frankfurt am Main, Düsseldorf och Hamburg.

Under året avyttrade AB Patricia 2 300 000 Atlas Copco-aktier till utländska kapitalplacere. Därmed ökade andelen utlandsägda aktier kraftigt. Vid årsskiftet ägdes ca 20 procent av samtliga Atlas Copco-aktier av utländska institutioner och personer bosatta utomlands.

ATLAS COPCOS AKTIESPARFOND OCH ALLEMANSFOND

Från och med april 1984 erbjuds de anställda inom Atlas Copco-gruppens svenska bolag att spara i den företagsanknutna Allemansfonden. Fondens aktieinnehav var 23 300 aktier i februari 1987, motsvarande ett börsvärde av 3,5 MSEK.

Redan i januari 1981 erbjöds de anställda att delta i Atlas Copcos Aktiesparfond. Fr o m april 1984 är fonden stängd för ytterligare sparande. I januari 1987 frisläpptes 1981 års sparande i fonden och 132 131 aktier utskiftades till andelsägarna. Aktiesparfondens aktieinnehav var 86 217 aktier i februari 1987.

Båda fonderna förvaltas av Atlas Copco Fond AB.

DATA PER AKTIE SEK

	1982 ²⁾	1983	1984	1985	1986
Resultat ¹⁾	7,40	4,55	11,25	17,05	14,75
Resultat efter extraordinära poster	6,85	-0,65	11,30	19,15	13,35
Utdelning	6,00	3,00	4,50	6,50	7,00³⁾
Utdelningsandel, % ⁴⁾	87,6	65,9	40,0	38,1	47,5
Börskurs, 31 dec	90	121	96	190	168
Högsta börskurs	109	150	143	195	260
Lägsta börskurs	82	90	95	97	159
Genomsnittlig börskurs	93	118	118	121	209
Eget riskbärande kapital ⁵⁾	125	117	131	150	165
Direktavkastning, % ⁶⁾	6,5	2,5	3,8	5,4	3,3
P/E-tal under året ⁷⁾	12,2	24,1	10,5	7,1	14,2

För jämförbarhet mellan åren har justering för emissioner gjorts.

¹⁾ Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag för schablonberäknad skatt (50%) och minoritetsandelar i årets resultat dividerat med antal aktier.

²⁾ För 1982 har beräkningarna baserats på vägt genomsnittligt antal aktier.

³⁾ Enligt styrelsens förslag.

⁴⁾ Utdelning i procent av resultatet per aktie.

⁵⁾ Eget kapital, minoritetsintressen samt obeskattade reserver dividerat med antal aktier.

⁶⁾ Utdelning i procent av verksamhetsårets genomsnittliga börskurs.

⁷⁾ Price/Earning. Verksamhetsårets genomsnittliga börskurs i relation till resultatet per aktie enligt¹⁾.

STÖRSTA AKTIEINNEHAV

Atlas Copcos aktiekapital uppgår till 586 512 500 SEK fördelat på 23 460 500 aktier, var och en på nominellt 25 SEK. Samtliga aktier är fria och representerar vardera en röst. Börsposten uppgår till 200 aktier.

Antalet aktieägare uppgår till ca 39 000. Andelen aktier som ägs av fonder, investmentbolag, försäkringsbolag etc, uppskattas till 75 procent. De största aktieinnehavarna enligt VPC (februari 1987) redovisas i nedanstående tabell:

	Antal aktier	Andel, %
AB Patricia	3 163 393	13,5
Förvaltnings AB Providentia	3 072 851	13,1
AB Investor	2 817 802	12,0
Livförsäkrings AB Skandia	681 900	2,9
Sparbankernas Aktiesparfond	568 700	2,4
Morgan Guaranty Trust Co N.Y.	395 580	1,7
Försäkringsbolaget SPP Ömsesidigt	374 369	1,6
Deutscher Auslandskassenverein AG	307 206	1,3
Allm Pensionsfonden Fjärde Fondstyrelsen	262 693	1,1
Chase Manhattan Bank	249 720	1,1

EMISSIONER 1965-1986

Aktiekapitalet har sedan 1965 ökat genom fond- och nyemissioner enligt följande:

			Ökning av aktiekapital	Inbett belopp
1965	Fondemission	1:4	19,1	-
	Nyemission	1:4	60 SEK	46,0
1971	Fondemission	1:10	11,5	-
	Nyemission	1:10	100 SEK	46,0
1973	Fondemission	1:2	69,2	-
1974	Nyemission	1:4	25 SEK	51,7
1976	Nyemission	1:5	50 SEK	103,5
1979	Fondemission	1:6	51,7	-
	Nyemission	1:6	60 SEK	124,1
1982	Fondemission	1:4	103,5	-
	Nyemission	2 765 000 aktier å 135 SEK	69,1	373,3

AKTIEÄGARSTRUKTUR 1986

Aktiepost	Antal aktieägare	% av totala antalet aktier
> 100 000	24	59,7
50 001-100 000	16	4,8
10 001-50 000	115	10,7
2 001-10 000	308	6,2
501-2 000	1 486	6,1
1-500	36 495	12,5

ATLAS COPCO KÖPTIONER

På den svenska kapitalmarknaden handlas med två typer av optioner med rätt att köpa redan befintliga Atlas Copco-aktier. Optionerna kan indelas efter dess löptider, dels optioner med löptid av 10 år dels optioner med löptid av 3–9 månader.

Optioner med löptid av 10 år

När AB Patricia 1984 introducerade optioner med rätt att *köpa* redan befintliga aktier var detta en helt ny typ av värdepapper på den svenska kapitalmarknaden. Den amerikanska benämningen på denna typ av optioner är call options. Tidigare hade det endast funnits sk warrants, vilka ger rätt att *teckna* nya aktier.

Optionen ger innehavaren rätt att av AB Patricia köpa en Atlas Copco-aktie till ett pris av 150 SEK när som helst under perioden 1985–1994. Antalet utelöpande optioner uppgår till 3,2 miljoner.

Högsta optionskursen under året var 150 SEK (100) och lägst noterades optionen till 68 SEK (34).

Optioner med löptid av 3–9 månader

Under 1985 tillkom ytterligare en ny typ av handel med Atlas Copco-optioner. Möjlighet att utfärda dessa optioner har samtliga innehavare av Atlas Copco-aktier. Optionerna utfärdas med varierande löptider på 3, 6 eller 9 månader och utfärdaren förbinder sig att under optionens löptid sälja de underliggande aktierna till fastställt lösenpris. En option omfattar 100 aktier. Handeln sköts genom Stockholms Optionsmarknad, OM Fondkommission AB, som fungerar som clearingbolag.

I december 1986 omfattades ca 2 miljoner aktier av optionskontrakt, utgörande ca 8 procent av totala antalet Atlas Copco-aktier.

Eftersom båda dessa typer av optioner ger innehavaren rätt att köpa redan befintliga Atlas Copco-aktier, förorsakar optionerna ingen sk utspädningseffekt.

Stockholms Fondbörs

Optionernas värdering

Genom att vissa villkor knyts till optionen kan ett förväntat marknadsvärde beräknas. Kring detta förväntade marknadsvärde kommer kursen på optionen att variera. Denna variation reflekterar olika uppfattningar hos investerare avseende de faktorer som påverkar optionens värde. Dessa faktorer finns angivna i rutan.

Hävstångseffekter

Ett karakteristiskt drag för optioner är att svängningar i optioners värde är procentuellt betydligt

större än i den underliggande aktiens börskurs. Av detta framgår att vinstmöjligheterna – och därmed också risken – i optioner är större än i aktier.

Samtidigt innebär den beskrivna kopplingen mellan aktiekursen och optionskursen att en investerare kan tillgodogöra sig de förväntningar han har på en aktie utan att behöva investera hela det belopp, som skulle krävts för att förvärva den underliggande aktien. Mellanskillnaden kan investeraren välja att placera på annat sätt, tex i riskfritt sparande i bank.

FAKTORER SOM PÅVERKAR VÄRDET AV EN OPTION

BÖRSKURS

Ju högre aktiekurs på den aktie optionen avser, desto större blir värdet på optionen.

FÖRVÄRVSPRIS

Förvärvspriset är det pris till vilket optionen ger innehavaren rätt att förvärva en aktie – när som helst inom en viss tidsperiod. Ju lägre förvärvspris desto högre värde på optionen.

TID

Ju längre den tidsperiod inom vilken man har rätt att utnyttja optionen är desto mer blir optionen värd. Detta beror på att möjligheterna till en kursuppgång på aktien då är större.

KURSRÖRLIGHET

Ju mer den underliggande aktiens kurs fluktuerar (standardavvikelse), desto högre sannolikhet att aktiekursen vid något tillfälle under löptiden överstiger lösenpriset. Detta ökar optionens värde.

UTDELNING OCH TILLVÄXT

Optionen ger ej rätt till utdelning. En höjd utdelning på aktien ger därför optionen ett lägre värde. Å andra sidan brukar en höjd utdelning leda till ökad börskurs och därmed till ett högre optionsvärde.

BANKRÄNTA

En hög ränta ger ett högre värde på optionen.

Fem år i sammandrag

MSEK om ej annat anges. Definitioner se sid 20.

ATLAS COPCO-GRUPPEN	1982	1983	1984	1985	1986
Vinst per aktie, SEK	7,40	4,55	11,25	17,05	14,75
Vinstmarginal, %	4,3	2,9	6,3	8,2	7,1
Avkastning på sysselsatt kapital, före skatt, %	15,3	12,3	16,8	18,9	16,0
Avkastning på eget riskbärande kapital, efter skatt, %	6,2	3,4	11,1	15,8	13,8
Andel eget riskbärande kapital, %	38,4	38,3	37,3	40,6	41,8
Orderingång	7877	8277	9581	10400	10629
Fakturering	7924	8093	9100	10062	10351
Förändring i löpande priser, %	+ 6	+ 2	+ 12	+ 11	+ 3
Förändring i volym, %	- 8	- 10	+ 8	+ 6	+ 3
Andel fakturering utomlands, %	92	91	92	91	91
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	343	235	573	828	730
Räntenetto	- 418	- 305	- 285	- 193	- 116
i % av fakturering	5,3	3,8	3,1	1,9	1,1
Räntetäckningsgrad, ggr	1,6	1,4	2,2	2,9	2,9
Avkastning på eget kapital, efter skatt, %	6,8	4,5	10,5	13,7	11,1
Vinst per aktie, efter extraordinära poster, SEK	6,85	- 0,65	11,30	19,15	13,35
Balansomslutning	8021	7665	8217	8675	9262
Tillgångar/skulder, ggr	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7
Omsättningstillgångar/kortfristiga skulder, ggr	2,0	2,1	1,9	2,1	1,9
Kapitalomsättningshastighet, ggr	1,05	1,04	1,16	1,18	1,15
Räntebärande skulder/justerat eget kapital*, ggr	1,25	1,19	1,13	0,98	0,95
Investeringar i maskiner och fastigheter	287	175	311	325	507
i % av fakturering	3,6	2,2	3,4	3,2	4,9
Medelantal anställda	18402	16974	16484	16659	16498
Fakturering per anställd, KSEK	431	477	552	604	627

*Eget kapital, minoritetsintressen och obeskattade reserver med avdrag för latent skatt (50%).

Styrelse

STYRELSE

Valda av bolagsstämman

Peter Wallenberg
Ordförande

Invald 1970. Ekon dr h c och Fil dr h c. Född 1926. Förste vice ordf i Skandinaviska Enskilda Banken. Anställd i olika befattningar inom Atlas Copco-gruppen 1953–74.

Ordf i Investor, Providentia, Papyrus, STORA, Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse och Enskilda Securities (Storbritannien). V ordf i ASEA, Broströms, Electrolux, LM Ericsson, SKF och Sveriges Industriförbund.

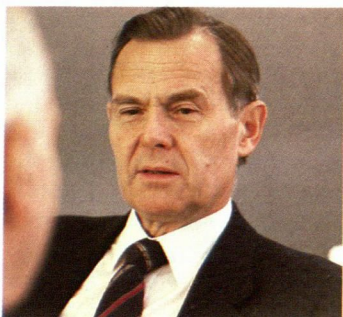
Vice President i International Chamber of Commerce (ICC), Paris. Styrelseledamot i bl a Nobelstiftelsen och SAS.

50000 Atlas Copco-aktier
8500 optioner

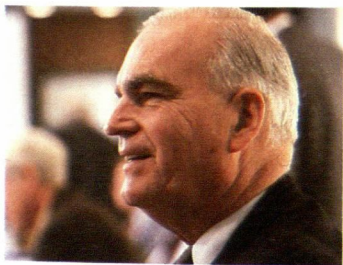
Erik Johnsson
Vice ordförande

Invald 1972. Tekn dr h c. Född 1909. Verkst dir i Atlas Copco 1970–75.
8732 Atlas Copco-aktier

Curt G Olsson

Invald 1976. Född 1927. Ordf i Skandinaviska Enskilda Banken, Esselte, Svenska Dagbladet och Stockholms Handelskammare. Styrelseledamot i Hufvudstaden och Skandia.
325 Atlas Copco-aktier
750 optioner

P Henry Mueller

Invald 1982. Fil dr h c. Född 1917. Ordf i Atlas Copco North America Inc och Saab-Scania of America Inc, (USA).

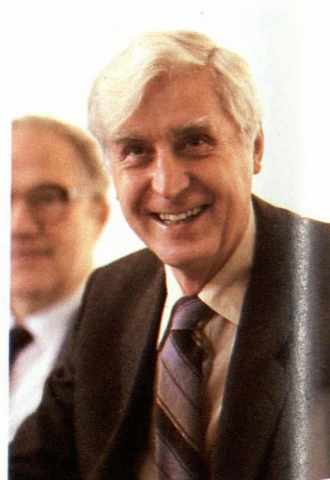
Otto Grieg Tidemand

Invald 1982. Född 1921. Skeppsredare, Belstove Shipping, Oslo. Ordf i A/S Kosmos, Försäkringsgruppen Vesta-Hygea, Store Norske Spitsbergen Kulkompani och Atlas Copco A/S, Oslo. Ordf och styrelseledamot i olika rederier och oljebolag i Norge och andra länder.

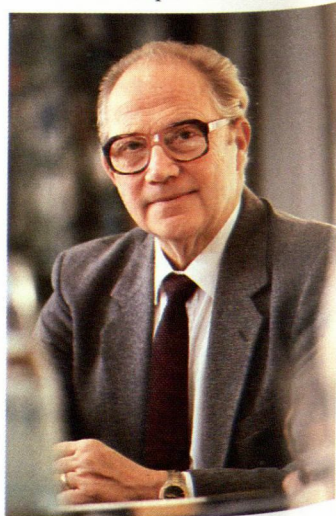
Pebr G Gyllenhammar

Invald 1982. Med dr h c. Född 1935. Ordf och koncernchef i AB Volvo. Styrelseledamot i Skandinaviska Enskilda Banken, United Technologies Corp, USA, S Pearson and Son, London och Reuters, London. Ledamot av "International Advisory Committee", The Chase Manhattan Bank, New York.

Sten Rudholm

Invald 1985. Jur dr h c. Född 1918. Ledamot av Svenska Akademien. Ordf i Stockholms Handelskammarens Skiljedomsinstitut. Styrelseledamot i L M Ericsson, Nobel Industrier och Investor.
215 Atlas Copco-aktier

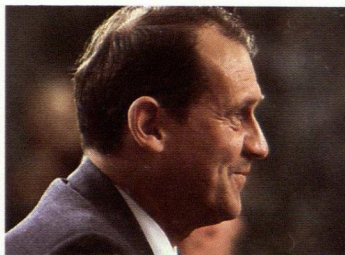

Lennart Jobansson

Invald 1985. Tekn dr h c. Född 1921. Ordf i SKF och Sveriges Industriförbund. V ordf i ESAB, Skandinaviska Enskilda Banken och Volvo. Styrelseledamot i ASEA, Investor, Skanska, STORA, Svenska BP, SAF och Sveriges Verkstadsförening.

Personalrepresentanter

Bo Henning
Invald 1973. Född 1933.
Ordf i Atlas Copcos SIF-
klubb Nacka.

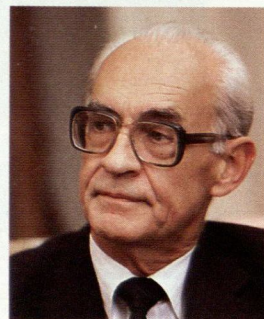
REVISORER

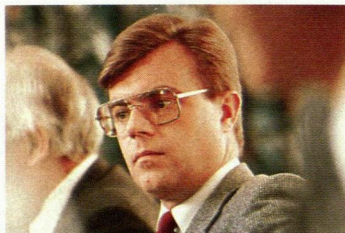
Birger Sonesson
aukt revisor

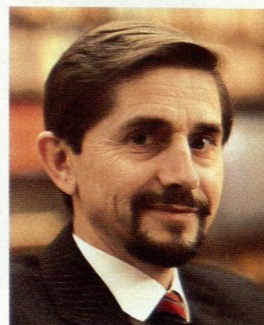
Per-Erik Nyholm
Invald 1973. Född 1937.
Ordf i Atlas Copcos Verk-
stadsklubb Nacka.

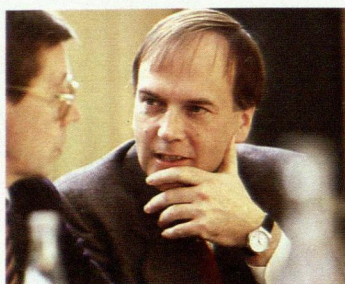
Bertil E Olsson
aukt revisor

Kjell Nordström
Suppleant. Invald 1977.
Född 1949. Styrelseledamot
i Eccoverkens Verkstads-
klubb Skara. Riksdagsman.

Karl-G Giertz
aukt revisor, suppleant

Christer Améen
Suppleant. Invald 1986.
Född 1939. V ordf Sveriges
Civilingenjörsförbunds
lokalavdelning vid Atlas
Copco Nacka.
281 Atlas Copco-aktier

Bo Ribers
aukt revisor, suppleant

Per Lundberg
Invald 1985. Född 1943.
Verkst dir i Providentia och
Patricia. Styrelseledamot i
Alfa-Laval, Atlas Copco
Finans, Billerud, Bohus-
banken, L M Ericsson
Finans, Garphyttan-Hessel-
man, Saab-Scania
(suppleant), Scanditronix,
Stora Timber, Tour &
Andersson, Finans Vendor,
SPP och Ångpanneför-
eningen.
250 Atlas Copco-aktier

Jacob Wallenberg
Suppleant. Invald 1985.
Född 1956. Suppleant i
styrelsen för Investor, Pro-
videntia, STORA och Fastig-
hets AB Stockholm Salt-
sjön.
500 Atlas Copco-optioner

Björn Svedberg
Invald 1983. Tekn dr h c.
Född 1937. Verkst dir och
koncernchef i L M Erics-
son. Styrelseledamot i
L M Ericsson och AGA.

Tom Wachtmeister
Invald 1975. Född 1931.
Verkst dir i Atlas Copco
sedan 1975. Anställd i före-
taget sedan 1959. Ordf i
Sveriges Allmänna Export-
förening, Skattebetalarnas
Förening, och Sweden-China
Trade Council. Styrelse-
ledamot i Export-Invest,
Hasselfors, Providentia,
Saab-Scania och Skandina-
viska Enskilda Banken.
15159 Atlas Copco-aktier
14000 optioner

Företagsledning

BERTIL ERIKSSON, TOM WACHTMEISTER OCH MAGNUS SCHMIDT

VERKSTÄLLANDE LEDNING

Tom Wachtmeister, VD
Atlas Copco AB, koncernchef,
född 1931, anställd sedan 1959
15 159 Atlas Copco-aktier
14 000 optioner

Bertil Eriksson, förste vice VD,
vice koncernchef,
född 1934, anställd 1959–1979 och
sedan 1982
3 000 Atlas Copco-aktier
3 000 optioner

Magnus Schmidt, vice VD
koncernutveckling och ekonomisk
kontroll,
född 1940, anställd 1986
2 000 Atlas Copco-aktier

Einar Liwendahl, vice VD
marknadsföring öst,
född 1927, anställd sedan 1953
2 100 Atlas Copco-aktier
175 optioner

Sven-Ingvar Svensson, vice VD
marknadsföring väst,
född 1932, anställd sedan 1958
600 Atlas Copco-aktier
500 optioner

C Melville Errington, VD
Atlas Copco Airpower n.v.,
född 1940, anställd sedan 1965

Per Wejke, VD Atlas Copco MCT
AB, född 1937, anställd 1964–1970
och sedan 1980
100 Atlas Copco-aktier
2 500 optioner

Michael Treschow, VD Atlas Copco
Tools AB,
född 1943, anställd sedan 1975
136 Atlas Copco-aktier
900 optioner

Bo Eklöf, administrativ direktör,
född 1941, anställd sedan 1974
100 Atlas Copco-aktier

Bo Johansson, finansdirektör,
född 1944, anställd sedan 1969
160 Atlas-Copco-aktier

BEREMA-GRUPPEN

Gösta Fernström, VD

MONSUN-TISON AB

Carl Axel Rudd, VD

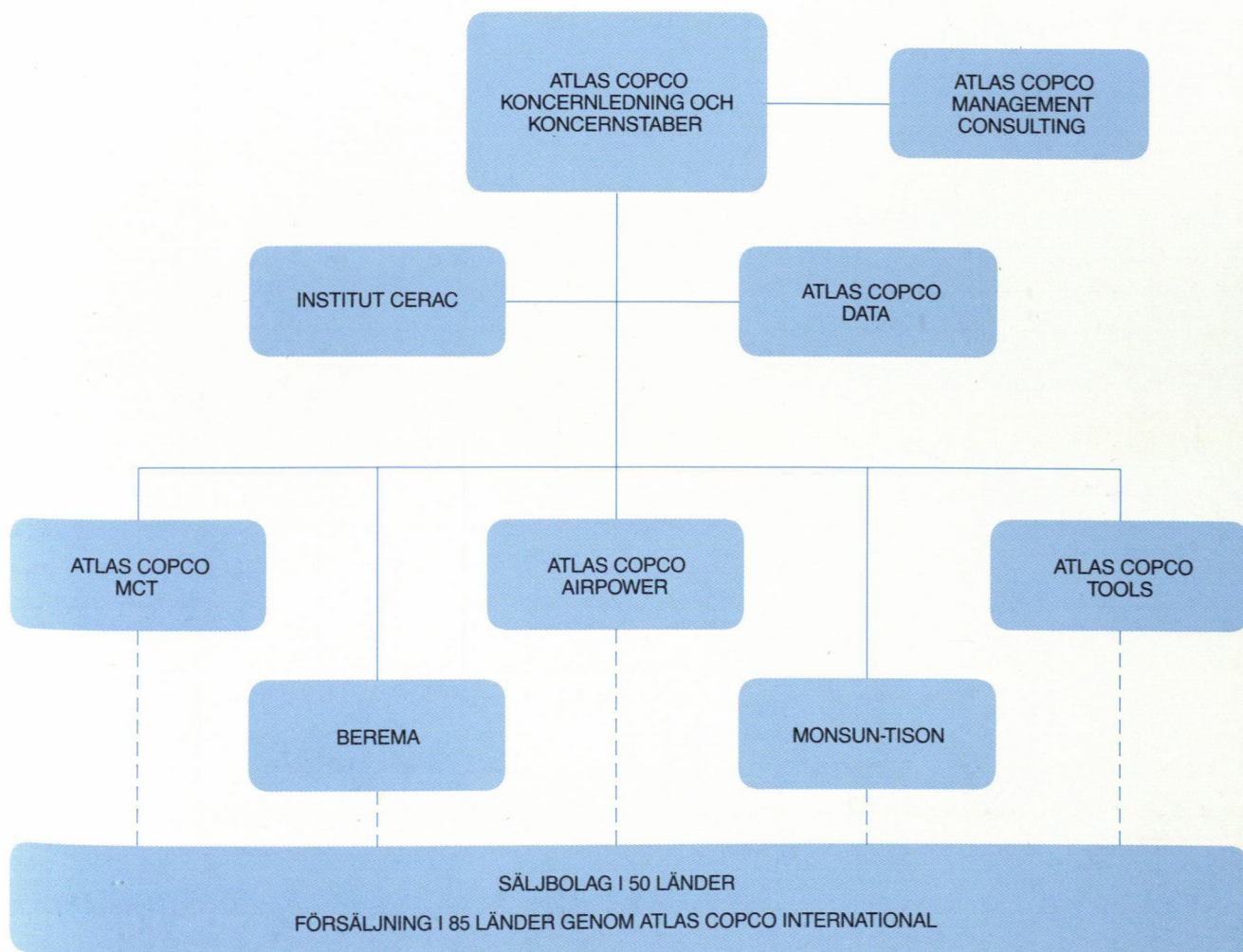
MICHAEL TRESCHOW, PER WEJKE OCH C MELVILLE ERRINGTON

EINAR LIWENDAHL, BO EKLÖF, BO JOHANSSON OCH SVEN-INGVAR SVENSSON

Organisation

Februari 1987

ATLAS COPCO AB

KONCERNSTABER, DIREKTÖRER

Ekonomi *Jan Petersson*

Externa produkter *Bengt Dahlgren*

Finans *Bo Johansson*

Informationssystem

Christer Jonasson

Juridik *Hans Sandberg*

Kommunikation och

samhällskontakt *Hans Johnsson*

Koncernredovisning

Hans Lindblad

Koncernutveckling *Carl Caldenius*

Marknader *Anders Björk*

Personal *J-A Darlin*

Logistik *Tord Berggren*

Teknik *Jan Holdo*

SPECIELLA RÅDGIVARE

Eric Bursvik

Ambassadör Iwo Dölling

Ambassadör Lennart Petri

ÖVRIGA FÖRETAG

ATLAS COPCO MANAGEMENT
CONSULTING AB

Göran Lundborg, VD

ATLAS COPCO
INTERNATIONAL AB

Peter Lindberg, VD

(fr o m 87-02-01)

Erland von Redlich, VD

(t o m 87-01-31)

ATLAS COPCO DATA AB

Rolf Johanson, VD

INSTITUT CERAC S A, Schweiz

Tekn dr Barry Edney, VD

ATLAS COPCO
ger genom sin teknologi och marknadsorganisation
sina kunder över hela världen ökad produktivitet
bl a inom bergborrning, kompression
av luft och gaser samt industriautomation.

Atlas Copco
